

RAPORT

O STANIE GMINY ŻARÓW

za 2025 r.

Spis treści

1. Wstęp	7
2. Informacje ogólne	7
2.1 Charakterystyka Gminy Żarów	7
2.2. Żarów w 2025 w liczbach	9
2.2.1. Liczba Mieszkańców	9
2.2.2. Ruchy migracyjne	11
2.2.3. Zgony	11
2.2.4. Urodziny dzieci	11
2.2.5. Małżeństwa i rozwody	12
3. Informacje finansowe	12
3.1. Stan finansów gminy Żarów	12
3.2. Wykonanie budżetu gminy Żarów	13
3.2.1. Dochody Gminy Żarów	13
3.2.2 Wydatki Gminy	20
3.2.3 Wynik Budżetu	24
3.3 Wykonanie wydatków inwestycyjnych/majątkowych	24
3.4 Wieloletnia prognoza finansowa (stan na 31.12.2025 r.)	25
3.4.1 Wpływ planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych na finanse gminy Żarów	26
3.5. Realizacja budżetu partycypacyjnego	26
3.5.1. Fundusz sołecki 2025	26
3.5.1.1. Wysokość środków przypadających na dane sołectwo	27
3.5.1.2. Zwiększenia funduszu sołeckiego 2025 r.	29
3.5.2. Dotacje przyznane na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków	34
3.5.2.1 Rejestr zabytków i Program opieki nad zabytkami	34
3.5.2.2. Dotacje na prace konserwatorskie	35
4. Informacja o stanie mienia komunalnego	36
4.1. Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy	36
4.2. Analiza potrzeb mieszkaniowych	39
4.3. Zasób mieszkaniowy Gminy Żarów	39
4.3.1. Wielkość zasobu mieszkaniowego	40
4.4. Analiza potrzeb oraz plan remontów i modernizacji	42
4.5. Zasady polityki czynszowej	45
4.5.1. Zaległości w opłacie czynszów	46
4.5.2. Odszkodowanie za zajmowanie lokalu bez tytułu prawnego	49

4.6. Zamiany mieszkań	49
4.7. Likwidacja lokali niesamodzielnych.....	50
5. Informacja o realizacji polityk, programów i strategii	51
5.1. Strategia rozwoju	51
5.2. Plan zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe	51
5.3. Gminny Program Rewitalizacji (GPR)	51
5.4. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	52
5.5. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.....	53
5.6. Plan wykorzystania zasobu nieruchomości gminnych	54
5.6.1. Sposób zarządzania nieruchomościami gminy Żarów oraz kierunki gospodarowania nieruchomościami w 2025 roku.....	54
5.6.2. Program gospodarowania nieruchomościami zasobu.	55
5.6.3. Stan ewidencji nieruchomości	56
5.7. Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych	56
5.8. Ochrona środowiska.....	60
5.8.1. Plan gospodarki niskoemisyjnej (PGN).....	61
5.8.2. Program ochrony środowiska dla gminy Żarów	61
5.8.3. Klaster energii odnawialnej.....	61
5.8.4. Czyste powietrze	61
5.8.5. Program priorytetowy „Ciepłe Mieszkanie”	62
5.8.6 Program usuwania azbestu	62
5.8.7 Kontrole szamb.....	63
5.8.8. Sub-Regionalny Sieciowy Program Modernizacji Budynków	63
5.8.9. Kontrole uchwały antysmogowej	64
5.9. Pomoc społeczna.....	64
5.10. Program współpracy z organizacjami pozarządowymi	65
5.11. Polityka społeczna	69
5.12. Żarowska Karta Seniora	69
5.13. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Żarów.....	70
5.14. Polityka mieszkaniowa	70
6. Gospodarka komunalna – zarządzanie przestrzenią i otoczeniem życia codziennego mieszkańców	75
6.1 Gospodarka odpadami	75
6.2. Zieleń miejska.....	75
6.3. Rekultywacja nieczynnego składowiska	76

6.4. Oświetlenie ulic i placów	76
6.5. Cmentarze	76
6.6. Melioracje	77
7. Inwestycje gminne	77
7.1. Drogi i chodniki	77
7.2. Inwestycje związane z rozwojem infrastruktury publicznej	78
7.2.1. Zagospodarowanie terenów publicznych	78
7.3. Pozyskiwanie środków zewnętrznych	79
8. Oświata w gminie Żarów	80
8.1. Placówki oświatowe w gminie Żarów	80
8.2. Pozostałe wydatki na edukację	84
8.3. Dowożenie uczniów i uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego lub orzeczenie o niepełnosprawności	84
8.4. Dofinansowanie kształcenia pracowników młodocianych	85
8.5. Uczniowie z Ukrainy	85
8.6. Opieka nad dziećmi	85
8.7. Stypendium za wyniki w nauce dla uczniów szkół podstawowych	86
9. Kultura i sport	86
9.1. Gminne Centrum Kultury i Sportu w Żarowie	86
9.2. Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Żarów im. ks. Jana Twardowskiego	90
10. Bezpieczeństwo mieszkańców	91
10.1. Ochotnicze straże pożarne w systemie KSRG	91
10.2. Działania gminnych OSP na rzecz mieszkańców	95
10.3. Zarządzanie kryzysowe	96
10.4. Kwalifikacje wojskowe	98
11. Transport publiczny	98
11.1. Transport autobusowy	98
11.2. Transport kolejowy	100
12. Realizacja uchwał Rady Miejskiej w Żarowie	101
13. Sprawozdanie z pracy Burmistrza	110
14. Współpraca ze społecznościami	110
14.1. Członkostwo gminy w organizacjach	110
14.1.1. Lokalna Grupa Działania „Szlakiem Granitu”	110
14.1.2. Lokalna Organizacja Turystyczna „Księstwo Świdnicko-Jaworskie”	110
14.1.3. Sudety 2030	111
14.1.4. Aglomeracja Wałbrzyska	111

14.1.5. Związek Miast Polskich	112
14.1.6. Współpraca międzynarodowa	112
15. Spis załączników	113
16. Spis tabel	113
17. Spis wykresów	114
18. Spis grafik	114

Przemysław Sikora

Szanowni Państwo Radni,

Drodzy Mieszkańcy Gminy Żarów,

Przedkładam Państwu „Raport o stanie Gminy Żarów za rok 2025”, przygotowany zgodnie z obowiązkiem wynikającym z art. 28aa ustawy o samorządzie gminnym. Dokument ten jest nie tylko podsumowaniem działań samorządu w minionym roku, ale przede wszystkim obrazem naszej wspólnej pracy, zaangażowania i kierunku, w jakim rozwija się Gmina Żarów.

Rok 2025 był czasem intensywnych działań inwestycyjnych, realizacji ważnych projektów infrastrukturalnych oraz skutecznego pozyskiwania środków zewnętrznych. Kontynuowaliśmy inwestycje poprawiające jakość życia mieszkańców, rozwijaliśmy infrastrukturę drogową, edukacyjną i społeczną, wspieraliśmy bezpieczeństwo, kulturę, sport oraz inicjatywy lokalne. Każde z tych działań miało jeden wspólny cel – tworzenie gminy nowoczesnej, bezpiecznej i przyjaznej mieszkańcom.

Raport pokazuje zarówno skalę realizowanych przedsięwzięć, jak i codzienną pracę samorządu na rzecz mieszkańców wszystkich miejscowości naszej gminy. To zestawienie konkretnych danych, ale także efekt współpracy wielu osób – radnych, pracowników samorządowych, jednostek organizacyjnych, organizacji społecznych, sołtysów oraz mieszkańców aktywnie angażujących się w życie lokalnej wspólnoty.

Dziękuję wszystkim, którzy w minionym roku współtworzyli rozwój Gminy Żarów i mieli swój udział w realizacji naszych wspólnych planów. Wierzę, że konsekwentna praca, dialog i odpowiedzialne podejmowanie decyzji pozwolą nam dalej skutecznie odpowiadać na potrzeby mieszkańców i budować dobrą przyszłość naszej gminy.

Zapraszam Państwa do zapoznania się z treścią raportu oraz udziału w debacie nad stanem Gminy Żarów.

Z wyrazami szacunku,
Przemysław Sikora

Burmistrz Miasta Żarów

1. Wstęp

Niniejszy raport opracowano na podstawie informacji zebranych przygotowanych przez:

1. Urząd Miejski w Żarowie:

- 1) Referat Finansowo-Budżetowy;
- 2) Referat Gospodarki Komunalnej;
- 3) Referat Inwestycji;
- 4) Referat Nieruchomości, Gospodarki Przestrzennej i Lokalowej;
- 5) Referat Rozwoju i Ochrony Środowiska;
- 6) Referat Organizacyjny;
- 7) Urząd Stanu Cywilnego;
- 8) Stanowisko ds. wojskowości, obrony cywilnej, bezpieczeństwa i porządku publicznego.

2. Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarowie.

3. Bibliotekę Publiczną Miasta i Gminy Żarów im. Ks. Jana Twardowskiego.

4. Gminne Centrum Kultury i Sportu w Żarowie.

2. Informacje ogólne

2.1 Charakterystyka Gminy Żarów

Gmina Żarów położona jest na Przedgórzu Sudetów Środkowych, na pograniczu z Niziną Śląską, w środkowej części województwa dolnośląskiego i północno-wschodnim krańcu powiatu świdnickiego. Obszar Gminy obejmuje powierzchnię 87,98 km², w tym miasto Żarów zajmuje 6,15 km², ma charakter równinny z niewielkimi wzniesieniami. Gmina jest oddalona około 11 km od Świdnicy, 35 km od Wałbrzycha i 50 km od Wrocławia. Żarów jest gminą miejsko-wiejską, w której skład wchodzi: miasto Żarów stanowiące centrum administracyjne i gospodarcze oraz 17 sołectw: Bożanów, Buków, Gołszyce, Imbramowice wraz z Tarnawą, Kalno, Kruków, Łażany, Marcinowiczki, Mielęcín, Mikoszowa, Mrowiny, Pożarzysko, Przyłęgów, Pyszczyń, Siedlimowice, Wierzbna, Zastruże. Na terenie Gminy znajdują się złoża surowców mineralnych, które przyczyniły się do rozkwitu miasta Żarów i zwiększyły jego rolę w produkcji przetwórczej i przemysłowej. Do ważnych zasobów Gminy zaliczyć należy bogate złoża wody pitnej – w postaci wód głębinowych w okolicach Wierzbnej posiadające dobre parametry fizyko-chemiczne. Na terenie miasta Żarów zlokalizowana jest strefa przemysłowa obejmująca obszar ponad 120 ha. Na tym terenie zlokalizowane są firmy z branży motoryzacyjnej, budowlanej, AGD, obróbki metali, produkcji energii odnawialnej oraz wielu innych.

Powyższe zasoby naturalne są istotnym elementem w kształtowaniu się perspektywnego rozwoju Gminy.

Ilustracja 1: Podział administracyjny Gminy Żarów

Ilustracja 2: Miejska Strefa Inwestycyjna

2.2. Żarów w 2025 w liczbach

2.2.1. Liczba Mieszkańców

Według danych z ewidencji ludności Urzędu Miejskiego w Żarowie w minionym roku nieznacznie zmalała liczba mieszkańców. Na koniec grudnia 2025 roku ilość stałych mieszkańców gminy wynosiła 11 608, w tym 5 497 to mieszkańcy wsi, a mieszkańcy miasta 6 111. Ilość kobiet w naszej gminie wynosiła 6 001, ilość mężczyzn 5 607. 2 031 osób to osoby niepełnoletnie, z czego 1 008 dziewczęta, a 1 023 to chłopcy. Najwięcej mieszkańców zamieszkuje Mrowiny - 955 osób, a najmniej Tarnawę – 27.

Ilustracja 3: Żarów z lotu ptaka

Miejscowość	Liczba kobiet	Liczba mężczyzn	Razem
Bożanów	76	76	152
Buków	191	189	380
Gołszyce	60	61	121
Imbramowice	275	249	524
Kalno	234	222	456
Kruków	89	90	179
Łażany	341	337	678
Marcinowiczki	13	17	30
Mielęcin	75	74	149
Mikoszowa	89	95	184
Mrowiny	479	476	955
Pożarzyno	122	118	240
Przyłęgów	115	120	235
Pyszczyń	73	73	146

Miejscowość	Liczba kobiet	Liczba mężczyzn	Razem
Siedlimowice	74	68	142
Tarnawa	15	12	27
Wierzbna	383	407	790
Zastruże	62	47	109
Żarów	3 215	2 888	6 103

Tabela 1: Liczba mieszkańców z podziałem na miejscowości – stan na 31.12.2025

Wiek	Kobiety	Mężczyźni	Razem
W wieku przedprodukcyjnym (0-18)	1 074	1 069	2 170
W wieku produkcyjnym kobiety (18-60) mężczyźni (18-65)	3 218	3 636	6 854
W wieku produkcyjnym kobiety (60+) mężczyźni (65+)	1 827	1 008	2 835
Razem	6 119	5 740	11 859

Tabela 2: Liczba mieszkańców z podziałem na grupy wiekowe – stan na 31.12.2025. Przygotowano na podstawie danych statystycznych z ewidencji ludności i Urzędu Stanu Cywilnego w Żarowie.

2.2.2. Ruchy migracyjne

W ubiegłym roku w gminie Żarów na pobyt stały zameldowano 165 osób, na pobyt czasowy 22 obywateli Polski i 123 cudzoziemców. Dokonano 78 wymeldowań z pobytu stałego, w tym 77 na wniosek, 1 wymeldowanie postępowaniem administracyjnym.

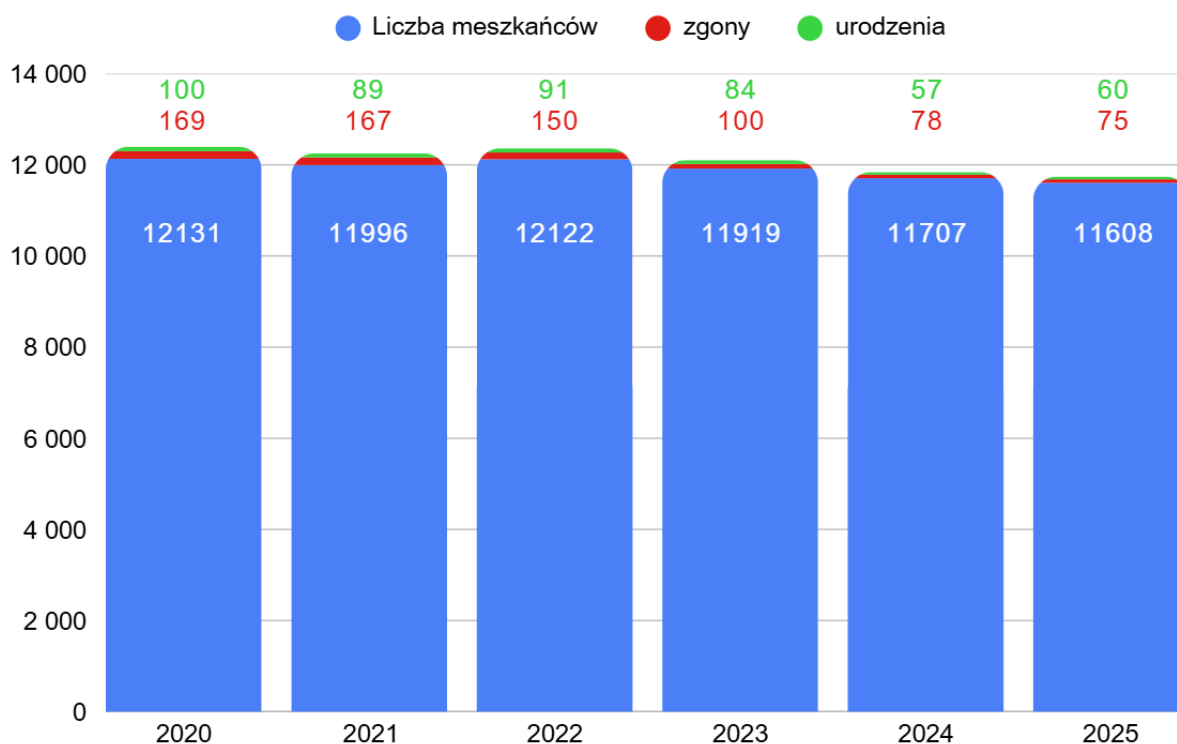
2.2.3. Zgony

Do wieczności odeszło 75 osób, w urzędzie stanu Cywilnego zarejestrowano 61 zgonów.

2.2.4. Urodziny dzieci

W 2025 roku urodziło się 60 dzieci:

- chłopcy – 29
- dziewczęta – 31

Wykres 1: Zmiany liczby ludności na terenie gminy Żarów w latach 2020-2025. Przygotowano na podstawie danych statystycznych z ewidencji ludności i Urzędu Stanu Cywilnego w Żarowie.

2.2.5. Małżeństwa i rozwody

W Urzędzie Stanu Cywilnego w Żarowie zarejestrowano 39 małżeństw, z czego: 23 to śluby cywilne, 5 wyznaniowych i 11 zawartych za granicą. Odnotowano 17 rozwodów.

3. Informacje finansowe

3.1. Stan finansów gminy Żarów

Realizacja budżetu w 2025 roku przedstawiała się następująco:

Dochody budżetu zrealizowano w wysokości 104 483 275,95 zł, co w stosunku do dochodów planowanych w wysokości 118 714 740,00 zł stanowiło 88,01 % wykonania planu. Dochody bieżące zrealizowano w kwocie 86 927 984,73 zł, natomiast dochody majątkowe w wysokości

17 555 291,22 zł. Udział dochodów bieżących w dochodach ogółem w roku 2025 wynosił 83,20 %, a dochodów majątkowych w dochodach ogółem 16,80 %.

Wydatki budżetowe w roku 2025 zrealizowano w wysokości 111 531 929,74 zł, co w stosunku do wydatków planowanych w wysokości 134 364 878,93 zł stanowiło 83,01 % wykonania planu. Wydatki bieżące zrealizowano w kwocie 81 817 387,82 zł, natomiast wydatki majątkowe (inwestycyjne) w wysokości 29 714 541,92 zł. Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem w roku 2025 wynosił 26,64 %, a udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem wyniósł 73,36 %. Zobowiązania Gminy według tytułów dłużnych na dzień 31.12.2025 roku wynosiły ogółem 50 075 090,96 zł i dotyczyły zobowiązań niewymagalnych z tytułu obligacji komunalnych i pożyczki długoterminowej zaciągniętej w NFOŚiGW w Warszawie.

3.2. Wykonanie budżetu gminy Żarów

3.2.1. Dochody Gminy Żarów

Wykonanie dochodów ogółem, w tym dochodów bieżących i majątkowych przedstawia poniższa tabela.

ROK	Dochody ogółem	W tym:	
		Dochody bieżące	Dochody majątkowe
2021	78 476 524,96	67 759 045,59	10 717 479,37
2022	82 719 844,71	74 852 303,75	7 867 540,96
2023	82 695 773,46	65 984 403,97	16 711 369,49
2024	95 691 110,76	79 976 047,78	15 715 062,98
2025	104 483 275,95	86 927 984,73	17 555 291,22

Tabela 3: Dochody budżetowe ogółem w latach 2021-2025 (w zł/gr). Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych

Wykonanie dochodów ogółem, w tym dochodów bieżących i majątkowych przedstawia powyższa tabela nr 3, z której wynika, że dochody ogółem w roku 2025 w porównaniu do roku 2021 wzrosły o ponad 26 mln zł, w stosunku do lat 2022 - 2023 zwiększyły się o blisko 22 mln zł, a w porównaniu do roku ubiegłego 2024 wzrosły o blisko 8,8 mln.

Wzrost dochodów bieżących w roku 2025 w stosunku do roku ubiegłego wynikał głównie z większych wpływów z tytułu: udziałów Gminy we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) oraz z tytułu pozostałych dochodów bieżących.

Natomiast zróżnicowane kwoty dochodów majątkowych w ostatnich latach wynikały m. in. z poziomu wpływów ze sprzedaży majątku i z wysokości pozyskanych środków unijnych, dotacji z budżetu państwa oraz środków pozyskanych na dofinansowanie gminnych inwestycji, szczególnie w ramach programów realizowanych z udziałem Funduszy Rządowych (Rządowego Funduszu Polski Ład, Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg) czy Rządowego Programu Odbudowy Zabytków.

Ustawa z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (zwana dalej: nową ustawą) wprowadziła istotne zmiany w zasadach ustalania dochodów dla jednostek samorządu terytorialnego z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT), udziału w podatku dochodowym od osób prawnych (CIT) oraz subwencji ogólnej.

Nowa ustawa wprowadziła także pojęcie potrzeb finansowych, które podlegają sfinansowaniu na podstawie tej ustawy. Potrzeby finansowe to element kalkulacji, który obecnie służy do ustalenia dochodów jednostek samorządu terytorialnego z tytułu subwencji ogólnej z budżetu państwa - w przypadku, gdy dochody z tytułu zwiększonego udziału w podatku PIT i podatku CIT są niewystarczające na pokrycie naliczonych potrzeb finansowych.

Potrzeby finansowe jednostki samorządu terytorialnego, podlegające sfinansowaniu na podstawie nowej ustawy, to suma potrzeb: wyrównawczych, oświatowych, rozwojowych ekologicznych i uzupełniających. W roku 2025 Gmina nie otrzymała dochodów z subwencji ogólnej.

Natomiast dochody Gminy z tytułu udziału w podatkach PIT i CIT obliczone zostały na rok 2025 jako procent od dochodów podatników zamieszkałych na terenie gminy. Wysokość udziału w podatku PIT wynosi dla gminy 7,0% dochodów podatników podatku PIT zamieszkałych na obszarze gminy, a wysokość udziału w podatku CIT wynosi dla gminy 1,6% dochodów podatników podatku CIT posiadających siedzibę na obszarze danej gminy.

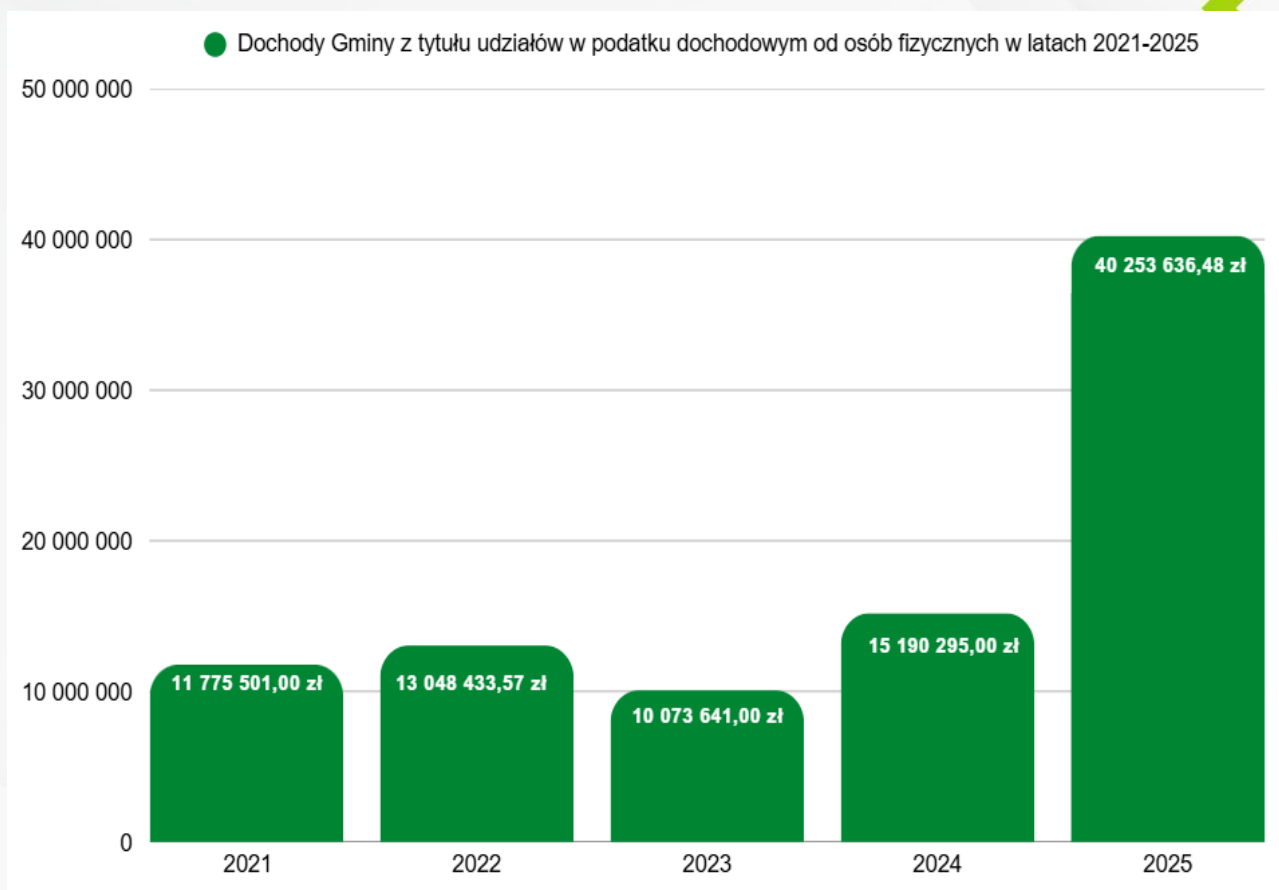

Kwotę rocznego dochodu gminy z tytułu udziału w podatku PIT na rok 2025 ustalono dla Gminy Żarów mnożąc, zwaloryzowane o 37,1% dochody podatników podatku PIT zamieszkałych na obszarze danej gminy za rok bazowy (2022 rok) przez wysokość udziału Gminy w podatku PIT (7%). Z kolei kwotę rocznego dochodu gminy z tytułu udziału w podatku CIT ustalono dla Gminy Żarów, mnożąc, zwaloryzowane o 29,5% dochody podatników podatku CIT mających siedzibę na obszarze danej gminy za rok bazowy (2022 rok) przez wysokość udziału w podatku CIT (1,6%). Ponadto należne dochody z tytułu udziałów Gminy w podatku PIT i podatku CIT, przekazywane gminie, podlegają dodatkowo korekcie z tytułu zamożności.

ROK	Udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT) w zł/gr
2021	11 775 501, 00
2022	13 048 433,57
2023	10 073 641,00
2024	15 190 295,00
2025	40 253 636,48 *

Tabela 4: Dochody Gminy z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych w latach 2021-2025 Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych

* Ustawa z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (zwana dalej: nową ustawą) wprowadziła istotne zmiany w zasadach ustalania dochodów dla jednostek samorządu terytorialnego z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT), udziału w podatku dochodowym od osób prawnych (CIT) oraz subwencji ogólnej.

Wykres 2: Dochody Gminy z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych w latach 2021-2025

Powyżej przedstawiamy dane z tabeli nr 4 w formie wykresu.

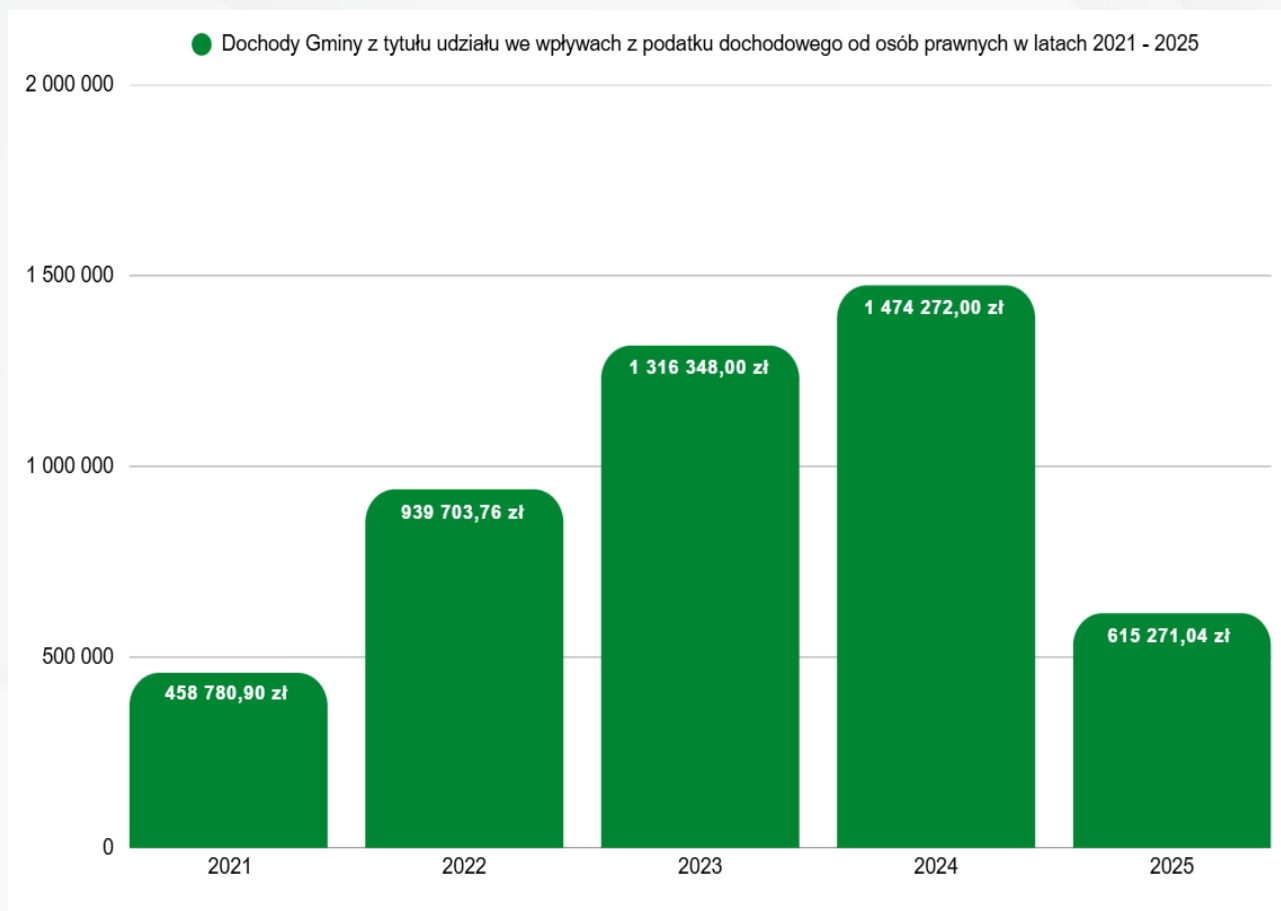
Z kolei dochody Gminy z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych w latach 2021 - 2025 przedstawiono w tabeli nr 5.

ROK	Udziały w podatku dochodowym od osób prawnych (CIT) w zł/gr
2021	458 780,90
2022	939 703,76
2023	1 316 348,00
2024	1 474 272,00
2025	615 271,04

Tabela 5: Dochody Gminy z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych w latach 2021 – 2025. Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych

Poniżej przedstawiamy również powyższe dane w formie wykresu.

Wykres 3: Dochody Gminy z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób

Z kolei tabela nr 6 przedstawia dochody Gminy z tytułu wpływów z podatku od nieruchomości od osób fizycznych i prawnych w latach 2021 - 2025. Należy zauważyć, że wpływy te w roku 2025 w stosunku do roku 2024 zwiększyły się o ponad 127 tys. zł.

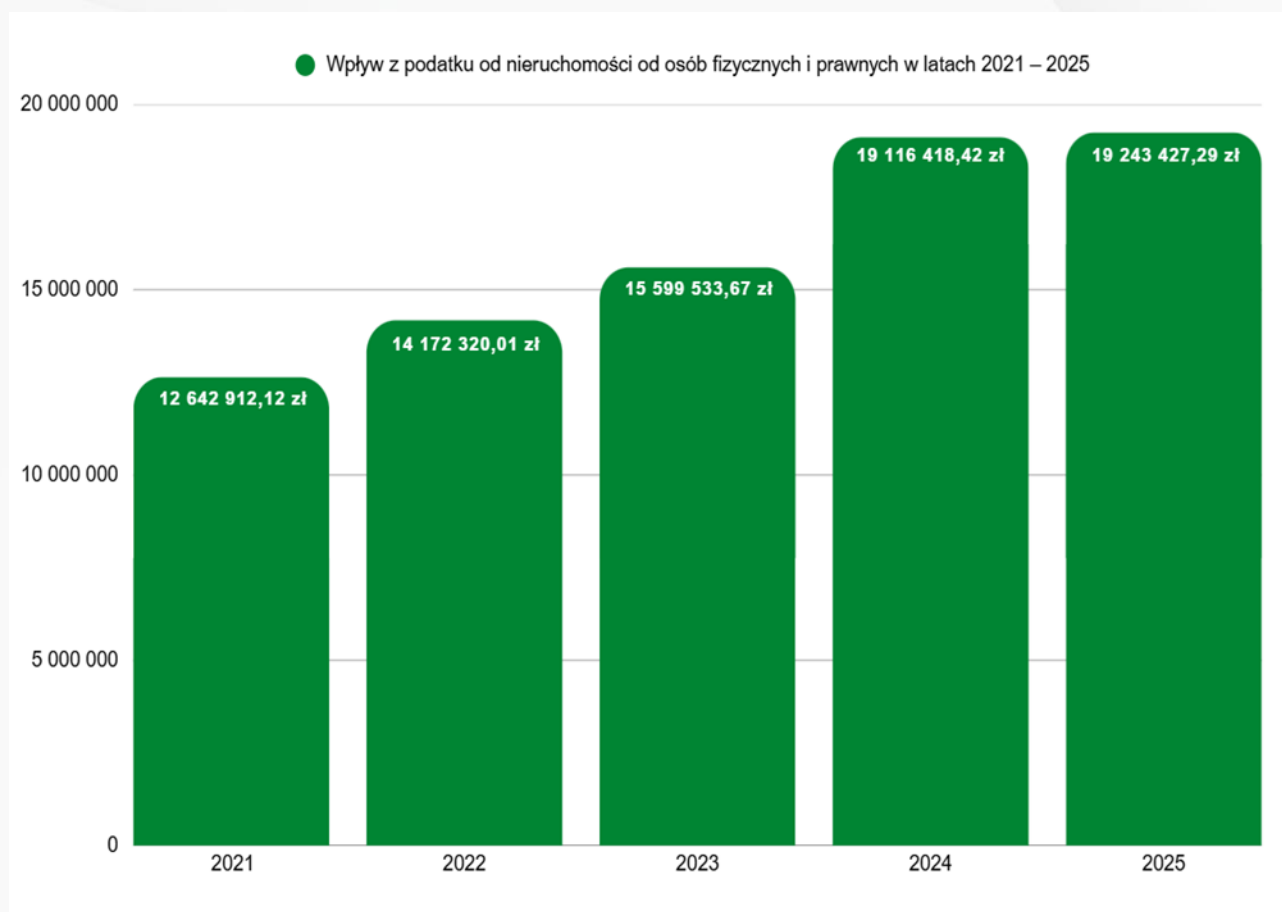
ROK	Wpływy z podatku od nieruchomości od osób fizycznych i prawnych
2021	12 642 912,12
2022	14 172 320,01
2023	15 599 553,67
2024	19 116 418,42
2025	19 243 427,29

Tabela 6: Wpływ z podatku od nieruchomości od osób fizycznych i prawnych w latach 2021 – 2025. Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych

Zwiększone wpływy podatkowe wynikają m. in. z wpłat zakładów prowadzących swoją działalność w Podstrefie Żarów Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Obecnie w Podstrefie Żarów prowadzi działalność 13 firm, z czego: 3 spółki korzystają ze zwolnienia z podatku od nieruchomości na mocy uchwały Rady Miejskiej nr XXV/149/2004 z dnia 30 czerwca 2004 roku, natomiast 10 firm nie korzysta ze zwolnień i płaci podatek od nieruchomości. Istotny jest również fakt, iż Spółki prowadzące działalność w Podstrefie Żarów Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej rozbudowują się, co oznacza, że w latach następnych powstaną nowe budynki i budowle, które będą podlegać opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości począwszy od dnia 01 stycznia roku następującego po roku zakończenia budowy tych obiektów.

Poniżej przedstawiamy powyższe dane w formie wykresu.

Wykres 4: Wpływy z podatku od nieruchomości od osób fizycznych i prawnych w latach 2021 – 2025

Poniżej z kolei przedstawiamy informacje m. in. o dochodach własnych Gminy ogółem z podatków i opłat lokalnych, w tym dochody z podatków oraz kwoty umorzeń zaległości podatkowych w roku 2025.

Rozdz.	§	Wyszczególnienie	Plan na 31.12. 2025 r.	Wykonanie na 31.12.2025 r.	% wykon.	Kwoty umorzenia zaległości podatkowych	Ilość podmiotów, którym umorzono zaległości podatkowe
1	2	3	4	5	6	7	8
I. Dochody bieżące			84 667 409,80	86 927 984,73	102,67%		
1. Dochody własne z podatków i opłat lokalnych, w tym dochody z podatków:			30 193 484,35	31 866 111,76	105,54%		
75601	0350	Wpływy z podatku od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacanego w formie karty podatkowej	22 210,00	23 887,18	107,55%		
75615	0310	Wpływy z podatku od nieruchomości (osoby prawne)	15 000 000,00	15 647 075,40	104,31%	3 500,00	2
75615	0320	Wpływy z podatku rolnego (osoby prawne)	193 000,00	189 275,00	98,07%		
75615	0330	Wpływy z podatku leśnego (osoby prawne)	49 000,00	48 895,00	99,79%		
75615	0340	Wpływy z podatku od środków transportowych (osoby prawne)	4 000,00	4 075,00	101,88%		
75615	0500	Wpływy z podatku od czynności cywilnoprawnych (osoby prawne)	32 000,00	337 924,00	1 056,01%		
75616	0310	Wpływy z podatku od nieruchomości (osoby fizyczne)	3 500 000,00	3 596 351,89	102,75%	78 749,00	3
75616	0320	Wpływy z podatku rolnego (osoby fizyczne)	1 700 000,00	1 695 530,70	99,74%	75,00	1
75616	0330	Wpływy z podatku leśnego (osoby fizyczne)	3 900,00	4 548,86	116,64%		
75616	0340	Wpływy z podatku od środków transportowych (osoby fizyczne)	163 000,00	165 029,00	101,24%		
75616	0360	Wpływy z podatku od spadków i darowizn (osoby fizyczne)	53 000,00	273 128,32	515,34%	4 489,00	1
75616	0340	Wpływy z podatku od czynności cywilnoprawnych (osoby fizyczne)	550 000,00	805 440,55	146,44%		

Tabela 7: Dochody własne Gminy ogółem z podatków i opłat lokalnych

3.2.2 Wydatki Gminy

Wykonanie wydatków w Gminie Żarów przedstawia tabela nr 7, z której wynika że wydatki w roku 2025 w stosunku do roku 2024 zwiększyły się o ponad 18,4 mln zł. Wydatki bieżące budżetu w roku 2025 w stosunku do roku ubiegłego zwiększyły się o ponad 7,9 mln zł. Z kolei wydatki majątkowe (inwestycyjne) w roku 2025 były wyższe od wydatków inwestycyjnych z roku poprzedniego 2024 o ponad 10,5 mln zł. Ogólne zwiększenie wydatków w poszczególnych latach wynika m. in. ze wzrostu wydatków bieżących oraz z realizacji przez Gminę licznych zadań inwestycyjnych.

Największe wydatki w roku 2025 Gmina poniosła między innymi w takich obszarach jak oświata i wychowanie (35,15%), gospodarka komunalna i ochrona środowiska (14,18%), administracja publiczna (8,92%), transport i łączność (8,34%), rodzina (7,84%), pomoc społeczna (5,06 %), kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (5,40%).

Poniżej przedstawiamy tabelę nr 7 dotyczącą wydatków Gminy w ostatnich pięciu latach oraz tabelę nr 8 przedstawiającą realizację wydatków budżetowych w układzie działów klasyfikacji budżetowej według stanu na dzień 31.12.2025 r.

ROK	Wydatki ogółem	w tym:	
		Wydatki bieżące	Wydatki majątkowe
2021	75 036 701,69	61 995 547,01	13 041 154,68
2022	83 478 825,95	71 629 725,14	11 849 100,81
2023	86 328 329,22	64 859 519,66	21 468 809,56
2024	93 089 610,37	73 900 209,38	19 189 400,99
2025	111 531 929,74	81 817 387,82	29 714 541,92

Tabela 8: Wydatki Gminy w latach 2021 – 2025 (w zł/gr) Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych

Dział	Wyszczególnienie	Plan na 31.12.2025	Wykonanie na 31.12.2025	Wykonanie w %	Udział % w wydatkach ogółem
010	Rolnictwo i łowiectwo	770 785,55	765 662,81	99,34	0,69
400	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	50 000,00	28 290,00	56,58	0,03
500	Handel	101 900,00	89 003,09	87,34	0,08
600	Transport i łączność	17 833 581,55	9 306 092,91	52,18	8,34
630	Turystyka	2 000,00	2 000,00	100	0
700	Gospodarka mieszkaniowa	9 814 713,33	4 155 861,23	42,34	3,73
710	Działalność usługowa	844 600,00	772 585,39	91,47	0,69
750	Administracja publiczna	11 309 145,05	9 952 394,47	88	8,92
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	185 080,00	184 028,86	99,43	0,17
752	Obrona narodowa	999 738,00	970 981,38	97,12	0,87
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	2 075 094,48	1 799 399,27	86,71	1,62
756	Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	101,00	100,09	100	0
757	Obsługa długu publicznego	3 206 500,00	2 901 260,85	90,48	2,6
758	Różne rozliczenia	262 193,71	0,00	0	0
801	Oświata i wychowanie	39 813 764,24	39 199 728,39	98,46	35,15
851	Ochrona zdrowia	439 322,65	439 322,65	100	0,39
852	Pomoc społeczna	5 952 913,77	5 644 057,96	94,81	5,06
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	286 702,59	286 702,59	100	0,26
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	49 610,00	47 635,22	96,02	0,04
855	Rodzina	8 848 767,77	8 738 815,34	98,76	7,84
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	17 789 665,70	15 815 565,36	88,90	14,18
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	8 826 679,37	6 019 028,43	68,19	5,40
925	Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	22 000,00	19 483,20	88,56	0,02
926	Kultura fizyczna	4 880 020,17	4 393 930,25	90,04	3,94
	Razem wydatki	134 364 878,93	111 531 929,74	83,01	100,00

Tabela 9: Realizacja wydatków budżetowych w układzie działów klasyfikacji budżetowej według stanu na dzień 31.12.2025 r. (w zł/gr) Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych

Dotacje i środki otrzymane w roku 2025 na inwestycje stanowiły kwotę ogółem 15 913 407,40 zł, składały się na nie m. in.:

- kwota 1 044 667,76 zł z tytułu dofinansowania zadania inwestycyjnego pn. „Budowa dróg gminnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą w miejscowości Żarów” - w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład,
- kwota 708 248,16 zł z tytułu dofinansowania zadania inwestycyjnego pn. „Wymiana opraw oświetleniowych na oprawy typu LED na terenie wsi Gminy Żarów” - z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych,
- kwota 1 624 992,40 zł z tytułu dofinansowania zadania pn. „Rozwój infrastruktury rowerowej w północnej części Aglomeracji Wałbrzyskiej (Budowa ścieżki rowerowej do granicy gminy – Wierzbna)” - w ramach środków unijnych – z Funduszu Sprawiedliwej Transformacji i dotacji z budżetu państwa,
- kwota 980 000,00 zł z tytułu dofinansowania zadania inwestycyjnego wieloletniego pn. „Przebudowa budynku przy ul. Zamkowej 1 w Żarowie” - w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków,
- kwota 100 000,00 zł z tytułu dofinansowania zadania inwestycyjnego wieloletniego pn. „Rewitalizacja budynku użyteczności publicznej” - dot. ul. Zamkowej 1 w Żarowie - z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych - w ramach zadania „Budowa infrastruktury sportowej oraz rewitalizacja budynku użyteczności Publicznej”,
- kwota 2 360 369,68 zł z tytułu dofinansowania inwestycji pn. „Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną budynku przedszkola w Żarowie” - z Programu Operacyjnego Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska na lata 2021 – 2027 i ze środków dotacji z budżetu państwa,

- kwota 1 200 000,00 zł z tytułu dofinansowania zadania inwestycyjnego pn. „Budowa i modernizacja infrastruktury wodno – kanalizacyjnej w Gminie Żarów” - z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych,
- kwota 1 657 139,64 zł z tytułu dofinansowania zadania pn. „Wymiana opraw oświetleniowych na oprawy typu LED na terenie Gminy Żarów” - z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych,
- kwota 668 061,84 zł z tytułu refundacji wydatków dotyczących zadania pn. „Rozbudowa żłobka miejskiego „Bajkowa Kraina” - w ramach Programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „MALUCH+ 2022-2029” – ze środków unijnych i budżetu państwa,
- kwota 3 150 000,00 zł z tytułu dofinansowania zadania inwestycyjnego wieloletniego pn. „Budowa infrastruktury sportowej” - z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych - w ramach zadania „Budowa infrastruktury sportowej oraz rewitalizacja budynku użyteczności Publicznej”,
- kwota 271 825,15 zł z tytułu dofinansowania zadania „Budowa placu zabaw” (przy Żłobku) w ramach programu „Aktywne Place Zabaw”,
- kwota 59 998,00 zł z tytułu dofinansowania zadania pn. „Przebudowa placu zabaw we wsi Mikoszowa, w ramach konkursu „Odnowa Dolnośląskiej Wsi”,
- kwota 300 000,00 zł z tytułu dofinansowania inwestycji pn. „Budowa skateparku w Żarowie”
 - z Dolnośląskiego Funduszu Rozwoju Bazy Sportowej,
- kwota 819 619,00 zł z tytułu dotacji celowej z budżetu państwa przeznaczonej na realizację zadań wynikających z Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej na lata 2025-2026,
- kwota 150 000,00 zł z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego w formie dotacji celowej na realizację projektu pn. „Poprawa bezpieczeństwa w Województwie Dolnośląskim w roku 2025”przeznaczona na dotację celową z budżetu gminy dla Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej

w Mrowinach na zakup średniego samochodu ratowniczo - gaśniczego z napędem 4x4”,

- kwota 461 142,40 zł z tytułu dotacji z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu na realizację programu pn. „Ciepłe mieszkanie”,

- kwota 50 000,00 zł otrzymana w ramach porozumienia ze Służbą Drogową Powiatu Świdnickiego dotycząca realizacji zadania inwestycyjnego pn. „Realizacja chodników przy drogach powiatowych w ramach porozumienia ze Służbą Drogową Powiatu Świdnickiego (w tym: - IMBRAMOWICE – f.s.32 788,26 zł, Mrowiny – f.s. 20 000,00 zł, Pożarzysko – f.s. 8 837,34 i zwiększenie f.s. 399,06 zł)”,

- kwota 176 000,00 zł z tytułu dofinansowania z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego zadania inwestycyjnego wieloletniego pn. „Budowa dróg dojazdowych do gruntów rolnych – Wierzba”.

3.2.3 Wynik Budżetu

Tabela nr 9 przedstawia wynik budżetu Gminy Żarów w latach 2021 - 2025. Rok 2025 zamknął się deficytem budżetowym w kwocie 7 048 653,79 zł, przy planowanym deficycie w kwocie 15 650 138,93 zł.

ROK	Wynik budżetu
2021	(+) 3 439 823,27
2022	(-) 758 981,24
2023	(-) 3 632 555,76
2024	(+) 2 601 500,39
2025	(-) 7 048 653,79

Tabela 10: Wynik budżetu w latach 2021 – 2025 Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych

3.3 Wykonanie wydatków inwestycyjnych/majątkowych

Zgodnie z załącznikiem nr 1 do Raportu o stanie gminy Żarów.

3.4 Wieloletnia prognoza finansowa (stan na 31.12.2025 r.)

Planowany harmonogram spłat i obsługi zadłużenia oraz prognozowana nadwyżka operacyjna przedstawia się następująco:

ROK	Harmonogram spłat zadłużenia (raty kapitałowe) w poszczególnych latach	Wydatki na obsługę zadłużenia (odsetki, prowizje)	Kwota długu (stan na koniec poszczególnych lat)	Prognozowana nadwyżka operacyjna w danym roku
2025 wykonanie	3 901 228,00	2 900 938,59	50 075 090,96	5 113 596,91
2026	3 993 168,00	3 100 000,00	52 481 923,00	3 334 255,65
2027	3 993 168,00	2 856 500,00	48 488 755,00	4 100 000,00
2028	3 993 168,00	2 730 100,00	44 495 587,00	3 800 000,00
2029	4 034 168,00	2 584 650,00	40 461 419,00	4 000 000,00
2030	3 993 168,00	2 380 800,00	36 468 251,00	3 600 000,00
2031	4 093 168,00	2 141 200,00	32 375 083,00	4 700 000,00
2032	4 093 168,00	1 905 100,00	28 281 915,00	4 460 000,00
2033	3 968 915,00	1 639 213,00	24 313 000,00	4 330 000,00
2034	4 700 000,00	1 340 813,00	19 613 000,00	5 095 000,00
2035	4 000 000,00	1 132 850,00	15 613 000,00	5 040 000,00
2036	4 713 000,00	917 600,00	10 900 000,00	5 940 000,00
2037	5 200 000,00	512 200,00	5 700 000,00	6 890 000,00
2038	3 000 000,00	354 250,00	2 700 000,00	5 850 000,00
2039	2 700 000,00	160 875,00	0,00	5 040 000,00

Tabela 11: Planowany harmonogram spłat i obsługi zadłużenia oraz prognozowana nadwyżka operacyjna Źródło: Opracowanie własne na podstawie Wieloletniej prognozy Finansowej Gminy Żarów wg stanu na dzień 31.12.2025 r.

3.4.1 Wpływ planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych na finanse gminy Żarów

W roku 2025 Gmina realizowała szereg inwestycji, zarówno krótkoterminowych jak i długoterminowych korzystając między innymi z dofinansowania otrzymanego w formie dotacji i środków pozyskanych na inwestycje (unijnych i z funduszy zewnętrznych – z Rządowego Funduszu Polski Ład, Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg, Rządowego Programu Odbudowy Zabytków). Wydatki inwestycyjne finansowane były zarówno ze środków pochodzących z emisji obligacji komunalnych, z wolnych środków z roku ubiegłego (kwota 7.516.987,13 zł) oraz z niewykorzystanych środków pieniężnych, pozostałych na rachunku bankowym z poprzedniego roku budżetowego – kwota 2.666.456,80 zł - pozyskana na realizację zadania inwestycyjnego pn. „Budowa drogi gminnej w Żarowie pomiędzy ulicą Wiejską a Górniczą wraz z przebudową drogi gminnej ul. Górniczej (110853D) i Piastowskiej (110850D)” - z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Wysokie koszty obsługi długu (m. in. odsetki od wyemitowanych obligacji komunalnych oraz od pożyczki zaciągniętej w NFOŚiGW w Warszawie na zadania inwestycyjne, realizowane w ramach przedsięwzięcia pn. „Uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie Aglomeracji Żarów” - budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Łażany i Mrowiny (III etapy) oraz spłacane co roku znaczne raty dotyczące wykupu obligacji komunalnych oraz pożyczki zaciągniętej na finansowanie powyższej inwestycji – znacznie obciążają budżet Gminy w danym roku budżetowym i w latach kolejnych.

3.5. Realizacja budżetu partycypacyjnego

W gminie Żarów elementy budżetu partycypacyjnego funkcjonują w trzech mechanizmach: w funduszu sołeckim, dotacjach dla podmiotów uprawnionych na realizację zadań związanych z restauracją zabytków sztuki sakralnej oraz dotacjami dla stowarzyszeń realizujących zadania publiczne, które omówiono w Rozdziale 5.11.

3.5.1. Fundusz sołecki 2025

Fundusz sołecki to środki wyodrębnione z budżetu gminy, zagwarantowane na realizację przedsięwzięć służących poprawie życia mieszkańców. Wysokość środków przypadających na sołectwa w Gminie Żarów w 2025 roku wyniosła 478 709,73 zł.

3.5.1.1. Wysokość środków przypadających na dane sołectwo

Poniżej przedstawiono tabelę z wysokością środków przypadających na dane sołectwo w celu realizacji zadań w ramach funduszu sołectkiego na 2025 rok.

Miejscowość	Kwota (zł)
Bożanów	19 479,21
Buków	32 102,61
Gołszyce	17 738,05
Imbramowice	41 461,33
Kalno	35 367,28
Kruków	20 621,84
Łażany	48 153,91
Marcinowiczki	12 514,58
Mielęcín	19 207,15
Mikoszowa	20 404,20
Mrowiny	54 411,50
Pożarzysko	23 995,34
Przyłęgów	24 049,75
Pyszczyń	19 207,15
Siedlimowice	19 098,33
Wierzbna	53 867,09
Zastruże	17 030,71

Tabela 12: Fundusz Sołectki – środki przypadające na Sołectwo

Zadania zrealizowane w ramach funduszu sołectkiego w 2025 r.:

- **BOŻANÓW:** organizacja imprez cyklicznych, zakup środków na utrzymanie i zagospodarowanie terenów zielonych, zakup sprzętu ogrodniczego m.in. kosiarki, zadaszenie tarasu przy świetlicy wiejskiej.
- **BUKÓW:** organizacja imprez cyklicznych, zakup traktorka, zakup wyposażenia dla Szkoły Podstawowej w Imbramowicach, zakup wyposażenia dla Szkoły Podstawowej

w Imbramowicach, zakup wyposażenia dla OSP, zakup wyposażenia na świetlicę wiejską, projekt na remont świetlicy wiejskiej, utrzymanie terenów zielonych – umowa na koszenie, zakup materiałów do utrzymania i zagospodarowania terenów zielonych.

- GOŁASZYCE: organizacja imprez cyklicznych, wykonanie oświetlenia, zakup wyposażenia do świetlicy.
- IMBRAMOWICE: organizacja imprez cyklicznych, wykonanie chodnika, doposażenie placu zabaw, utrzymanie terenów zielonych – usługa koszenia, zakup materiałów do utrzymania i zagospodarowania terenów zielonych.
- KALNO: organizacja imprez cyklicznych, wykonanie chodnika we wsi, wykonanie oświetlenia w sołectwie, utrzymanie i zagospodarowanie terenów zielonych, doposażenie drużyny sportowej – m.in. stroje, zakup rozdzielnic prądu.
- KRUKÓW: organizacji imprez cyklicznych, utrzymanie terenów zielonych- usługa koszenia, budowa ogrodzenia przy placu zabaw.
- ŁĄŻANY: organizacji imprez cyklicznych, zakup wyposażenia na świetlicę wiejską, rozbudowa tarasu przy świetlicy wiejskiej, rewitalizacja ławek w parku, zakup tablic informacyjnych i mat. do rewitalizacji, utrzymanie terenów zielonych – umowa koszenie, zakup materiałów do utrzymania i zagospodarowania terenów zielonych.
- MARCINOWICZKI: utwardzeniu drogi gminnej, organizacja imprez cyklicznych.
- MIEŁĘCIN: organizacja imprez cyklicznych, wymiana urządzeń na placu zabaw, wykonanie oświetlenia, zakup wyposażenia na świetlice wiejską.
- MIKOSZOWA: organizacja imprez cyklicznych, utrzymanie terenów zielonych – usługa koszenia, budowa placu zabaw, montaż urządzeń siłowni zewnętrznej oraz montaż altany – wiaty.
- MROWINY: organizacja imprez cyklicznych, wykonanie chodnika, zakup traktorka, doposażenie jednostki OSP, utrzymanie terenów zielonych – koszenie trawy, zakup sprzętu ogrodniczego, doposażenie świetlicy wiejskiej, zakup orynnowania do wiaty.

- POŻARZYSKO: organizacja imprez cyklicznych, wykonanie chodnika, wykonanie projektu na oświetlenie, zakup wyposażenia do świetlicy wiejskiej, doposażenie jednostki OSP,
- PRZYŁĘGÓW: organizacja imprez cyklicznych, wykonanie oświetlenia, utrzymanie terenów zielonych- koszenie trawy, utrzymanie czystości na przystankach- umowa, utrzymanie czystości na przystankach – umowa, zakup wyposażenia na świetlicę wiejską, zakup materiałów do utrzymania i zagospodarowania terenów zielonych.
- PYSZCZYN: organizacji imprez cyklicznych, zakup sprzętu ogrodniczego, zakup materiałów do utrzymania i zagospodarowania terenów zielonych, zakup materiałów do remontu wiaty spotkań, zakup daszku nad drzwi frontowe świetlicy wiejskiej, zakup urządzeń na plac zabaw.
- SIEDLIMOWICE: organizacji imprez cyklicznych, wymiana urządzeń do siłowni zewnętrznej i placu zabaw, wyposażenie świetlicy wiejskiej, zakup monitoringu na terenie sołectwa, utrzymanie terenów zielonych – usługa koszenia, serwis kosiarki, zakup materiałów do utrzymania i zagospodarowania terenów zielonych.
- WIERZBNA: organizacji imprez cyklicznych, zakupie wyposażenia dla OSP, zakupie wyposażenia i materiałów potrzebnych do działalności Koła Gospodyń Wiejskich, wykonanie oświetlenia i remontu placu zabaw.
- ZASTRUŻE: organizacja imprez cyklicznych, zakup namiotu, zakup materiałów do utrzymania i zagospodarowania terenów zielonych, utrzymanie terenów zielonych – umowa na koszenie, zakup sprzętu AGD, zagospodarowanie terenu na boisku sportowym.

3.5.1.2. Zwiększenia funduszu sołectkiego 2025 r.

1. Zgodnie z uchwałą nr XXXIX/310/2022 z dnia 24 marca 2020 r. w sprawie zmiany uchwały nr XXI/145/2020 z dnia 19 marca 2020 r. w sprawie wyrażenia zgody na wyodrębnienie w budżecie gminy środków stanowiących fundusz sołectki: W przypadku co najmniej 10 % frekwencji mieszkańców uprawnionych do głosowania na zebraniu wiejskim zwiększa się środki w budżecie Gminy przeznaczone na dane sołectwo ponad środki pochodzące z funduszu sołectkiego obliczonego na podstawie art. 3 ust. 1 ustawy o Funduszu Sołectkim o dodatkowe 10 % przeznaczone na realizację zadań remontowych oraz budowlanych, prac wykonywanych w związku z utrzymaniem

i zagospodarowaniem terenów zielonych, wyodrębnionych w funduszu sołeckim nadany rok, które będą samodzielnie wykonywane przez mieszkańców sołectwa do realizacji w roku 2025 r.

2. Zgodnie z uchwałą nr XXI/145/2020 Rady Miejskiej w Żarowie z dnia 19 marca 2020 r. w sprawie wyrażenia zgody na wyodrębnienie w budżecie gminy środków stanowiących fundusz sołecki, w związku z przeznaczeniem przez sołectwo na działania remontowe lub inwestycyjne minimum 95% kwoty przysługującego mu na rok 2025 funduszu sołeckiego, zwiększa się środki w budżecie gminy przeznaczone na dane sołectwo ponad środki pochodzące z funduszu sołeckiego o dodatkowe 10% przekazane na infrastrukturę gminną w tym tereny zielone zlokalizowane na terenie sołectwa.

Ilustracja 4: Tereny wiejskie gminy Żarów

Lp	Miejscowość	Upr. do głosowania	Obecnych	Spełniony warunek	Przyznana kwota	Przeznaczenie
1	Bożanów	124	18	tak	1 947,92	Zakup progu zwalniającego
2	Buków	326	34	tak	3 210,26	Projekt na remont świetlicy
3	Gołszyce	99	25	tak	1 773,81	Zakup materiałów do utrzymania i zagospodarowania terenów zielonych
4	Imbramowice (+Tarnawa)	466	16	nie	0,00	-
5	Kalno	357	23	nie	0,00	-
6	Kruków	149	18	tak	2 062,18	Wykonanie ogrodzenia wokół placu zabaw w Krukowie
7	Łażany	532	21	nie	0,00	-
8	Marcinowiczki	29	5	tak	1 251,46	Utwardzenie drogi na terenie sołectwa
9	Mielęcín	118	10	tak	1 920,71	Utrzymanie terenów zielonych oraz zakup materiałów do utrzymania i zagospodarowania terenów zielonych
10	Mikoszowa	149	23	tak	2 285,75	Budowa placu zabaw oraz montaż urządzeń siłowni zewnętrznej oraz montaż altany - wiaty
11	Mrowiny	775	80	tak	5 441,12	Zakup materiałów do utrzymania i zagospodarowania terenów zielonych
12	Pożarzysko	201	32	tak	2 399,53	Utrzymanie terenów zielonych, zakup środków do utrzymania i zagospodarowania terenów zielonych oraz wykonanie chodnika
13	Przyłęgów	197	23	tak	2 404,98	Zakup oświetlenia
14	Pyszczyń	116	22	tak	1 920,72	Zakup urządzeń na plac zabaw
15	Siedlimowice	119	15	tak	2 126,00	Wymiana urządzeń na placu zabaw
16	Wierzbna	645	76	tak	5 386,71	Utrzymanie terenów zielonych i zakup do utrzymania i zagospodarowania terenów zielonych
17	Zastruże	85	14	tak	1 703,07	Zagospodarowanie terenu na boisku sportowym
Łącznie					13 541,48	

Tabela 13: Zwiększony Fundusz Sołecki ze względu na frekwencję pow. 10%

Ip	Miejscowość	Spełniony warunek	Przyznana kwota	Przeznaczenie
1	Bożanów	tak	1 947,92	Zakup progów zwalniających
2	Buków	tak	3 210,26	Projekt na remont świetlicy
3	Gołszyce	tak	1 773,81	Zakup progów
4	Imbramowice (+Tarnawa)	tak	4 146,13	Zakup materiałów do utrzymania i zagospodarowania terenów zielonych
5	Kalno	tak	3 536,73	Zakup materiałów do utrzymania i zagospodarowania terenów zielonych
6	Kruków	tak	2 062,18	Wykonanie ogrodzenia wokół placu zabaw
7	Łażany	tak	4 815,39	Wykonanie projektu na oświetlenie
8	Marcinowiczki	tak	1 251,46	Zakup materiałów do utrzymania i zagospodarowania terenów zielonych
9	Mielęcín	tak	1 920,71	Zakup materiałów do utrzymania i zagospodarowania terenów zielonych
10	Mikoszowa	tak	2 040,42	Zakup materiałów do utrzymania i zagospodarowania terenów zielonych
11	Mrowiny	tak	5 441,12	Zakup materiałów do utrzymania i zagospodarowania terenów zielonych
12	Pożarzysko	tak	2 399,53	Zakup materiałów do utrzymania i zagospodarowania terenów zielonych
13	Przyłęgów	tak	2 404,98	Zakup materiałów do utrzymania i zagospodarowania terenów zielonych
14	Pyszczyń	tak	1 920,72	Zakup urządzeń na plac zabaw
15	Siedlimowice	tak	1 909,83	Zakup materiałów do utrzymania i zagospodarowania terenów zielonych
16	Wierzba	tak	5 386,71	Remont placu zabaw
17	Zastruże	tak	1 703,07	Zagospodarowanie terenu na boisku sportowym
Łącznie			47 870,97	

Tabela 14: Zwiększony Fundusz Sołecki ze względu na przeznaczenie 95% funduszu na inwestycje lub remonty na wsi

W celu pobudzania aktywności obywatelskiej mieszkańców sołectw istnieje możliwość uzyskania dodatkowych środków w budżecie gminy o kwotę 10 % wartości funduszu sołeckiego na realizację zadań wykonywanych samodzielnie przez mieszkańców sołectwa. Z tej możliwości skorzystało 11 sołectw w łącznej kwocie ok. 31 536,73 zł.

lp	Miejscowość	spełniony warunek	Przyznana kwota	przeznaczenie
1	Bożanów	nie	0,00	-
2	Buków	tak	3 210,26	Zakup donic, kwiatów i krzewów, ziemi, agrowłóknin, nawozów w celu zagospodarowania wsi
3	Gołszyce	nie	0,00	-
4	Imbramowice (+Tarnawa)	nie	0,00	-
5	Kalno	tak	3 536,73	Na zakup materiałów niezbędnych do odświeżenia przystanku autobusowego i urządzeń na placu zabaw i zagospodarowania terenów zielonych we wsi
6	Kruków	tak	2 062,18	Zakup krzewów, ziemi i agrowłókniny
7	Łażany	nie	0,00	-
8	Marcinowiczki	nie	0,00	-
9	Mielęcín	tak	1 920,71	Zakup kwiatów, ziemi, krzewów, agrowłókniny
10	Mikoszowa	tak	2 040,42	Zakup piasku w celu wykonania nawierzchni na placu zabaw
11	Mrowiny	tak	5 441,12	Zakup ziemi, kwiatów, drzew i krzewów
12	Pożarzysko	nie	0,00	-
13	Przyłęgów	tak	2 404,98	Zakup materiałów do zagospodarowania terenów zielonych we wsi: kwiaty, krzewy i drzewa
14	Pyszczyń	tak	1 920,72	Zakup materiałów do zagospodarowania terenów zielonych we wsi: kwiaty, krzewy i drzewa
15	Siedlimowice	tak	1 909,83	Zakup materiałów do zagospodarowania terenów zielonych we wsi: kwiaty, krzewy i drzewa
16	Wierzbná	tak	5 386,71	Zakup materiałów do utrzymania i zagospodarowania terenów zielonych
17	Zastruże	tak	1 703,07	Zakup materiałów do zagospodarowania terenów zielonych we wsi
Łącznie			31 536,73	

Tabela 15: Zwiększony fundusz sołecki ze względu na zadania wykonywane samodzielnie

3.5.2. Dotacje przyznane na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków

3.5.2.1 Rejestr zabytków i Program opieki nad zabytkami

Gmina Żarów wywiązała się z ustawowego obowiązku założenia Gminnej Ewidencji Zabytków (GEZ) w 2004 r. Gminna ewidencja zabytków składa się z 527 kart adresowych obiektów zabytkowych. Obiekty te cechują się dużą różnorodnością i należą do wszystkich kategorii zabytków nieruchomych wymienionych w Ustawie. Zgodnie z wykazem ewidencji, w Żarowie znajdują się 93 obiekty zabytkowe, poza miastem jest ich 198. Oprócz tego w ewidencji znalazło się 12 obszarów historycznych (zespoły i założenia urbanistyczne i ruralistyczne). Zewidencjonowano 148 stanowisk archeologicznych, z których dwa wpisane są do rejestru zabytków, wyznaczono także 16 obszarów obserwacji archeologicznej oraz 4 obszary ochrony archeologicznej.

Wyłączną własnością gminy jest sześć obiektów zabytkowych. Dwa z nich są wpisane do rejestru zabytków, są to: park miejski oraz aleja dębowa przy drodze obiegającej stadion sportowy. Wobec nich władze Żarowa zobowiązane są do sprawowania opieki właścicielskiej, polegającej w szczególności na zapewnieniu warunków do: naukowego badania i dokumentowania zabytku, prowadzenia prac konserwatorskich, zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie, korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości, popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytku i jego znaczeniu dla kultury. 45 obiektów zabytkowych jest współwłasnością gminy i właścicieli prywatnych (wspólnoty mieszkaniowe).

Gminny Program Opieki nad Zabytkami gminy Żarów został przyjęty przez Radę Miejską Żarowie Uchwałą nr XXX/233/2021z dnia 27 maja 2021 r. zmienioną uchwałą nr XXXI/245/2021 z dnia 24 czerwca 2021 r.

Zgodnie z wykazem GEZ w Żarowie znajdują się:

- 291 obiekty zabytkowe (93 w Żarowie, 198 poza miastem)
- 148 stanowisk archeologicznych
- 16 obszarów obserwacji archeologicznej
- 4 obszary ochrony archeologicznej

Z czego 31 obiektów zabytkowych (w tym 2 stanowiska archeologiczne) jest wpisanych do rejestru zabytków WKZ.

3.5.2.2. Dotacje na prace konserwatorskie

Rada Miejska w Żarowie na podstawie uchwały nr XIV/93/2025 z dnia 24 kwietnia 2025 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji z budżetu Gminy Żarów na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków położonych na terenie Gminy Żarów, przekazała z budżetu gminy dotacje w kwocie 174 434,91 zł.

L.p.	Podmiot	Obiekt zabytkowy	Nazwa zadania	Kwota przyznanej dotacji
1.	KGW „Nasz Buków” w Bukowie	Kamienna figura NMP z Dzieciątkiem na kolumnie w Bukowie dz. 227/1	„Renowacja kamiennej figury NMP z Dzieciątkiem na kolumnie w Bukowie”	13 625,00
2.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Stanisława B.M. w Bukowie	Kościół p.w. Stanisława B.M. w Bukowie	„Konserwacja 5 figur Świętych ołtarza bocznego w Kaplicy północnej w Kościele p.w. Stanisława B.M. w Bukowie”	36 400,00
3.	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Stanisława B.M. w Bukowie	Kościół filialny p.w. św. Józefa w Pożarzysku	„Konserwacja Stacji Drogi Krzyżowej w Kościele pw. św. Józefa w Pożarzysku”	16 422,00
4.	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Hutniczej 3 w Żarowie	Żarów, ul. Hutnicza 3	„Remont pokrycia dachowego w budynku mieszkalnym przy ul. Hutniczej 3 w Żarowie”	107 987,91
RAZEM				174 434,91 zł

Tabela 16: Dotacje na prace konserwatorskie zabytków Gminy Żarów

4. Informacja o stanie mienia komunalnego

4.1. Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy

Zgodnie z zapisem art. 4 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (tj. Dz. U. z 2023 roku, poz.725), jednym z podstawowych zadań własnych gminy jest tworzenie warunków do zaspokajania potrzeb członków wspólnoty samorządowej. Dążenie do jak najpełniejszej realizacji tego zadania powinno być jednym z priorytetowych celów, działań podejmowanych przez organy gminy. Posiadanie lokalu mieszkalnego umożliwia usamodzielnienie się podstawowej komórki społecznej, jaką jest rodzina. Jednocześnie, jako jedno z najdroższych dóbr, lokal mieszkalny jest dla przeciętnego gospodarstwa domowego trudno osiągalny, co stawia gminę przed wyzwaniem wymagającym dużego zaangażowania.

Ze względu na powyższe, dysponowanie zasobem powinno odbywać się w sposób zapewniający maksymalne jego wykorzystanie na cele związane z udzielaniem pomocy mieszkaniowej tym, którzy tego rzeczywiście potrzebują. Należy bowiem podkreślić, iż zgodnie z art.1 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2025 roku, poz. 1153 ze zm.), wszyscy mieszkańcy Gminy tworzą z mocy prawa wspólnotę samorządową, jednakże z przepisu art. 4 ustawy wynika, że Gmina zapewnia najem socjalny, lokale zamienne i tymczasowe pomieszczenia, a także zaspokaja potrzeby mieszkaniowe na zasadach i w wypadkach przewidzianych ustawą, gospodarstw domowych o niskich dochodach, a nie wszystkich gospodarstw domowych, niezależnie od dochodów. Przepis ten określa zatem granice gospodarowania przez Gminę lokalami, wchodzącymi w skład komunalnego zasobu oraz zasobem tymczasowych pomieszczeń.

Działania podejmowane w tym zakresie powinny być zgodne z zasadami prawidłowej gospodarki, do czego zobowiązuje art. 12 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tj. Dz. U. z 2024 roku, poz. 1145 ze zm.). Konieczne są zatem zarówno czynności, które powodują zabezpieczenie substancji budowlanej zasobu przed uszkodzeniem lub zniszczeniem, czyli zachowywanie jej w stanie niepogorszonym, jak i przestrzeganie reguł zarządzania i rozporządzania nieruchomościami oraz korzystania z nich, a które pozwolą na jak pełniejszą realizację tworzenia warunków do zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych i równocześnie są racjonalne.

Przyjmuje się następujące priorytety w gospodarowaniu lokalami i budynkami, wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Żarów:

1. Dążenie do optymalnego wykorzystania mieszkaniowego zasobu gminy, poprzez sukcesywne zmniejszenie liczby niezagospodarowanych lokali;
2. Uefektywnienie dotychczas stosowanych oraz wprowadzenie nowych instrumentów, służących skutecznemu egzekwowaniu należności z tytułu korzystania z mieszkań gminnych oraz minimalizowaniu zadłużenia;
3. Usprawnienie realizacji wykwaterowań lokatorów z budynków o złym stanie technicznym lub przeznaczonych do opróżnienia z uwagi na istotny interes gminy;
4. Sukcesywną poprawę stanu technicznego posiadanego zasobu mieszkaniowego, w szczególności poprzez:
 - 1) realizację koniecznych remontów i modernizacji;
 - 2) likwidację barier architektonicznych w związku z remontami lokali, wskazywanych na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych osób niepełnosprawnych;
 - 3) zmianę sposobu ogrzewania opartego na paliwach stałych, na inne systemy grzewcze w celu ograniczenia zanieczyszczenia powietrza i poprawy efektywności energetycznej;
5. Optymalizacja struktury własnościowej budynków z lokalami wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu Gminy, w celu zmniejszenia kosztów utrzymania zasobu;
6. Racjonalizacja wynajmu gminnych lokali mieszkalnych w ramach rozwiązań służących dostosowaniu wielkości wynajmowanych lokali do potrzeb i możliwości najemców.

Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Żarów jest podstawowym dokumentem planistycznym, obejmującym działania operacyjne pozwalające na efektywne gospodarowanie mieszkaniowym zasobem Gminy. Obowiązek uchwalenia niniejszego dokumentu wynika z art. 21 ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (tj. Dz. U. z 2023 roku, poz. 725 ze zm.). Zgodnie z powyższą ustawą wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy powinien być uchwalony na co najmniej pięć kolejnych lat. Opracowanie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym

zasobem gminy w perspektywie najbliższych pięciu lat, pozwoli na przyjęcie odpowiedniej strategii finansowania rozwoju zasobu mieszkaniowego należącego do gminy.

Zgodnie z art. 21 ust. 2 ww. ustawy Program ten obejmuje następujące zagadnienia:

1. Prognozę zawierającą wielkość oraz stan techniczny mieszkaniowego zasobu gminy, w poszczególnych latach;
2. Analizę potrzeb oraz plan remontów i modernizacji wynikający ze stanu technicznego budynków i lokali;
3. Planowaną sprzedaż lokali;
4. Zasady polityki czynszowej;
5. Zasady i sposób zarządzania mieszkaniowym zasobem gminy;
6. Źródła finansowania gospodarki mieszkaniowej gminy;
7. Wielkość wydatków na utrzymanie zasobów mieszkaniowych, w tym: koszty bieżącej eksploatacji, koszty remontów, modernizacji, koszty zarządu nieruchomościami oraz wydatki inwestycyjne;
8. Opis innych działań mających na celu poprawę i racjonalizację gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy.

Celem Programu jest określenie kierunków działania gminy Żarów w zakresie gospodarowania mieszkaniowym zasobem, a w szczególności:

1. Zaspokajania potrzeb mieszkaniowych członków wspólnoty samorządowej o najniższych dochodach;
2. Poprawy jakości życia mieszkańców zamieszkujących w lokalach należących do gminy Żarów;
3. Poprawy stanu technicznego lokali w budynkach wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy Żarów.

Gospodarując mieszkaniowym zasobem, Gmina Żarów działa w oparciu o ustawę z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy

i o zmianie Kodeksu cywilnego (tj. Dz. U. z 2023 roku, poz. 725), uchwałą Nr XXII/143/2025 Rady Miejskiej w Żarowie z dnia 27 listopada 2025 roku w sprawie „Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Żarów na lata 2026-2030”, uchwałą Nr XXVI/199/2021 Rady Miejskiej w Żarowie z dnia 28 stycznia 2021 roku w sprawie zasad wynajmowania lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Żarów.

4.2. Analiza potrzeb mieszkaniowych

Z uwagi na regulacje ustawowe, gmina podejmuje działania zmierzające do zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych członków wspólnoty samorządowej. Do działań tych należą przede wszystkim:

1. Zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych gospodarstw domowych osiągających niskie dochody;
 - 1) w przypadku osób ubiegających się o najem socjalny lokalu;
 - 2) w sytuacji mieszkań do remontu na koszt przyszłego najemcy.
2. Zapewnienie lokali zamiennych;
3. Realizacja wyroków sądowych, w których sąd orzekł o uprawnieniu do zawarcia umowy najmu socjalnego lokalu.

Wypełniając zawartą w ustawie z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, dyspozycję tworzenia zasobu tymczasowych pomieszczeń, Gmina Żarów niezależnie od własnych możliwości lokalowych, będzie dążyła do współpracy z podmiotami prywatnymi w zakresie najmu pokoi o charakterze hotelowym, celem przeznaczenia ich na realizację wyroków eksmisyjnych, przyznających uprawnienie do pomieszczenia tymczasowego.

4.3. Zasób mieszkaniowy Gminy Żarów

Do zadań własnych gminy należy, między innymi tworzenie warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej. Zadaniem ustawowym gminy jest zapewnianie

lokali w ramach najmu socjalnego i lokali zamiennych, a także zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych gospodarstwom domowym o niskich dochodach. Powyższe zadania gmina wykonuje wykorzystując mieszkaniowy zasób gminy lub inny zasób. Należy więc przyjąć, że uzyskując przychody z najmu lokali mieszkalnych, część uzyskanych środków gmina powinna przeznaczyć na budowę lokali najmu socjalnego i lokali zamiennych. W planach strategicznych Gminy Żarów znajduje się zamiar budowy ww. lokali. Aby przystąpić do realizacji ww. zamierzenia, należy przede wszystkim poprawić stan techniczny istniejącego zasobu, przy jednoczesnym wywiązaniu się ze zobowiązań wobec wspólnot mieszkaniowych.

Dotychczasowe wpływy z tytułu czynszów najmu nie pozwalały na właściwe utrzymanie substancji mieszkaniowej. Obecnie budynki wymagają zwiększonego nakładu prac remontowych oraz ponoszenia coraz wyższych kosztów utrzymania tych zasobów, stąd też zachodzi konieczność corocznego podwyższenia choć w niewielkim stopniu stawki bazowej czynszu. Pomimo tego, że nowa stawka czynszu nie pokryje rzeczywistych kosztów, to w pewnym stopniu pozwoli na wykonanie najpilniejszych remontów. W częściach wspólnych budynków wspólnot mieszkaniowych wykonano między innymi: awaryjne naprawy pokryć dachowych elewacji, instalacji wodnej, kanalizacyjnej, gazowej oraz elektrycznej. Wykonano również wymianę instalacji wodnej, kanalizacyjnej, gazowej i elektrycznej oraz remonty dachów, przemulowanie kominów, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, podłączenie budynku do sieci kanalizacyjnej. Wykonano także audyty energetyczne w budynkach, które zamierzają ubiegać się o dofinansowanie prac związanych ze zwiększeniem efektywności energetycznej budynków mieszkalnych.

4.3.1. Wielkość zasobu mieszkaniowego

Mieszkaniowy zasób Gminy Żarów tworzą lokale mieszkalne, usytuowane w budynkach stanowiących w 100 % własność gminy oraz lokale w budynkach wspólnotowych. W skład mieszkaniowego zasobu Gminy Żarów, według stanu na dzień 31 grudnia 2025 roku, wchodzi lokale mieszkalne o łącznej powierzchni użytkowej 11 028,19 m², w tym:

1. 13 lokali o łącznej powierzchni użytkowej 409,93 m² (bez pomieszczeń przynależnych), położonych w budynkach stanowiących własność Gminy.

2. 268 lokali o łącznej powierzchni użytkowej 10 618,26 m² (bez pomieszczeń przynależnych), położonych w budynkach wspólnotowych.

Wyszczególnienie	Liczba budynków	Ilość lokali	Powierzchnia użytkowa [m ²]
100% własność Gminy	3	13	409,93
Budynki wspólnotowe	109	268	10 618,26
Razem	112	281	11 028,19

Tabela 17: Struktura zasobu mieszkaniowego Gminy Żarów – stan na 31.12.2025 r. Źródło: Opracowanie własne

Gmina Żarów jest współwłaścicielem 109 budynków mieszkalnych i mieszkalno - użytkowych, należących do wspólnot mieszkaniowych, w których znajduje się 268 lokali mieszkalnych komunalnego zasobu Gminy Żarów o łącznej powierzchni użytkowej 10 618,26 m².

L.p.	Adres	Ilość lokali mieszkalnych w budynku	Powierzchnia użytkowa lokali [m ²]	Rok budowy
1	Żarów, ul. Sikorskiego 2	2	98,59	1865
2	Żarów, ul. Armii Krajowej 45a	5	120,64	1906
3	Żarów, ul. A. Mickiewicza 21	6	190,7	1907
łącznie		13	409,93	-

Tabela 18: Zasób mieszkaniowy Gminy Żarów – budynki należące w 100% do Gminy. Źródło: Opracowanie własne

L.p.	Adres	Rodzaj	Liczba lokali
1.	Żarów, ul. Armii Krajowej 45 a	Mieszkalny	5 lokali
2.	Żarów, ul. Mickiewicza 21	Mieszkalny	6 lokali
3.	Żarów, ul. Sikorskiego 2	Mieszkalny	2 lokali
	łącznie:		13 lokali

Tabela 19: Wykaz budynków mieszkalnych administrowanych przez Gminę Żarów na dzień 31.12.2025 r. Źródło: Opracowanie własne

4.4. Analiza potrzeb oraz plan remontów i modernizacji

Potrzeby w zakresie remontów budynków i lokali mieszkalnych należących do mieszkaniowego zasobu Gminy Żarów, określane są na podstawie stanu technicznego budynków wynikającego między innymi z przeglądów technicznych przeprowadzanych w oparciu o art. 62 ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku – Prawo budowlane (Dz. U. z 2026 roku, poz. 524), a także z ekspertyz, opinii, wizji lokalnych, nakazów oraz wyników kontroli Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego. Wśród potrzeb remontowych priorytetowy charakter przypisuje się potrzebom w zakresie eliminacji zagrożenia bezpieczeństwa użytkowników lokali i osób trzecich, zabezpieczenia przeciwpożarowego budynków, działań podnoszących energooszczędność budynków mieszkalnych i służących zmianie ogrzewania na nisko-emisyjne, wyłączania z użytkowania obiektów, których kompleksowy remont jest niezasadny ekonomicznie.

Zdecydowana większość budynków stanowiących własność Gminy Żarów wymaga remontów ze względu na ich wiek, ogólny stan techniczny i konieczność dostosowania do aktualnie obowiązujących przepisów techniczno-budowlanych. Wspomniany zasób wymaga wykonywania robót odpowiednich do stopnia zużycia wartości historycznej i zabytkowej a także przewidywanego okresu eksploatacji. Prace służące poprawie stanu technicznego zasobu realizowane są stosownie do możliwości finansowych Gminy, które w pełni nie pokrywają istniejących w tym zakresie potrzeb.

Plan remontów, w tym modernizacji, uwzględnia priorytety przyjęte dla uzyskania poprawy stanu technicznego zasobu mieszkaniowego i podniesienia standardu warunków mieszkaniowych, z zachowaniem pierwszeństwa dla tych robót, które usuwają istniejący obecnie stan zagrożenia, od których zależy bezpieczeństwo mieszkańców. Plan uwzględnia również potrzeby w zakresie wykonania ulepszeń lokali mieszkalnych oraz zagospodarowanie wolnych lokali.

Priorytetowym celem remontów jest zapewnienie bezpieczeństwa lokatorom, w związku z tym w pierwszej kolejności podejmowane są prace zmierzające do zabezpieczenia konstrukcji budynków oraz zabezpieczenia instalacji technicznych i zabezpieczenia przeciwpożarowego.

Remonty zapewniają utrzymanie zasobu mieszkaniowego na poziomie technicznym gwarantującym:

1. W zakresie standardu budynków między innymi:

- a) sprawną instalację odgromową,
- b) stan konstrukcji budynku zapewniający bezpieczeństwo,
- c) elewację budynku bez ubytków,
- d) sprawną instalację elektryczną,
- e) sprawne przewody dymowe, spalinowe i wentylacyjne,
- f) kompletne i zakonserwowane obróbki blacharskie i elementy odwodnienia dachów.

2. W zakresie standardu technicznego lokali mieszkalnych między innymi:

- a) sprawną wentylację w kuchni i łazience,
- b) sprawną stolarkę okienną i drzwiową,
- c) sprawne instalacje elektryczne i gazowe,
- d) wyposażenie lokalu w urządzenia sanitarne.

Jako główne elementy zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom oraz zabezpieczenia mienia Gminy Żarów, wskazuje się remonty obejmujące: roboty dekarско-blacharskie; prace w zakresie przewodów kominowych, wentylacyjnych, spalinowych; wymianę/naprawę uszkodzonych elementów konstrukcji.

Prace remontowe wykonywane są przede wszystkim ze środków bieżących (czynsze, wpływy ze sprzedaży mieszkań). Zakres potrzeb remontowych poszczególnych budynków będących w zasobie mieszkaniowym Gminy Żarów sporządzany jest na podstawie dokumentacji technicznej (protokoły z okresowych przeglądów technicznych budynków, orzeczeń stanu technicznego zasobu).

lp.	rodzaj/zakres	kwota
1.	Całoroczna obsługa kominiarska budynków komunalnych mieszkalnych i użytkowych w zasobie Gminy	4 271,85
2.	Dokonano zakupu i wymiany 4 drzwi wejściowych do 4 lokali mieszkalnych komunalnych (2x Żarów, Mrowiny, Łażany)	10 438,00
3.	Dokonano zakupu i wymiany 19 okien w lokalach mieszkalnych komunalnych	26 965,90
4.	Wykonano wymianę wyeksploatowanej instalacji elektrycznej na nową w 5 lokalach komunalnych mieszkalnych w Żarowie i Łażanach	51 456,00
5.	Dokonano montażu obróbki komina w budynku mieszkalnym komunalnym w Żarowie	2 100,00
6.	Dokonano ocieplenia zewnętrznego komina dymowego lokalu mieszkalnego komunalnego w Bukowie	14 700,00
7.	Wymieniono 58 uszkodzonych gniazd wtykowych na nowe z bolcem w 36 lokalach komunalnych po przeglądach elektrycznych	3 348,00
8.	Wydzielono pomieszczenie wc z części kuchni lokalu komunalnego w Łażanach	8 197,20
9.	Dokonano zakupu wraz z montażem 9 promienników elektrycznych w lokalach komunalnych jako główne źródło ogrzewania	10 427,40
10.	Wykonano remont zawilgoconych ścian wewnętrznych w lokalu komunalnym w Mrowinach	14 202,00
11.	Dokonano zakupu i wymiany 19 wodomierzy w lokalach mieszkalnych komunalnych Gminy Żarów	6 329,40
12.	Wykonano inwentaryzację budowlaną 23 budynków mieszkalnych wielorodzinnych	39 625,00
13.	Wykonano roczną kontrolę budowlaną stanu technicznego 3 budynków mieszkalnych	1 120,00
14.	Wykonano przewód wentylacji grawitacyjnej w kotłowni piwnicy przynależnej do lokalu mieszkalnego komunalnego w Żarowie	6 436,80
15.	Wykonano 3 przewody wentylacyjne grawitacyjne w dwóch lokalach komunalnych w Imbramowicach	14 104,80
16.	Dokonano zakupu 19 rolek papy termozgrzewalnej wraz z materiałem i płytami osb na pokrycie szczelności poszycia dachowego komórek gospodarczych	6 814,53
17.	Remonty bieżące, zabezpieczające w komunalnych lokalach użytkowych – wykonano 4 remonty bieżące	1 999,00
18.	Wykonanie nowego pokrycia dachowego z papy termozgrzewalnej wraz z montażem świetlika w budynku użytkowym w Żarowie	94 360,00
19.	Dokonanie demontażu eternitu z 2 komórek gospodarczych wraz z montażem nowego pokrycia dachowego	10 500,00
20.	Wykonano nowe przyłącze instalacji elektrycznej w pomieszczeniu użytkowym w Imbramowicach	3 813,00
21.	Dokonano przeglądu 17 gaśnic w 3 budynkach użytkowych	571,95
22.	Dokonano zabezpieczenia telebimu zewnętrznego przeciw gniazdującym się w nim ptakom	4 500,00
23.	Wykonano awaryjną rozbiórkę 2 zdewastowanych nieużytkowanych szeregów komórek gospodarczych w Żarowie i Mrowinach	19 680,00
24.	Wykonano przeglądy kotłów gazowych w 3 budynkach użytkowych	2 241,00
25.	Remonty bieżące, zabezpieczające w komunalnych lokalach mieszkalnych – wykonano 20 remontów bieżących	8 875,40
26.	Wymiana 3 okien w pomieszczeniu piwnicznym budynku Urzędu Miejskiego w Żarowie ul. Zamkowa 2	2 670,05
27.	Zakup i wymiana płyt ceramicznych na ścianach natrysku szatni sportowej w Żarowie ul. Sportowa 18	3 075,00
Deratyzacja		
1.	wykonano deratyzację wiosenną i jesienną w 4 budynkach komunalnych użytkowych	700
2.	Wykonano deratyzację wiosenną i jesienną w 3 budynkach komunalnych mieszkalnych	650
Remonty w świetlicach wiejskich		
1.	Wymiana posadzki – gres szklwiony w świetlicy wiejskiej w Gołaszycach	23 985,00
2.	Cyklinowanie podłogi drewnianej w świetlicy wiejskiej w Imbramowicach	21 525,00
3.	Dokonano wymiany 10 okien w poddaszu świetlicy w Bukowie	4 738,65
4.	Dokonano zakupu i wymiany 4 okien w świetlicy wiejskiej w Kalnie	2 629,07
łącznie		427 050,00

Tabela nr 20: Remonty w lokalach komunalnych (mieszkalnych i użytkowych) 2025 r.

4.5. Zasady polityki czynszowej

1. Racjonalna polityka czynszowa Gminy Żarów powinna zmierzać do utrzymania zasobu mieszkaniowego na odpowiednim poziomie technicznym i estetycznym oraz do takiego kształtowania poziomu stawek czynszu, które zapewniłyby samowystarczalność finansową gospodarki mieszkaniowej, a w przyszłości wpłynęłyby na zmniejszenie dopłaty z budżetu do utrzymania gminnego zasobu mieszkaniowego. Wpływy z tytułu czynszu systematycznie powinny pokrywać nie tylko koszty bieżącego utrzymania budynków mieszkalnych, ale również zapewniać pozyskanie środków na remonty.
2. Dla województwa dolnośląskiego wskaźnik przeliczeniowy na okres od 1 października 2025 r. do 31 marca 2026 r. wynosi 7 746 zł/m² i ustalony został Obwieszczeniem Wojewody Dolnośląskiego z dnia 30 września 2025 r. w sprawie ogłoszenia wysokości wskaźników przeliczeniowych kosztu odtworzenia 1 m² powierzchni użytkowej budynków mieszkalnych dla województwa dolnośląskiego (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2025 roku, poz. 3979). Oznacza to, że w stosunku do 3 % wartości odtworzeniowej maksymalna miesięczna stawka czynszu za 1 m² dla województwa dolnośląskiego, mogłaby wynosić 19,36 zł/m².
3. Stawkę bazową czynszu ustala Burmistrz Miasta Żarów w drodze zarządzenia, na podstawie postanowień niniejszej uchwały, mając na względzie wydatki związane z utrzymaniem lokalu. Aktualnie miesięczna stawka bazowa przyjęta zarządzeniem Nr 206/2024 Burmistrza Miasta Żarów z dnia 28 października 2024 roku w sprawie ustalenia miesięcznych stawek czynszu za lokale mieszkalne wchodzące w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Żarów wynosi 9,30 zł/m² co oznacza, że stanowi jedynie 1,50 % wartości odtworzenia. Maksymalny wzrost stawki czynszu w stosunku rocznym nie może być wyższy niż 5 % plus publikowany wskaźnik inflacji za dany rok.
4. Stawka czynszu najmu za lokal objęty najmem socjalnym oraz za pomieszczenie tymczasowe nie może przekraczać połowy stawki najniższego czynszu, obowiązującego w mieszkaniowym zasobie Gminy Żarów. Do ww. stawki czynszu nie stosuje się czynników obniżających i podwyższających wartość użytkową lokali.

5. W stosunku do osób znajdujących się w trudnym położeniu materialnym, stosuje się system dodatków mieszkaniowych, z zachowaniem ustawowych warunków ich przyznawania. Wprowadzone zostają również obniżki czynszu dla najemców na zasadach wynikających z niniejszej uchwały, które stanowić będą ochronę dla najuboższych lokatorów przed skutkami wzrostu opłat z tytułu czynszu.
6. Stawkę czynszu podwyższa się nie częściej niż raz na rok, przy czym celem polityki czynszowej Gminy Żarów będzie dążenie do zrównoważenia wydatków na utrzymanie zasobu z dochodami z tytułu czynszów za najem lokali mieszkalnych, przy założeniu, że w 2026 roku stawka czynszu nie przekroczy 3 % wartości odtworzeniowej, wyliczonej według wysokości wskaźnika przeliczeniowego kosztu odtworzenia 1 m² powierzchni użytkowej budynków mieszkalnych, określonej obwieszczeniem Wojewody Dolnośląskiego.
7. Zawarcie umowy najmu lokalu mieszkalnego, nie jest uzależnione od wpłacenia przez najemcę kaucji zabezpieczającej pokrycie należności z tytułu najmu.

W obecnych warunkach zarządzania mieszkaniowym zasobem Gminy Żarów, stawka czynszu za najem lokalu mieszkalnego powinna być uzależniona głównie od standardu lokalu tj. od wyposażenia w urządzenia i instalacje techniczne. Wysokość czynszu dla danego lokalu określa się w oparciu o stawkę bazową czynszu oraz czynniki podwyższające i obniżające jego wartość użytkową.

Stawka czynszu za najem socjalny lokalu stanowi połowę stawki bazowej najniższego czynszu obowiązującego w gminnym zasobie mieszkaniowym i wynosi 4,65 zł za 1 m². Dla ustalenia wysokości stawki czynszu dla najmu socjalnego lokalu, nie stosuje się czynników podwyższających i obniżających ich wartość użytkową.

4.5.1. Zaległości w opłacie czynszów

Zgodnie z art. 59 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tj. Dz. U. z 2025 roku, poz. 1483 ze zm.) oraz uchwałą Nr V/25/2024 Rady Miejskiej w Żarowie z dnia 29 sierpnia 2024 roku w sprawie określenia szczegółowych zasad sposobu i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, przypadających Gminie Żarów lub jej jednostkom organizacyjnym oraz wskazania organu lub osób do tego uprawnionych, określenia warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach,

w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną, zadłużenia mogą być umarzane, odraczane, bądź rozkładane na raty. Istnieje również możliwość odpracowania zaległości czynszowych, zgodnie z Zarządzeniem nr 46/2021 Burmistrza Miasta Żarów z dnia 24 marca 2021 roku w sprawie programu spłaty zadłużenia czynszowego w formie świadczeń rzeczowych.

Zaległości najemców lokali mieszkalnych, wchodzących w skład komunalnego zasobu Gminy Żarów z tytułu czynszu oraz opłat za media, a także odsetki z tytułu nieterminowych wpłat należności z ww. tytułów, stanowią znaczny procent należności wymagalnych Gminy Żarów. W celu wyegzekwowania ww. zaległości od najemców, zgodnie z zarządzeniem nr 53/2021 z dnia 1 kwietnia 2021 roku w sprawie procedury windykacyjnej należności o charakterze cywilnoprawnym w Urzędzie Miejskim w Żarowie na bieżąco prowadzona jest windykacja zobowiązań, między innymi poprzez wystawianie wezwań do zapłaty, a także egzekwowanie należności na drodze sądowej. Egzekucja należności prowadzona jest na bieżąco i monitorowana. Ponadto prowadzone są inne działania zmierzające do wyegzekwowania należności finansowych. Kierowane są do dłużników upomnienia z zamiarem wypowiedzenia umowy najmu, proponuje się zawarcie ugody na spłatę zaległości w ratach, na wspólnie ustalonych warunkach. Niestety spora część najemców nie wywiązuje się z zawartych w ugodach warunków. Informuje się również dłużników o możliwości skorzystania z odpracowania zobowiązań finansowych wobec gminy, bądź dokonania zamiany lokalu na lokal o obniżonym standardzie. Warto zaznaczyć, że w przypadku spłaty należności głównej, zgodnie z warunkami ugody w uzasadnionych przypadkach, po wystąpieniu najemcy z takim wnioskiem istnieje możliwość umorzenia w całości, bądź części odsetek powstałych z tytułu nieterminowych wpłat czynszu. Po wyczerpaniu ww. możliwości oraz brakiem współpracy ze strony najemcy, zgodnie z obowiązującą ww. ustawą kierowane jest do ww. ostateczne pismo, uprzedzające o zamiarze wypowiedzenia stosunku prawnego, wyznaczające dodatkowy, miesięczny termin do zapłaty zaległych i bieżących należności z ww. tytułu. Następnie o ile to nie przynosi oczekiwanych rezultatów, wypowiedzane są umowy najmu, a najemcy wzywani są do dobrowolnego opróżnienia, opuszczenia i protokolarnego przekazania lokalu gminie. W przypadku, kiedy najemcy nie zastosują do zaleceń i wezwań, wówczas kierowane są pozwy do Sądu o eksmisję osób i rzeczy z przedmiotowych lokali mieszkalnych. Po otrzymaniu prawomocnego wyroku Sądu, podejmowane są działania komornicze. Możliwości wyjścia z zadłużenia jest kilka, lecz najpopularniejszą formą jest rozkładanie długów na raty, gdzie w przypadku wywiązania się z warunków ugody i spłaty należności głównej w wyznaczonym terminie w uzasadnionych przypadkach istnieje możliwość umorzenia najemcom

odsetek, pod warunkiem wystąpienia z pisemnym wnioskiem. Osoby w najtrudniejszej sytuacji finansowej mogą korzystać z dodatku mieszkaniowego. Gmina Żarów występuje również do najemców z propozycją zamiany lokalu mieszkalnego na lokal o gorszym standardzie. Głównie propozycja kierowana jest do osób, które zajmują samodzielne mieszkania o zbyt dużym metrażu w stosunku do potrzeb. Gmina Żarów stara się jeszcze bardziej zintensyfikować swoje działania w zakresie odzyskania zaległych należności finansowych w różnych formach. Najbardziej sprawdzoną formą jest jednak systematyczne kierowanie pism monitorujących do najemców w zakresie możliwości spłaty zaległości w ratach. Ponadto w lokalnej prasie oraz na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Żarowie zamieszczane są informacje przypominające o możliwości odpracowania zaległości czynszowych w formie świadczeń rzeczowych, celem zachęcenia do skorzystania z tej formy pomocy. Kolejnym krokiem, choć najbardziej drastycznym jest sukcesywne wykonywanie wyroków eksmisyjnych. Pomimo prowadzonych intensywnych działań w ww. zakresie, należności Gminy Żarów wciąż utrzymują się na wysokim poziomie, ponieważ pojawiają się kolejni najemcy posiadający problemy z utrzymaniem lokalu oraz spłatą zaległości z tytułu czynszu i opłat za media. Spora grupa najemców, to osoby które twierdzą, że nigdzie nie pracują, a ich głównym źródłem utrzymania są świadczenia z Ośrodka Pomocy Społecznej. Egzekucja należności jest procesem długotrwałym, dlatego też efektów prowadzonych działań egzekucyjnych oczekiwać należy w późniejszym okresie. W wyniku powyższych działań, zgodnie z wyrokiem Sądu, nie dokonano żadnych eksmisji osób i rzeczy z lokali mieszkalnych, natomiast w 2 przypadkach zawarto umowy najmu socjalnego. W 1 przypadku lokal dobrowolnie został opróżniony i przekazany Gminie Żarów, a z 1 osobą po uregulowaniu zaległości ponownie zawarta została umowa najmu. W 9 przypadkach oczekujemy na realizację wyroków sądowych przez komornika, natomiast w Sądzie aktualnie toczy się 16 spraw o eksmisję osób i rzeczy z lokali mieszkalnych. Egzekucja jest procesem długotrwałym, dlatego też efektów działań należy oczekiwać w późniejszym okresie.

lp.	Ogółem wysokość zadłużenia należności głównej	2021 1 138 322,83	2022 1 364 218,70	2023 1 323 200,01	2024 1 146 316,90	2025 1 178 183,60
1	Dłużnicy, którzy są najemcami	803 402,00	944 197,84	828 102,29	583 488,50	587 241,99
2	Dłużnicy, którzy już nie są najemcami (w tym zgony)	334 920,76	420 020,86	495 097,72	562 828,40	591 941,99
3	Ogółem wysokość odsetek	601 977,78	667 073,06	725 229,04	631 387,54	618 765,88
4	Dłużnicy, którzy są najemcami	419 172,83	422 748,55	399 053,64	291 044,01	247 479,64
5	Dłużnicy, którzy już nie są najemcami (w tym zgony)	182 804,95	244 330,51	326 175,40	340 343,53	371 286,24

Tabela 21: Stan zadłużenia na dzień 31 grudnia w latach 2021-2025 z tytułu opłat za czynsz najmu lokalu i media powyżej 1 000,00 zł

lp.	Ilość dłużników, którzy:	2021	2022	2023	2024	2025
1	Są najemcami	88	129	130	53	50
2	Już nie są najemcami (w tym zgony)	36	85	78	36	35
Ogółem ilość dłużników		124	214	52	89	85

Tabela 22: Ilość dłużników w latach 2021-2025

4.5.2. Odszkodowanie za zajmowanie lokalu bez tytułu prawnego

Osoby, które zajmują lokal bez tytułu prawnego są obowiązane do dnia opróżnienia lokalu co miesiąc uiszczać odszkodowanie na zasadach wynikających z ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego. Powyższe znajduje również zastosowanie do lokali, które były uprzednio objęte umową w ramach najmu socjalnego lub umową najmu tymczasowego pomieszczenia. Odszkodowanie uiszczane jest co miesiąc do dnia opróżnienia lokalu z zastrzeżeniem art.18 ust.3 ww. ustawy.

4.6. Zamiany mieszkań

1. W ramach realizowanej przez Gminę Żarów polityki mieszkaniowej, istnieje możliwość dokonania zamiany zajmowanego lokalu mieszkalnego:

- 1) na inny o większej powierzchni i/lub wyższym standardzie poprzez zamianę z kontrahentem, którego lokal jest przedmiotem najmu oraz w ramach zamiany „z urzędu”, jeżeli jest to racjonalne uzasadnienie i ma na celu prawidłowe gospodarowanie zasobem Gminy Żarów. Takich zamian było 2;
 - 2) w ramach tzw. zamiany „z urzędu”, uzasadnionej sytuacją materialną najemcy, bądź byłego najemcy, jak również występującym na koncie finansowych lokalu zadłużeniem w 2025 roku nie było;
 - 3) zadłużonego na inny pod warunkiem zawarcia porozumienia co do spłaty zaległości przez przejmującego mieszkanie – było brak;
 - 4) ze względu na stan zdrowia – w tym przypadku są to zamiany dokonywane na lokal położony np. na niższej kondygnacji – było brak;
 - 5) w ramach Programu Pomocy dla Rodzin Wielodzietnych „dwa plus trzy i więcej” w celu poprawy warunków mieszkaniowych rodzin wielodzietnych, zamieszkujących w warunkach przegęszczenia poniżej 5 m² powierzchni mieszkalnej na osobę przez okres co najmniej 1 roku – nie było.
2. Szczegółowe warunki dokonywania zamian określone są w uchwale Rady Miejskiej w Żarowie w sprawie zasad wynajmowania lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Żarów.

4.7. Likwidacja lokali niesamodzielnych

W celu racjonalizacji gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy, podejmuje się działania ukierunkowane na likwidację lokali niesamodzielnych. Działania te obejmują między innymi: scalenie mieszkań wspólnych, trwałe wydzielenie części mieszkania wspólnie użytkowanego, skutkujące powstaniem lokali samodzielnych, zapewnianie najemcom lokali niesamodzielnych lokali zamiennych i odzyskiwanie w ten sposób lokali samodzielnych.

5. Informacja o realizacji polityk, programów i strategii

5.1. Strategia rozwoju

Strategia Rozwoju Gminy Żarów na lata 2022-2030 została przyjęta przez Radę Miejską Żarowa uchwałą nr XL/326/2022 z 21 kwietnia 2022 roku. Strategia rozwoju jest opublikowana w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem:

https://bip.um.zarow.pl/pliki/uchwaly/2022/326_2022.pdf

5.2. Plan zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe

Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Żarów na lata 2022-2036 stanowi analizę obecnego stanu zaopatrzenia i przewidywane zapotrzebowanie na wymienione nośniki energii na terenie Gminy. W dokumencie zawarto możliwe sposoby racjonalizacji zużycia energii i paliw, a także przedstawiono potencjalne możliwości wykorzystania alternatywnych, odnawialnych źródeł energii w zakresie wykorzystywania odnawialnych źródeł energii największy potencjał wskazano potencjał w wykorzystaniu biomasy, w tym biogazu możliwego do pozyskania w oczyszczalniach ścieków. Ponadto dostrzeżono potencjał rozwoju fotowoltaiki, co wynika z korzystnego położenia geograficznego. W szczególności zalecono umożliwienie rozwoju małych instalacji prokonsumenckich, wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych na potrzeby indywidualnego ogrzewania gospodarstw domowych, zakładów przemysłowych i małych urządzeń technicznych.

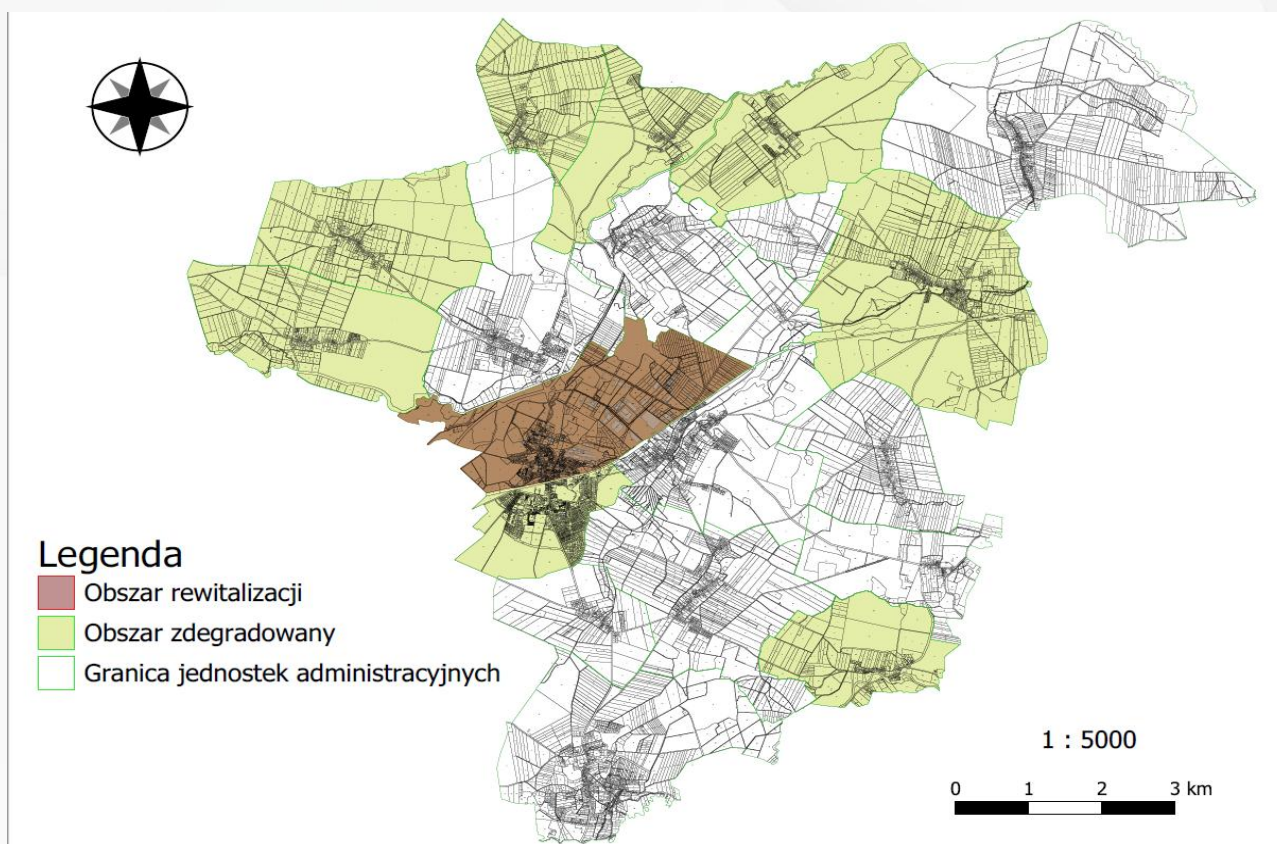
Ponadto zarekomendowano propagowanie edukacji ekologicznej uświadamiającej mieszkańców o szkodliwości wykorzystywania indywidualnych źródeł ciepła, w szczególności paliw kopalnych.

5.3. Gminny Program Rewitalizacji (GPR)

Program rewitalizacji to uchwalony przez radę gminy wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej lub środowiskowej. Programy rewitalizacji opracowywane są na podstawie zapisów ustawy z 9 października 2015 roku o rewitalizacji (Dz. U. 2024, poz. 278). W ustawie mocny akcent położony został na aktywny udział mieszkańców i zewnętrznych podmiotów (np. przedsiębiorców, organizacji pozarządowych,

instytucji i organizacji działających na terenie gminy) w procesie rewitalizacji. Dzięki opracowaniu Gminnego Programu Rewitalizacji możliwe będzie pozyskiwanie finansowych na realizację wskazanych w GPR projektów. O specjalnie wyznaczone środki finansowe na realizację projektów na terenach objętych rewitalizacją mogą wnioskować nie tylko gminy, lecz także spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, przedsiębiorcy. Lokalizacja przedsięwzięcia na obszarze objętym rewitalizacją umożliwić będzie zdobycie dodatkowych punktów oraz preferencję podczas oceny wniosków w wybranych konkursach. Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Żarów na lata 2022-2030 został przyjęty przez Radę Miejską Żarowa uchwałą nr Uchwała nr LIII/429/2023 z 27 kwietnia 2023 roku.

Ilustracja 5: Obszar Żarowa objęty programem

5.4. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Uchwałą Nr XXIV/183/2020 Rady Miejskiej w Żarowie z dnia 19 listopada 2020 r. przyjęto Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żarów. Zapisy Studium dostosowano do obowiązujących przepisów prawa i wymagań zarówno w części tekstowej jak i graficznej. We wrześniu 2023 r. w Polsce weszła w życie istotna reforma planowania przestrzennego wprowadzona zmianą ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r. poz

538). Głównym celem reformy planistycznej jest zwiększenie przejrzystości oraz skuteczności zarządzania przestrzenią, racjonalne gospodarowanie przestrzenią, a także ograniczenie rozproszenia zabudowy.

Reforma wprowadziła nowe narzędzie planistyczne – plan ogólny gminy (POG). Plan ten ma zastąpić dotychczas funkcjonujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i ma pełnić rolę strategicznego dokumentu planistycznego, który będzie podstawą do sporządzania planów miejscowych w gminie. Gmina Żarów przystąpiła do sporządzenia planu ogólnego obejmującego gminę w jej granicach administracyjnych, zgodnie z uchwałą nr VIII/42/2024 Rady Miejskiej w Żarowie z dnia 31 października 2024 r. Konsultacje społeczne w sprawie sporządzonego projektu POG rozpoczną się po uzyskaniu wymaganych ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym opinii i uzgodnień.

Studium dostępne jest na stronie internetowej: https://mapa.inspire-hub.pl/#/gmina_zarow

5.5. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Gmina Żarów ma 100 % pokrycie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. W zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego w 2025 r. trwały procedury związane z opracowaniem aktów planowania przestrzennego:

- plan ogólny gminy,
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obrębu Mrowiny,
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla południowej części miasta Żarów.

Wydano:

- 322 wypisów i wyrysów z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- 46 opinie dla wstępnych projektów podziału nieruchomości.

Przeprowadzono:

- 4 postępowania administracyjne w sprawie naliczenia renty planistycznej na kwotę 75 568,00 zł

- 7 postępowań administracyjnych w sprawie naliczenia opłaty adiacenckiej na kwotę łączną 66 352,00 zł.

5.6. Plan wykorzystania zasobu nieruchomości gminnych

Pozyskiwanie przez gminę nowych nieruchomości gruntowych, infrastrukturalne przygotowanie ich, a następnie przeznaczenie do sprzedaży pod zabudowę mieszkaniową i przemysłowo-usługową stanowi fundament rozwoju gminy.

5.6.1. Sposób zarządzania nieruchomościami gminy Żarów oraz kierunki gospodarowania nieruchomościami w 2025 roku.

Nabywanie nieruchomości na rzecz Gminy Żarów w roku 2025 to: zakup, zamiana, komunalizacja mienia Skarbu Państwa, nabywanie na podstawie decyzji administracyjnych, inne czynności prawne (np. zasiedzenie, prawo pierwokupu, darowizna, zamiana). Do gminnego zasobu nieruchomości będą nabywane nieruchomości służące realizacji zadań własnych. W rozpatrywanym okresie nieruchomości będą nabywane w ramach posiadanych środków finansowych zaplanowanych w budżecie na rok 2025. W przypadku konieczności dokonania niezaplanowanych zakupów, nabycie możliwe będzie w przypadku przesunięcia środków na w/w zadania w ramach ogólnej kwoty przyjętego budżetu.

Plany związane z udostępnieniem nieruchomości zasobu oraz nabywaniem nieruchomości do zasobu:

1. Sporządzanie operatów szacunkowych wartości rynkowej nieruchomości przez rzeczoznawcę majątkowego obejmujących swym zakresem działki ewidencyjne przeznaczone do zbycia lub zamiany.
2. Usługi geodezyjne związane z podziałami, rozgraniczeniami i wznowieniami granic nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży oraz usługi geodezyjne związane z wykonaniem map prawnych niezbędnych do procesu regulacji stanu prawnego.
3. Wypisy i wyrisy z rejestru gruntów oraz ewentualne kopie map potrzebnych do skompletowania dokumentacji niezbędnej przy sprzedaży nieruchomości.
4. Opłaty sądowe oraz koszty sporządzenia aktów notarialnych.

5. Koszty związane z podaniem do publicznej wiadomości wykazów nieruchomości przeznaczonych do zbycia i dzierżawy oraz publikacji ogłoszeń o przetargach.
6. Odszkodowania za grunty przejęte pod poszerzenie dróg gminnych.
7. Regulacja stanów prawnych dróg gminnych.
8. Aktualizacja opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości gminy oddanych w użytkowanie wieczyste oraz opłat z tytułu trwałego zarządu nieruchomości gminy.

Zakłada się, iż w kolejnych latach obowiązywania niniejszego planu wykorzystania zasobu wydatki związane z udostępnieniem nieruchomości z zasobu oraz nabywaniem nieruchomości do zasobu utrzymają się na zbliżonym poziomie.

5.6.2. Program gospodarowania nieruchomościami zasobu.

Zasady gospodarowania nieruchomościami określają: Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. 2026 r. poz.399) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobów i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. z 2021 r. poz. 1899), Uchwała Rady Miejskiej w Żarowie nr XLVIII/384/2022 z dnia 08 grudnia 2022 r. w sprawie określenia zasad gospodarowania nieruchomościami stanowiącymi własność gminy Żarów (Dz. U. 2016 r. poz.5375 z późn. zm.) Zarządzenia Burmistrza w sprawie przeznaczenia nieruchomości do dzierżawy lub sprzedaży. Nieruchomości wchodzące w skład gminnego zasobu nieruchomości mogą być wykorzystane na cele rozwojowe gminy. Udostępnienie nieruchomości zasobu następować będzie między innymi poprzez sprzedaż, zamianę, oddanie w użytkowanie, trwały zarząd, dzierżawę bądź też przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności. Zbycie nieruchomości gruntowych odbywać się będzie w trybie przetargu oraz w trybie bezprzetargowym (w ramach realizacji składanych wniosków w sprawie ich nabycia w przypadku spełnienia warunków przewidzianych prawem). Wyłączeniu ze sprzedaży podlegają nieruchomości niezbędne do realizacji zadań własnych gminy, w szczególności nieruchomości niezbędne do realizacji inwestycji gminnych, głównie przeznaczonych pod rozwój sieci infrastruktury komunalnej i towarzyszących im obiektów.

Program gospodarowania nieruchomościami gminnymi w roku 2025 zakładał kontynuację dotychczasowych umów dzierżawy gruntów zgodnie z ich przeznaczeniem.

lp.	Rodzaj	pow. ogólna m2	kwota łączna zł
1	6 lokali mieszkalnych	214,13	307 815,00
2	7 działek na poprawę warunków w tym: 4 działki na terenie miejskim 3 działki na terenie wiejskim	5 787,00	21 870,00
3	6 działek budowlanych	10 619,00	543 310,00
4	Sprzedaż: Prawo użytkowania wieczystego: 2 działki na terenie miasta		31 440,00

Tabela 23: Sprzedaż nieruchomości gminnych w roku 2025.

lp.	Rodzaj	Pow. m2
1	Grunty wykorzystane rolniczo	28 677,00
2	Grunty pod garażami	2 357,16
3	Grunty wykorzystane jako ogródki przydomowe	123 435,00
4	Grunty pod OZE	63 480,00
	Oddano w dzierżawę grunty o powierzchni ogólnej	476 042,00

Tabela 24: Dzierżawa nieruchomości gminnych w roku 2025.

5.6.3. Stan ewidencji nieruchomości

Informacja o stanie mienia komunalnego – Załącznik nr 2 do Raportu.

5.7. Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych

Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych obejmuje przedsięwzięcia związane z usprawnieniem dostawy wody i odbioru ścieków na terenie miasta i gminy Żarów poprzez rozbudowę i wymianę sieci wodociągowych oraz kanalizacyjnych, wprowadzenie nowych technologii, modernizowanie istniejących obiektów itp. wraz z podziałem środków na ich realizację.

Doświadczenie pokazuje, że wieloletnie plany ulegają często zmianom spowodowanym bieżącymi, nieprzewidywalnymi potrzebami. Przedsięwzięcia te mogą wpłynąć na pozyskanie nowych usługobiorców lub też, poprzez podwyższenie jakości i ciągłości usług mogą zwiększać poziom zadowolenia obecnych odbiorców.

W 2024 roku uchwalony został nowy plan na lata 2024 – 2027. Został on skonstruowany w oparciu o analizę potrzeb w zakresie modernizacji i rozwoju urządzeń wodociągowych

i kanalizacyjnych, racjonalizacji zużycia wody i odprowadzania ścieków, ale przede wszystkim z możliwościami finansowymi Spółki. Uwzględniając powyższe określono następujące priorytety:

Priorytet 1 Bezpieczeństwo systemu zaopatrzenia w wodę:

- Zwiększenie dostępności sieci wodociągowej dla odbiorców usług.
- Zapewnienie niezawodności systemu oraz ciągłości dostaw.
- Utrzymanie wysokiej jakości wody pitnej.
- Ograniczenie strat wody w systemie dystrybucji.
- Budowa i dbałość ujęć wody pitnej.

Priorytet 2 Bezpieczeństwo odprowadzania i oczyszczalnia ścieków:

- Spełnienie wymogów dotyczących oczyszczania ścieków komunalnych.
- Zwiększenie dostępności urządzeń kanalizacyjnych dla odbiorców usług.
- Zapewnienie niezawodności systemów kanalizacji sanitarnej.
- Budowa, modernizacja sieci systemu kanalizacji sanitarnej.

Priorytet 3 Prace badawcze, rozwojowe, innowacyjne oraz wzmocnienie instytucjonalne:

- Poprawa efektywności energetycznej w zakresie systemów wodociągowych i kanalizacyjnych.
- Wdrażanie nowoczesnych i innowacyjnych rozwiązań w zakresie systemów wodociągowych i kanalizacyjnych.

Rzeczowy zakres Planu wynika m.in. z informacji na temat stanu technicznego urządzeń wodno-kanalizacyjnych, doświadczenia przedsiębiorstwa wynikającego z wieloletniej eksploatacji tych urządzeń oraz z założeń inwestycyjno – modernizacyjnych Spółki skorelowanych z Planami inwestycyjno – rozwojowymi Miasta i Gminy Żarów. Obecny plan obejmuje częściowo kontynuację zadań z poprzedniego planu na lata 2021 – 2024. Plan przedsięwzięć rozwojowo-modernizacyjnych Spółki może być korygowany w przypadku zmian rzeczowych, kosztowych lub czasowych uzasadniających taką konieczność (zgodnie z art. 24 ust. 3 Ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę

i zbiorowym odprowadzaniu ścieków – do wniosku taryfowego należy załączać Plan w wersji zaktualizowanej).

W tabeli zestawiono rzeczowy i czasowy zakres przedsięwzięć rozwojowo-modernizacyjnych urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych. Przedstawione w tabeli kwoty wyrażają wartości netto planowanych nakładów do poniesienia w kolejnych latach realizacji planu. Część zadań planowana jest na kilkuletni okres realizacji, stąd niektóre zadania pojawiają się w kolejnych latach planu.

Lp.	Zadania	Cel i zadania	Źródło finansowania	Okres realizacji programu	w rozbiciu na lata			
					od 01.07.2024 do 31.12.2024	od 01.01.2025 do 31.12.2025	od 01.01.2026 do 31.12.2026	od 01.01.2027 do 30.06.2027
1.	Zdalne odczyty – wodomierze z odczytem radiowym	usprawnienie odczytów	środki własne	2024-2027	35	70	70	35
2.	Spłaty odpłatne przejęcie sieci wodociągowych i sieci kanalizacji sanitarnej	zapewnienie obiegu wody i przepływu ścieków w sieciach	środki własne	2024-2027	40	do 50	do 70	do 35
3.	Budowa sieci wodociągowej PE 90mm w ul. Szkolnej w Łażanach	zapewnienie obiegu wody w sieciach	środki własne	2025	0	45	0	0
4.	Modernizacja kanalizacji sanitarnej w ul. Wojska Polskiego w Żarowie (70m)	zapewnienie obiegu wody w sieciach	środki własne	2026	0	0	50	0
5.	Wprowadzenie nowego systemu do zdalnych odczytów wodomierzy (program pilotażowy)	poprawa systemu odczytu wodomierzy	środki własne	2025	0	25	0	0
6.	Modernizacja sieci wodociągowej w Żarowie na terenach PCO	zapewnienie obiegu wody w sieciach	środki własne	2026	0	0	50	0

Lp.	Zadania	Cel i zadania	Źródła finansowania	Okres realizacji programu	w rozbiściu na lata			
					Od 01.07.2024 do 31.12.2024	Od 01.01.2025 do 31.12.2025	Od 01.01.2026 do 31.12.2026	Od 01.01.2027 do 30.06.2027
7.	Modernizacja sieci wodociągowej PE 110mmw ul. Szkolnej w Żarowie	zapewnienie obiegu wody w sieciach	środki własne	2026	0	0	236	0
8.	Modernizacja odcinków wodociągowych pod rzeką Strzegomka w miejscowości Kruków.	zapewnienie obiegu wody w sieciach	środki własne	2027	0	0	0	65
9.	Modernizacja odcinków wodociągowych pod rzeką Strzegomka w miejscowości Zastruże.	zapewnienie obiegu wody w sieciach	środki własne	2026	0	0	50	0
10.	System monitoringu na SUW	zapewnienie ochrony mienia	środki własne	2027	0	0	0	40
11	Budowa sieci wodociągowej w Zastrużu działki nr 120 i 125	Zapewnienie obiegu wody w sieciach	środki własne	2025 - 2026	0	21	43	0
Razem w tys. zł					75	211	569	175

Tabela 25: Rzeczowy i czasowy zakres przedsięwzięć rozwojowo-modernizacyjnych urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych realizowany w latach 2024-27.

W wyniku realizacji Wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych przypadającego na okres od 1 lipca 2024 do 30 czerwca 2027 Spółka zamierza:

- utrzymać ciągłość dostawy wody pitnej i odbioru ścieków zgodnie z polskimi i unijnymi normami,
- zapewnić niezawodność działania systemu wodociągowego i kanalizacyjnego,
- zmniejszyć straty wody,

- zmniejszyć opłaty z tytułu gospodarczego korzystania ze środowiska,
- dążyć do zwiększenia długości sieci wodociągowej,
- dążyć do wzrostu liczby mieszkańców korzystających z kanalizacji sanitarnej,
- ograniczać koszty dostawy wody,
- ograniczać koszty przesyłu ścieków,
- ograniczyć liczbę wycieków i ilości wody niesprzedanej.

Zadania przedstawione do realizacji w przedstawionym Planie pozwolą na:

- zapewnienie zgodnej z oczekiwaniami klientów jakości usług wodociągowych i kanalizacyjnych,
- stworzenie dobrych warunków do rozwoju infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej oraz pozyskanie nowych odbiorców usług,
- zapewnienie bezpieczeństwa eksploatacji majątki Spółki,
- optymalizację kosztów,
- zminimalizowanie ryzyka związanego z mogącymi wystąpić sytuacjami nadzwyczajnymi.

Plan w przedstawionej treści pozwoli zachować tempo rozbudowy infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej związanej z rozwojem Gminy, co w efekcie korzystnie wpłynie na utrzymanie urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych, zaś zakładany na lata przyszłe wzrost odpisu amortyzacyjnego związany z powiększaniem majątku, będzie przeznaczany na finansowanie budowy i modernizacji infrastruktury wodno-kanalizacyjnej.

5.8. Ochrona środowiska

Rosnąca świadomość ekologiczna i związanych z nią potrzeb mieszkańców Gminy Żarów określa jedno z najważniejszych priorytetów w działaniach Burmistrza i Rady Miejskiej w Żarowie.

5.8.1. Plan gospodarki niskoemisyjnej (PGN)

PGN to dokument strategiczny, którego celem jest określenie wizji rozwoju gminy w kierunku gospodarki niskoemisyjnej. Celem niniejszego opracowania jest ponadto przedstawienie planu działań i jego uwarunkowań, służących redukcji zużycia energii finalnej na terenie gminy Żarów, a przez to redukcji emisji gazów cieplarnianych (CO₂). Aby to osiągnąć, kluczowym jest wyznaczenie celów strategicznych i szczegółowych, które doprowadzą do pożądanego stanu w przyszłości. PGN został przyjęty przez Radę Miejską w Żarowie Uchwałą nr XVIII/156/2016 z 25 lutego 2016 roku.

5.8.2. Program ochrony środowiska dla gminy Żarów

Rada Miejska w Żarowie Uchwałą Nr XLII/301/2017 z dnia 31 sierpnia 2017 r. przyjęła „Program Ochrony Środowiska dla gminy Żarów na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024”. W 2025 roku rozpoczęto prace nad aktualizacją i uchwaleniem przedmiotowego programu.

5.8.3. Klaster energii odnawialnej

W dniu 24 czerwca 2021 r. został powołany Klaster Świdnicka Energia Odnawialna. Przedsięwzięcie realizowane w powiecie świdnickim ma za zadanie wsparcie zrównoważonego rozwoju lokalnego, współpracę w obszarze środowiska, energii i gospodarki oraz budowanie silnego partnerstwa publiczno-prywatnego.

5.8.4. Czyste powietrze

W czerwcu 2021 r. na podstawie porozumienia z WFOŚiGW we Wrocławiu utworzono w gminie punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste powietrze”. Zgodnie z porozumieniem data złożenia wniosku w gminie jest datą złożenia wniosku w WFOŚiGW we Wrocławiu, Oddział w Wałbrzychu.

W gminnym punkcie konsultacyjno-informacyjny w 2025 r. złożono 10 wniosków o dofinansowanie do programu „Czyste powietrze”. Ogólnie od rozpoczęcia programu do 31 grudnia 2025 r. mieszkańcy gminy Żarów złożyli 299 wnioski, z czego zrealizowano (zakończono) 172 przedsięwzięć na kwotę dotacji 2.950.208,34 zł. Dodatkowo Gmina dnia 31.03.2025 r. podpisała

Porozumienie z WFOŚiGW na prowadzenia Operatora Gminnego, dzięki któremu mieszkańcy mogą składać wnioski i być wspierani podczas wykonania inwestycji.

5.8.5. Program priorytetowy „Ciepłe Mieszkanie”

W lutym 2023 r. Gmina Żarów zawarła umowę o dofinansowanie z WFOŚiGW we Wrocławiu. Celem umowy jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji pyłów oraz gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej w lokalach znajdujących się w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych. W 2025 r. podpisano kolejnych 15 umów z mieszkańcami Gminy Żarów, wypłacono 23 dotacje na łączną kwotę 321 863,84 zł.

5.8.6 Program usuwania azbestu

Zgodnie z obowiązującymi przepisami (Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu 2009-2032) wszystkie wyroby zawierające azbest mają zostać usunięte z zabudowań do końca 2032 roku.

Stan azbestu w Gminie Żarów na rok 2025:

- Całkowita ilość udokumentowanego azbestu na terenie Gminy Żarów 510,57 Mg,
- Całkowita ilość unieszkodliwionego Azbestu 362,82 Mg,
- W 26 lokalizacjach należących do Gminy Żarów znajduje się łącznie 14,94 Mg azbestu.

W 2025 roku Gmina Żarów uzyskała dofinansowanie z WFOŚiGW na realizację zadania „Usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Żarów” w wyniku którego odebrano azbestu 24,55 Mg z 22 nieruchomości. Całkowity koszt zadania wyniósł 19 593,85 zł, w tym:

- Zwrócona kwota od WFOŚiGW we Wrocławiu na podstawie odebranej ilości azbestu 8592,50 zł, (50% kosztów kwalifikowanych, nie więcej niż 700 zł za 1 Mg)
- Dofinansowanie od Gminy Żarów do kosztów kwalifikowanych 8 592,50 zł
- Wkład własny wnioskodawców 2 408,85 zł.

5.8.7 Kontrole szamb

Obowiązek kontrolowania szamb i przydomowych oczyszczalni ścieków wynika z przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Zgodnie z art. 6 ust. 5a, 5aa, 5ab wójt, burmistrz lub prezydent miasta jest zobowiązany prowadzić kontrole szamb i przydomowych oczyszczalni ścieków, co najmniej raz na dwa lata zgodnie z planem kontroli.

W roku 2025 na terenie Gminy Żarów były 6520 szamba oraz 126 oczyszczalni. Jednocześnie odebrano nieczystości ciekłe z 497 szamb i 117 oczyszczalni.

Pobrano wody przez nieruchomości w ilości: nieruchomości z szambem 114383 m³ oraz nieruchomości z oczyszczalnią 2746 m³. Zawarto 145 umów z firmami asenizacyjnymi na odbiór nieczystości ciekłych. Odebrano przez firmy asenizacyjne 11742,82 m³. W roku 2025 przeprowadzono 470 kontrole.

5.8.8. Sub-Regionalny Sieciowy Program Modernizacji Budynków

W 2023 roku Gmina Żarów kontynuowała prace nad Sub-Regionalnym Sieciowym Programem Modernizacji Budynków. W 2024 roku ogłoszono nabór w ramach Programu FEDS 2021-2027 na termomodernizację budynków użyteczności publicznej, a także budynków mieszkalnych wielorodzinnych. Czego efektem była Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną budynków infrastruktury publicznej: Program Modernizacji Budynków użyteczności Publicznej w gminach Dobromierz i Żarów". Gmina Żarów w ramach tego projektu realizuje zadanie „Termomodernizacja Szkoły Podstawowej w Żarowie – ul. Ogrodowa”. Celem projektu są działania służące zrównoważonemu rozwojowi, poszanowaniu energii i racjonalizacji jej zużycia oraz zwiększaniu efektywności energetycznej, ochronie środowiska, obniżeniu emisyjności, zwiększaniu bezpieczeństwa i niezależności energetycznej gmin i społeczności lokalnych, podnoszeniu atrakcyjności inwestycyjnej gmin, jako miejsc przyjaznych dla projektów gospodarczych, uwzględniających idee zrównoważonego rozwoju, kształtowaniu postaw środowiskowych mieszkańców, promocji walorów turystycznych i zrównoważonemu rozwojowi turystyki.

5.8.9. Kontrole uchwały antysmogowej

Urząd Miejski w Żarowie, realizując uchwałę antysmogową Sejmiku Dolnośląskiego, przeprowadza od roku 2019 kontrole palenisk na terenie gminy Żarów. Kontrola wszczynana jest wyłącznie po imiennym zgłoszeniu mieszkańca, który wskazuje właściciela nieruchomości, który podejrzewany jest o stosowanie niedozwolonych rodzajów paliw. W roku 2025 przeprowadzono 50 kontroli, które nie wykazały wykorzystywania paliw zabronionych przez uchwałę antysmogową Sejmiku.

5.9. Pomoc społeczna

Pomoc społeczna realizowana jest przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarowie. Realizacja zadań pomocowych ukierunkowana była na wzmocnienie osób i rodzin w pokonywaniu trudnych sytuacji życiowych, rozwiązywanie problemów – poprzez środowiskowe i instytucjonalne formy pomocy, kierowane do najłabszych, w szczególności do dzieci, osób starszych, schorowanych, niepełnosprawnych, do osób uwikłanych w kryzys i zagrożonych marginalizacją społeczną. Podobne działania wspomagające w odzyskaniu lub utrzymaniu i wzmocnieniu pełnych możliwości oraz formy wsparcia oferowane były w 2025 roku osobom i rodzinom potrzebującym pomocy tym, którzy własnym staraniem nie są w stanie poprawić jakości życia. Zauważalny proces starzenia się społeczeństwa w Gminie Żarów implikuje konieczność zapewnienia opieki osobom w wieku poprodukcyjnym które są jej pozbawione ze strony rodziny lub gdy rodzina sama nie jest w stanie zapewnić jej w wymaganym zakresie. Dlatego niezwykle ważnym staje się wzmocnienie środowiskowych form wsparcia dla grupy tych mieszkańców, poprzez usługi opiekuńcze w ich miejscu zamieszkania. Ponadto należy spodziewać się wzrostu liczby osób umieszczanych w domach pomocy społecznej jak i z tym związanych wzrostu kosztów przekazywanych na ten cel przez gminę. Sukcesywnie zwiększa się liczba osób umieszczanych w domu pomocy społecznej, a tym samym wzrastają nakłady finansowe.

Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarowie stanowi załącznik nr 3 do Raportu o stanie gminy Żarów.

5.10. Program współpracy z organizacjami pozarządowymi

Uchwałą Nr IX/51/2024 Rady Miejskiej w Żarowie z dnia 28 listopada 2024 roku został przyjęty roczny program współpracy Gminy Żarów z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2025 rok. W zakresie współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi zostały zrealizowane następujące zadania:

w zakresie ochrony i promocji zdrowia:

- działania na rzecz osób w terminalnej fazie choroby nowotworowej - dotacja w wysokości 12 500 zł. Towarzystwo Przyjaciół Chorych „Hospicjum” w Świdnicy objęło opieką chorych w terminalnej fazie choroby nowotworowej. Działania te przyczyniły się do poprawienia jakości życia i łagodzenia dolegliwości związanych z zaawansowaną chorobą nowotworową;
- świadczenie usług rehabilitacyjnych na terenie miasta Żarów - dotacja w wysokości 36.000 zł. Żarowskie Stowarzyszenie „Edukacja” zorganizowało dofinansowanie do usług rehabilitacyjnych dla mieszkańców gminy Żarów.

W zakresie turystyki i krajoznawstwa:

- Organizacja wycieczek mających na celu przybliżenie walorów turystycznych, historycznych i kulturowych w regionie oraz integracja międzypokoleniowa mieszkańców gminy Żarów - dotacja w wysokości 2 000 zł. W ramach realizacji zadania została zorganizowana przez Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze w Świdnicy wycieczka turystyczno – krajoznawcza, dzięki której uczestnicy, mieszkańcy gminy Żarów poznali ciekawe miejsca w regionie, poznali walory turystyczne, historyczne i kulturowe.

W zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego:

- „Different Point of View” – Organizacja transportu widzów na kina plenerowe na terenie gminy wraz z relacją fotograficzną z tego wydarzenia” – dotacja w wysokości 5 000 zł.

W ramach zadania Fundacja Inicjatywa B zrealizowała następujące rezultaty:

- pokazy kina plenerowego – 4 pokazy,
- organizacja transportu widzów na kina plenerowe – 4 transporty,
- została stworzona dokumentacja fotograficzna min. 50 fotografii.

W zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym:

- obóz profilaktyczno – sportowy – profilaktyka uzależnień przeciwko alkoholizmowi - dotacja w wysokości 5 000 zł. W ramach realizacji zadania w dniach 19-25.06.2025r. Stowarzyszenie Silesia Żarów zrealizowało obóz profilaktyczno – sportowy dla dzieci z terenu Gminy Żarów. Obóz był ukierunkowany na działania z zakresu sportu oraz profilaktyki uzależnień;

- obóz profilaktyczno – edukacyjny – profilaktyka uzależnień przeciwko alkoholizmowi - dotacja w wysokości 5 000 zł. W ramach realizacji zadania w dniach 13-24.08.2025r. Gminny Ludowy Klub Sportowy Goniec Żarów zrealizowało obóz profilaktyczno – edukacyjny dla dzieci z terenu Gminy Żarów. Uczestnicy brali udział w zajęciach dotyczących profilaktyki uzależnień przeciwko alkoholizmowi. Zajęcia miały charakter uprzedzający, jego zadaniem jest zapobieganie przedwczesnemu używaniu alkoholu i towarzyszącym temu konsekwencjom.

W 2025 roku została przyznana dotacja celowa na realizację zadań publicznych z zakresu rozwoju sportu, w poszczególnych dyscyplinach sportowych na terenie Gminy Żarów, w związku z Uchwałą nr XXIX/217/2012 Rady Miejskiej w Żarowie z dnia 29 listopada 2012 roku w sprawie określenia warunków i trybu finansowania rozwoju sportu na terenie Gminy Żarów:

- Dotacja na działania z zakresu rozwoju sportu – piłka nożna, w wysokości 152 000 zł. W ramach realizacji zadania Klub Sportowy „Zjednoczeni” Żarów zorganizował zajęcia treningowe oraz współzawodnictwo sportowe dla dzieci, młodzieży i dorosłych z gminy Żarów w zakresie piłki nożnej. Zajęcia prowadzone w grupach szkoleniowych miały na celu podnoszenie umiejętności piłkarskich, usprawnienie ruchowe oraz organizację czasu wolnego poprzez tworzenie okazji do rekreacyjno – sportowego realizowania swoich zainteresowań.

- Dotacja na działania z zakresu rozwoju sportu – szachy, w wysokości 24 000 zł. Zadanie zostało zrealizowane przez Gminny Ludowy Klub Sportowy „Goniec” w Żarowie, poprzez organizację zajęć nauki i doskonalenia gry w szachy, organizację turniejów szachowych na terenie Gminy Żarów, startu klubu szachowego w rozgrywkach ligowych oraz udział zawodników klubu we współzawodnictwie sportowym na terenie całego kraju.

- Dotacja na działania z zakresu rozwoju sportu – piłka nożna, w wysokości 18 000 zł.

W ramach realizacji zadania LKS Błyskawica Kalno brał udział w ligowych rozgrywkach piłki nożnej oraz organizował treningi.

- Dotacja na działania z zakresu rozwoju sportu – piłka nożna, w wysokości 25 000 zł.

W ramach realizacji zadania Klub Sportowy Silesia Żarów w 2025 roku brał udział w rozgrywkach dolnośląskiej oraz okręgowej ligi młodzika, młodzika młodszego piłki nożnej, lidze turniejowej orlika, żaka, skrzata.

- Dotacja na działania z zakresu rozwoju sportu – akrobatyka sportowa, w wysokości 8 000 zł. W ramach realizacji zadania podopieczni Klubu Sportowego Silesia Żarów brali udział w turniejach oraz treningach akrobatyki sportowej. Klub brał udział w zawodach na szczeblu powiatowym i wojewódzkim, a od roku 2025 w zawodach ogólnopolskich i międzynarodowych.

- Dotacja na działania z zakresu rozwoju sportu – piłka siatkowa, w wysokości 20 000 zł. W ramach realizacji zadania TKKF „Chemik” Żarów organizował i prowadził system współzawodnictwa sportowego dla dorosłych i młodzieży. Klub organizował zawody i turnieje sportowe w piłce siatkowej.

- Dotacja na działania z zakresu rozwoju sportu – koszykówka, w wysokości 5 000 zł. W ramach realizacji zadania Stowarzyszenie Basket prowadził systematyczne treningi koszykówki. Zadanie było realizowane na rzecz dzieci i młodzieży z terenu gminy Żarów i obejmowało prowadzenie regularnych zajęć sportowych oraz udział uczestników w rozgrywkach koszykarskich.

- Dotacja na działania z zakresu rozwoju sportu – łucznictwo, w wysokości 4 000 zł. W ramach realizacji zadania LKS „Zryw” Łażany organizował zawody, turnieje raz treningi łucznicze dla dzieci i młodzieży.

- Dotacja na działania z zakresu rozwoju sportu – modelarstwo, w wysokości 8 000 zł. W ramach realizacji zadania zgodnie z założeniami UKS Harcek prowadził zajęcia mające na celu umożliwienie pożytecznego sposobu spędzania czasu przez udział w zajęciach w modelarni.

- Dotacja na działania z zakresu rozwoju sportu – współzawodnictwo szkolne w różnych dyscyplinach i konkurencjach sportowych, w wysokości 5 000 zł.

W ramach realizacji zadania ULKS „Piast 2008” zorganizował zajęcia pozalekcyjne, uczestniczono w zawodach na terenie gminy, Powiatu i Dolnego Śląska oraz organizowano i prowadzono imprezy sportowe dla dzieci i młodzieży z naszej gminy.

- Dotacja na działania z zakresu rozwoju sportu – piłka siatkowa, w wysokości 3 000 zł.

W ramach realizowanego zadania ULKS „Piast 2008” zorganizował szkolne i międzyszkolne (gminne) turnieje piłki siatkowej, poszerzono zainteresowania sportowe i umiejętności ruchowe uczniów szkoły podstawowej, zapewniono wszechstronny rozwój psychomotoryczny i wytworzenie pożądanych postaw wobec partnera i przeciwnika oraz zintegrowano dzieci i młodzież naszej gminy z rówieśnikami z innych szkół gminy Żarów.

- Dotacja na działania z zakresu rozwoju sportu – piłka nożna, w wysokości 3 000 zł.

W ramach realizacji zadania zorganizowano zajęcia pozalekcyjne, uczestniczono w zawodach na terenie gminy, Powiatu i Dolnego Śląska oraz organizowano i prowadzono imprezy sportowe dla dzieci i młodzieży z naszej gminy. Dzieci i młodzież brała udział w zawodach sportowych różnego szczebla – od lokalnego do wojewódzkiego i makroregionalnego.

Gmina Żarów tworząc warunki sprzyjające rozwojowi sportu realizowała cel publiczny, w zakresie:

- poprawy warunków uprawiania sportu przez zawodników klubów sportowych, w szczególności dzieci i młodzież,
- osiągnięcia wyższych wyników sportowych,
- zwiększenia dostępności społeczności lokalnej do działalności sportowej prowadzonej przez kluby sportowe,
- poprawy kondycji fizycznej i zdrowia psychicznego mieszkańców poprzez uczestnictwo w aktywnym stylu życia,
- promocji sportu i aktywnego stylu życia,
- umożliwienia dostępu do różnorodnych form aktywności sportowej jak największej liczbie mieszkańców Gminy Żarów, w szczególności dzieci i młodzież.

5.11. Polityka społeczna

W 2025 roku w ramach realizacji programu Karta Dużej Rodziny wydano 75 kart dla 30 rodzin. Prawo do posiadania Karty przysługiwało członkowi rodziny wielodzietnej, przez którą rozumie się rodzinę, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają/mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci oraz dzieciom:

- w wieku do ukończenia 18. roku życia;
- w wieku do ukończenia 25. roku życia – w przypadku gdy dziecko uczy się w:
- szkole – do dnia 30 września następującego po końcu roku szkolnego,
- szkole wyższej – do końca roku akademickiego, w którym jest planowane ukończenie nauki zgodnie z oświadczeniem,
- bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

5.12. Żarowska Karta Seniora

W 2025 roku wydano 795 szt. Żarowskiej karty seniora, która na chwilę obecną uprawnia do darmowego przejazdu MPK linią 315 oraz ulga na basen Miejski w Żarowie. Kartę może otrzymać każdy mieszkaniec Gminy Żarów, który ukończył 65 rok życia.

Od 31 marca 2025 roku na drogi gminy Żarów powróciły autobusy MPK „Świdnica” sp. z o.o. na linii komunikacyjnej Nr 315 łącząca gminę Żarów ze Świdnicą w dni powszednie od poniedziałku do piątku. Od końca czerwca 2025 roku autobusy linii nr 315 kursowały także w soboty i niedziele na trasie Żarów – Świdnica. Ponadto przewoźnik MPK Świdnica” sp. z o.o. od 01 września 2025 roku do 31 grudnia 2025 roku realizował odpłatnie (10 000 zł brutto miesięcznie) Program Gminy Żarów pn. „Darmowy przejazd dla Seniora 65+” w którym Seniorzy z gminy Żarów, którzy ukończyli 65 lat na podstawie Żarowskiej Karty Seniora byli uprawnieni do bezpłatnych przejazdów autobusami linii nr 315 przez wszystkie dni tygodnia.

Cena biletu na basen po ukazaniu karty seniora wynosiła 17 zł brutto, która obowiązywała od poniedziałku do niedzieli i w święta (stała cena). Bilet wstępu upoważniał do korzystania z obiektu przez 60 minut + 10 minut na przebranie. Po przekroczeniu ww. czasu naliczano stawkę

minutową (0,28zł/min). Taki bilet można było zakupić wyłącznie za okazaniem Żarowskiej Karty Seniora.

5.13. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Żarów

Program był realizowany w oparciu o Uchwałę nr XIII/86/2025 w sprawie przyjęcia „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Żarów w 2025 roku”.

	Psy	Koty	Ogółem
Stan na 1 stycznia 2025	4	6	10
Przyjęte	11	33	44
Adoptowane	6	24	30
Odbiór przez właściciela	4	2	6
Eutanazje	1	7	8
Padłe	0	0	0
Zbiegłe	0	0	0
Stan na 31 grudnia 2025	1	1	5

Tabela 26: Raport stanu zwierząt schroniska dla bezdomnych zwierząt z terenu gminy Żarów w roku 2025

5.14. Polityka mieszkaniowa

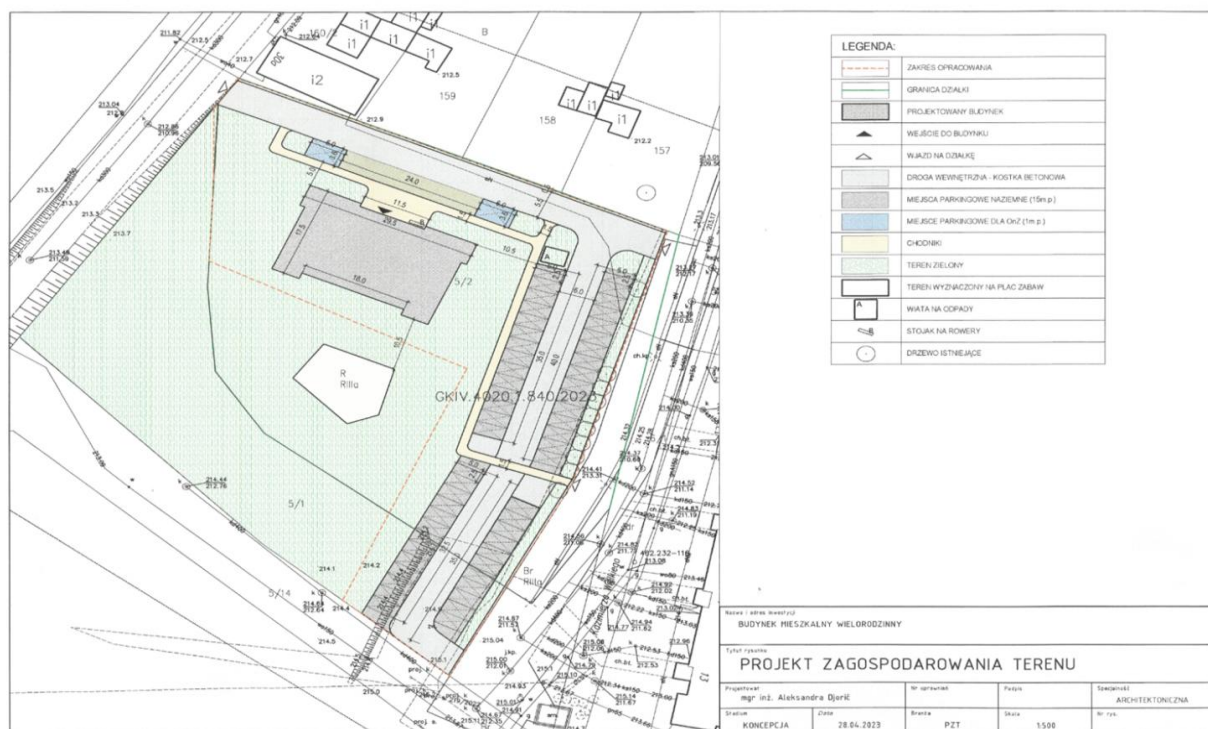
Dnia 30 lipca 2021 r. gmina Żarów, działając na podstawie art. 33m ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1995 r. o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego, wystąpiła do Ministra Rozwoju, od dnia 30 lipca 2021 r. Gmina Żarów, działając na podstawie art. 33m ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1995 r. o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego, wystąpiła do Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z wnioskiem o udzielenie na podstawie art. 33l pkt. 2 ustawy wsparcia ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Mieszkalnictwa

na sfinansowanie działania polegającego na objęciu przez Gminę udziałów w istniejącej Społecznej Inicjatywie Mieszkaniowej z siedzibą w Kłodzku.

Uchwałą nr XXXIII/258/2021 Rady Miejskiej w Żarowie z dnia 02 września 2021 roku, w sprawie wprowadzenia zmian w budżecie gminy Żarów na 2021 rok, wprowadzono do budżetu Gminy Żarów kwotę w wysokości 3 000 000,00 zł (trzech milionów złotych) (rozdział 70095 § 6290) stanowiącą wsparcie ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Mieszkalnictwa, z przeznaczeniem na objęcie przez Gminę Żarów udziałów w zawiązywanej spółce SIM Sudety spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, które przeznaczone zostały na objęcie przez Gminę Żarów i pokrycie 60 000,00 zł udziałów w Spółce SIM Sudety. Spółka SIM Sudety, aktem notarialnym, została zawiązana 20 października 2021 r. Siedzibą spółki jest miasto Kłodzko.

Dnia 31 stycznia 2022 r. w Żarowie, pomiędzy Gminą Żarów a spółką SIM Sudety Sp. z o.o. zawarto umowę o współpracy w ramach realizacji inwestycji w ogólnym interesie gospodarczym w postaci powierzenia realizacji społecznego budownictwa mieszkaniowego. W myśl tej umowy SIM Sudety zrealizuje przedsięwzięcie przy partycypacji finansowej Gminy w kosztach jego realizacji. Umowa przewidywała, że planowana liczba lokali mieszkalnych, które zostaną utworzone w wyniku realizacji przedsięwzięcia inwestycyjno-budowlanego, których najemcami będą osoby wskazane przez gminę będzie wynosić 25, a pierwszeństwo w naborze będą miały osoby wychowujące przynajmniej jedno własne lub przysposobione dziecko, o którym mowa w art. 7 ust. 1a ustawy z dnia 27 września 2013 r. o pomocy państwa w nabyciu pierwszego mieszkania przez młodych ludzi (Dz.U. 2022 poz. 2628) oraz osoby starsze w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o osobach starszych.

Ilustracja 6: Lokalizacja inwestycji realizowanej przez SIM Sudety Sp. z o.o.

W 2022 r. powstały:

- Strategia SIM Sudety na lata 2022-2026, która sprecyzowała działania Spółki w zakresie budowy mieszkań opartych na przepisach Społecznego Budownictwa Mieszkaniowego, a w szczególności działania spółki związane z osiągnięciem celu jakim jest budownictwo wielomieszkaniowe przy ustalonym czynszu, który po zakończeniu budowy nie może przekraczać 4% wartości odtworzeniowej.
- Plan Rzeczowo-Finansowy SIM Sudety na 2022 rok oraz Plan Inwestycyjny na lata 2022-2026. W ramach tego planu opracowano karty informacyjne obrazujące zakres inwestycji oraz montaż finansowy dla każdej gminy – udziałowca spółki. Dla gminy Żarów przyjęto budowę budynku z 25 mieszkaniami (M1, M2, M3) oraz szacunkowym koszcie budowy na poziomie 8.668.013 zł. Budowę zaplanowano na działkach należących do Skarbu Państwa będących w zarządzie KOWR, które miały być przekazane do Krajowego Zasobu Mieszkaniowego, a następnie wniesione aportem do spółki SIM Sudety.

W 2023 r.:

- Dnia 1 marca gmina Żarów: złożyła wniosek do Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej o udzielenie wsparcia ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Mieszkalnictwa na sfinansowanie działania polegającego na objęciu udziałów przez gminę Żarów w istniejącej Społecznej Inicjatywie Mieszkaniowej SIM Sudety Sp. z o.o. z siedzibą w Kłodzku (zwaną dalej „Spółką”). Wysokość planowanego wkładu pieniężnego gminy Żarów związanego z objęciem nowych udziałów wynosiła 942.805,00 zł, co stanowiło 10% wartości inwestycji na terenie gminy Żarów. W oparciu o pozyskane środki gmina Żarów 18 grudnia 2023 r. objęła nowe udziały w Spółce SIM Sudety.

Odbyły się spotkania z architektami opracowującymi projekt budynku, który ma być wybudowany w Żarowie. W ramach konsultacji przyjęto założenia przewidujące wybudowanie budynku czteropiętrowego, jedno-klatkowego z 30 mieszkaniami. Opis budynku, rozmieszczenie mieszkań opublikowane zostały na stronie internetowej SIM Sudety pod adresem: <https://www.simsudety.com/index.php/powiaty/19-zarow>.

- Dnia 7 grudnia 2023 r. Rada Miejska w Żarowie podjęła uchwałę nr LXIII/485/2023 w sprawie zasad przeprowadzania naboru wniosków o zawarcie umowy najmu lokalu mieszkalnego, realizowanego w ramach inwestycji spółki SIM Sudety Sp. z o.o. z siedzibą w Kłodzku, w tym określenie dodatkowych kryteriów pierwszeństwa oraz zasad przeprowadzania oceny punktowej dla dodatkowych kryteriów pierwszeństwa oraz maksymalnej wysokości miesięcznego dochodu gospodarstwa domowego.
- Uchwała opublikowana została w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego w dniu 15 grudnia 2023 roku, poz. 6958, a weszła w życie z dniem 30.12.2023 roku.

W 2024 r.:

- Zarządzeniem nr 10/2024 ogłoszony został nabór oraz określony został wzór wniosku o zawarcie umowy najmu lokalu mieszkalnego, realizowanego w ramach inwestycji spółki SIM Sudety Sp. z o. o. z siedzibą w Kłodzku.

Ilustracja 7: Realizacja budowy SIM Sudety

- Zgodnie z ww. zarządzeniem wnioski należało składać w terminie od dnia 18.01.2024 roku do dnia 29.03.2024 roku. Przeprowadzenie weryfikacji formalnej i merytorycznej oraz oceny punktowej wniosków powierzono Społecznej Komisji Mieszkaniowej, powołanej zarządzeniem nr 40/2021 Burmistrza Miasta Żarów z dnia 10.03.2021 roku. W wyniku naboru Społeczna Komisja Mieszkaniowa pozytywnie zakwalifikowała do zawarcia umów najmu lokali mieszkalnych 31 osób, a listę potencjalnych najemców przesłano do inwestora SIM Sudety Sp. z o. o. z siedzibą w Kłodzku.

W 2025 r.

- W dniu 10.03.2025 roku nastąpiło podpisanie umów w sprawie partycypacji najemców inwestycji SIM Sudety Sp. z o. o. w Kłodzku. W spotkaniu uczestniczył Prezes Spółki, który udzielił wyjaśnień we wszystkich zgłaszanych przez najemców kwestiach. W I kwartale 2026 r. powinno być oddanych do użytku 30 mieszkań. Na liście rezerwowej pozostaje 12 osób.

6. Gospodarka komunalna – zarządzanie przestrzenią i otoczeniem życia codziennego mieszkańców

6.1 Gospodarka odpadami

Odbiór odpadów od mieszkańców gminy realizowany był przez firmę Eneris Ekologiczne Centrum Utylizacji Sp. z o.o. Rusko 66, 58-120 Jaroszków. W 2025 roku Rada Miejska w Żarowie nie uchwałała nowych stawek opłat za odbiór odpadów z nieruchomości zamieszkałych. Obowiązywały stawki jak w roku poprzednim: 38,00 zł brutto od mieszkańca w zabudowie wielorodzinnej, 41,00 zł brutto od mieszkańca w zabudowie jednorodzinnej nie kompostującego odpadów biodegradowalnych, 33,00 zł brutto od mieszkańca w zabudowie jednorodzinnej kompostującego odpady biodegradowalne. W poszczególnych frakcjach zebrano następujące ilości odpadów: odpady zmieszane 2 780,4 ton, papier i tektura 187,54 tony, szkło 266,25 ton, tworzywa sztuczne 368,14 ton, metale 0,98 tony, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny 12,1 ton, odpady wielkogabarytowe 368,8 ton, odpady biodegradowalne 776,1 ton, zmieszane odpady opakowaniowe 31,78 ton, odpady budowlane i rozbiórkowe 184,13 ton, opony 21,27 ton. Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów (PSZOK) zlokalizowany jest w Żarowie, przy ul. Armii Krajowej i był prowadzony przez firmę Stalkon Krzysztof Andrzejewski wyłonioną przez gminę Żarów w postępowaniu ofertowym. Zbiórka selektywna prowadzona była na terenie Gminy Żarów w systemie gniazdowo-workowym. Przy budynkach wielorodzinnych podstawiono gniazda 4 pojemników na 6 frakcji natomiast zabudowa jednorodzinna wyposażona jest w worki. Koszt odbioru odpadów od mieszkańców gminy w roku 2025 wyniósł 5 544 705,70 zł.

6.2. Zieleń miejska

W roku 2025 realizacja zadania podzielona była na trzy części:

- koszenie trawy wraz z wywozem pokosu z centrum miasta,
- koszenie trawy wraz z wywozem pokosu z pozostałej części miasta oraz ścinanie żywopłotów wraz z wywiezieniem ścinek z terenu miasta,
- koszenie trawy wraz z wywozem pokosu z terenu WSSE podstrefa Żarów. Koszeniem objęto tereny o łącznej powierzchni 99 590 m², przycinanie żywopłotów realizowane było na powierzchni 1 982 m². Łączna kwota wydatkowana na realizację zadania w 2025 r. wyniosła 91 203,05 zł.

6.3. Rekultywacja nieczynnego składowiska

Teren po byłym składowisku jest na etapie rekultywacji biologicznej, która polega na koszeniu trawy oraz działań pielęgnacyjnych i dosadzeń brzoź. Prowadzone są również obowiązki prawne polegające na monitoringu wód powierzchniowych, podziemnych i odpływowych oraz gazu składowiskowego. Badany jest również stopień osiadania składowiska.

6.4. Oświetlenie ulic i placów

Do obowiązków wykonawcy na obsługę oświetlenia ulicznego na terenie gminy w 2025 r. należało utrzymanie w pełnej sprawności oświetlenia drogowego w miejscowościach wiejskich gminy w ilości około 800 opraw i na terenie miasta Żarów w ilości około 760 opraw. Przy realizacji inwestycji nowego oświetlenia zaczęliśmy stosować oprawy led, dające oszczędności w zużyciu energii. Kwota wydatkowana w 2025 r. na oświetlenie uliczne:

- zakup i dystrybucja energii 768 535,15 zł,
- wymiana spalonych źródeł światła oraz usuwanie awarii oświetleniowych 100 734,54 zł.

Gmina wydatkowała również kwotę 61 524,36 zł za najem miejsca pod oprawy oświetlenia ulicznego na słupach niskiego napięcia należących do Tauron Nowe Technologie S. A. W 2024 roku przeprowadzono postępowanie przetargowe i wyłoniono wykonawcę na realizację zadania wymiany opraw oświetlenia ulicznego na oprawy LED na terenie całej gminy. Wartość zadania wynikająca z przetargu – 2 071 424,55 zł.

6.5. Cmentarze

W roku 2025 na cmentarzu komunalnym w Żarowie pochowano 91 osoby, natomiast na cmentarzu komunalnym w Wierzbnej pochowano 11 osób. Właścicielem i zarządcą cmentarzy komunalnych w Żarowie i Wierzbnej jest Gmina Żarów. Oprócz ww. cmentarzy komunalnych na terenie gminy znajdują się cmentarze parafialne w Wierzbnej, Pożarzysku, Imbramowicach i Bukowie.

6.6. Melioracje

W 2025 r. Gmina wydatkowała na remonty przepustów jak również na konserwację rowów kwotę 8 610,00 zł. Prace w zakresie konserwacji rowów wykonywała Miejsko – Gminna Spółka Wodna w Żarowie, którą Gmina wspomogła dotacją w wysokości 20 000,00 zł oraz obsługą merytoryczną, dzięki której Spółka uzyskała dotację z Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego w wysokości 44 300,00 zł. W roku 2025 Spółka zrealizowała konserwację rowów na dł. 7 293 m oraz naprawę sieci drenarskiej na powierzchni 1,10 ha.

7. Inwestycje gminne

7.1. Drogi i chodniki

Na terenie gminy Żarów znajduje się 218 gminnych dróg publicznych o łącznej długości 134,431 km. W 2025 roku wybudowano łącznie 1.08 km dróg o nawierzchni asfaltowej (ul. Piastowska w Żarowie oraz ul. Lipowa i Klonowa w Wierzbnej).

Dla wszystkich dróg gminnych wykonywany jest coroczny przegląd stanu technicznego nawierzchni. Protokoły z przeglądów znajdują się w Referacie Inwestycji. Na podstawie wniosków wynikających z przeglądów planowane są remonty i modernizacje gminnych dróg i chodników.

	Nazwa zadania	Kwota
1.	Realizacja chodników przy drogach powiatowych w ramach porozumienia ze Służbą Drogową Powiatu Świdnickiego(w tym: - IMBRAMOWICE – f.s.32 788,26 zł, Mrowiny – f.s. 20. 000 zł, Pożarzysko – f.s. 8837,34 i zwiększenie f.s. 399,06 zł)	389 000,00
2.	Budowa dróg dojazdowych do gruntów rolnych – Mrowiny ul. Boczna (2023-2024)Budowa dróg dojazdowych do gruntów rolnych (WPF Wierzbna)	528 000,00
3.	Budowa chodników przy drogach gminnych (Kalno, Przyłęgów)	299 000,00
4.	Budowa drogi gminnej w Żarowie pomiędzy ulicą Wiejską a Górniczą wraz z przebudową drogi gminnej ul. Górniczej (110853D) i Piastowskiej (110850D)	4 909 738,00

	Nazwa zadania	Kwota
5.	Rozwój infrastruktury rowerowej w północnej części Aglomeracji Wałbrzyskiej (Budowa ścieżki rowerowej do granicy gminy – Wierzbna)	Rozpoczęcie prac
6.	Budowa dróg gminnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą w miejscowości Żarów (ul. Parkowa, Żarów)	1 119 407,00
7.	Odbudowa mostu w Łażanach	Rozpoczęcie prac (Wykonanie Programu Funkcjonalno - Użytkowego)
8.	Odbudowa mostu w Krukowie	Rozpoczęcie prac (Wykonanie Programu Funkcjonalno - Użytkowego)
9.	Remont drogi 110916D w Krukowie	99 560,00
10.	Przebudowa budynku przy ul. Zamkowej 1 w Żarowie	1 323 000,00

Tabela 27: Najważniejsze działania w zakresie rozwoju dróg gminnych w roku 2025

7.2. Inwestycje związane z rozwojem infrastruktury publicznej

7.2.1. Zagospodarowanie terenów publicznych

Zagospodarowanie terenów publicznych obejmuje budowę i przebudowę publicznych terenów rekreacyjnych na terenie miasta i gminy. Na terenie gminy inwestycje te realizowane są na wniosek mieszkańców gminy poprzez wskazanie lokalizacji w funduszach sołeckich wsi. Na terenie miasta place zabaw i inne tereny rekreacyjne wymagają przede wszystkim modernizacji i przebudowy, co możliwe jest wyłącznie przy udziale środków zewnętrznych. Wszystkie place zabaw, obiekty sportowe i rekreacyjne poddawane są regularnym kontrolom zalecanym przez Polskie Normy oraz obowiązkowej kontroli pięcioletniej wynikającej z Prawa Budowlanego przez uprawnione do tego osoby. Regularnie prowadzone są naprawy i konserwacje. Z uwagi na to, że większość placów zabaw znajdujących się na terenie miasta i gminy wykonanych jest z drewna, naprawy obejmują coraz większy zakres.

	Nazwa zadania	Kwota
1.	Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną budynku przedszkola w Żarowie (2023-2025)	6 530 114,60
2.	Budowa placu zabaw w ramach programu „Aktywne Place Zabaw”	291 938,15
3.	Budowa i modernizacja infrastruktury wodno – kanalizacyjnej w Gminie Żarów	2 705 635,19
4.	Rozbudowa żłobka miejskiego „Bajkowa Kraina” (2023- 2025) Budowa kanalizacji deszczowej w ul. Spokojnej w Żarowie	323 845,19
5.	Wykonanie oświetlenia na terenie gminy Żarów (w tym: -Kalno-f.s. 12 000,00 zł ”Wykonanie oświetlenia” -Gołszyce- f.s. 14 000,00 zł ”Wykonanie oświetlenia” - Przylęgów – f.s. 13 848,75 zł+ 2404,98 zł= 16 253,73 zł ”Wykonanie oświetlenia” -Pożarzysko – f.s. 3000,00 zł ”Wykonanie oświetlenia” -Wierzba- f.s. 10 000,00 zł „Wykonanie oświetlenia” -Łażany- f.s. 4815,39 zł „Wykonanie oświetlenia” - Mielęcín – f.s. 10 000,00 zł „Wykonanie oświetlenia”)	292 268,12
6.	Wykonano projekt przebudowy świetlicy wiejskiej w Bukowie	44 196,00

Tabela 28: Najważniejsze działania w zakresie rozwoju infrastruktury gminnej w roku 2025.

7.3. Pozyskiwanie środków zewnętrznych

W 2025 roku Gmina Żarów aplikowała o środki zewnętrzne na zadania tj.:

1. „Aktywne Place Zabaw 2025” finansowanego ze środków Funduszu Pracy w ramach Resortowego Programu Aktywne place zabaw 2025” -Budowa Placu Zabaw przy Żłobku Miejskim w Żarowie
2. Odnowa Dolnośląskiej Wsi – Przebudowa placu zabaw we wsi Mikoszowa oraz Remont świetlicy wiejskiej w Imbramowicach – renowacja podłogi
3. Dolnośląski Fundusz Rozwoju Bazy Sportowej – Budowa skateparku w Żarowie
4. Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich – Przebudowa placu zabaw przy ul. Łokietka w Żarowie
5. Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 Działanie 9.7 Wsparcie dla transformacji
w ramach zadania pn. „ Transformacja energetyczna budynków mieszkalnych w celu ograniczenia niskiej emisji w Gminie Żarów” – Budynek przy ul. Sikorskiego 2

6. Poprawa bezpieczeństwa w Województwie Dolnośląskim w roku 2025 w ramach zadania pn. „Zakup średniego samochodu ratowniczo – gaśniczego z napędem 4x4 w kategorii 2 (uterenowiony) dla jednostki OSP w Mrowinach”
7. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu w ramach zadania pn. „Zakup przez Gminę Żarów sprzętu i wyposażenia dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu gminy”
8. Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 Działanie 9.6 „Transformacja środowiskowa – ZIT” w ramach zadania pn. „Program Modernizacji Budynków użyteczności Publicznej w gminach Dobromierz i Żarów” (budynek Szkoły Podstawowej im. Jana Brzechwy w Żarowie).

8. Oświata w gminie Żarów

8.1. Placówki oświatowe w gminie Żarów

W gminie funkcjonują nietepujące placówki oświatowe:

1. Prowadzone przez gminę Żarów:

- Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy w Żarowie,
- Szkoła Filialna w Mrowinach Szkoły Podstawowej im. Jana Brzechwy w Żarowie
- Szkoła Podstawowa im. UNICEF w Imbramowicach,
- Przedszkole Miejskie „Bajkowe Przedszkole” w Żarowie

2. Prowadzone przez powiat świdnicki:

- Zespół Szkół im. Jędrzeja Śniadeckiego w Żarowie,

3. Prowadzone przez Stowarzyszenie:

- Szkoła Podstawowa im. Astrid Lindgren w Zastrużu,

Nazwa placówki	Łączna liczba uczniów	Poniżej „0”		„0”		I		II		III		IV		V		VI		VII		VIII	
		Ilość oddziałów	Ilość dzieci	Ilość oddziałów	Ilość dzieci	Ilość oddziałów	Ilość dzieci	Ilość oddziałów	Ilość dzieci	Ilość oddziałów	Ilość dzieci	Ilość oddziałów	Ilość dzieci	Ilość oddziałów	Ilość dzieci	Ilość oddziałów	Ilość dzieci	Ilość oddziałów	Ilość dzieci	Ilość oddziałów	Ilość dzieci
Bajkowe Przedszkole w Żarowie	157	7	157	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy w Żarowie	795	-	-	5	95	4	71	4	81	4	76	4	85	4	108	4	100	4	84	4	95
Szkoła Podstawowa im. UNICEF w Imbramowicach	140	-	-	1	22	1	12	1	18	1	11	1	15	1	14	1	11	1	22	1	15
Szkoła Filialna w Mrowinach	61	1	21	1	7	1	9	1	11	1	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Szkoła Podstawowa im. Astrid Lindgren w Zastrużu	204	2	29	1	23	1	19	1	20	1	21	1	12	1	20	1	14	1	25	1	21

Tabela 29: Liczba uczniów/ dzieci i oddziałów w poszczególnych placówkach

Nazwa placówki	Wydatki 2022	Wydatki 2023	Wydatki 2024	Wydatki 2025
Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy w Żarowie				
Szkoła Filialna w Mrowinach Szkoły Podstawowej im. Jana Brzechwy w Żarowie	12 026 258,80	12 138 479,43	14 580 322,00	16 802 941,81
Szkoła Podstawowa w Imbramowicach	2 228 660,55	2 404 307,68	2 723 030,14	3 403 805,94
Przedszkole Miejskie w Żarowie	2 705 798,94	2 948 614,11	3 680 630,53	4 396 125,19
Razem	16 960 718,29	17 491 401,22	20 983 982,70	24 602 872,94

Tabela 30: Wydatki placówek oświatowych (w zł)

	Wydatki 2022	Wydatki 2023	Wydatki 2024	Wydatki 2025
oddział przedszkolny	106 389,90	130 713,60	168 297,53	168 820,82
punkt przedszkolny	234 632,14	234 931,13	325 418,92	415 616,51
szkoła podstawowa	1 852 393,72	1 779 885,18	2 477 664,95	3 051 617,59
uczniowie z orzeczeniem	680 441,14	981 377,23	1 743 444,21	2 602 929,72
dzieci z orzeczeniem	236 339,78	304 144,99	303 053,64	334 567,00
Razem	3 110 196,68	3 431 052,13	5 017 079,25	6 573 551,64

Tabela 31: Dotacja dla Szkoły Podstawowej im. Astrid Lindgren w Zastrużu (w zł)

Zadania oświatowe	Dochody 2022	Dochody 2023	Dochody 2024	Dochody 2025
Subwencja ogólna	10 320 487,00	11 144 080,00	13 808 045,00	-
Kwota potrzeb oświatowych	-	-	-	18 645 097,00
Rezerwa subwencji na nagrody specjalne z okazji 250. rocznicy utworzenia Komisji Edukacji Narodowej	0,00	192 470,85	0,00	-
Rezerwa części oświatowej subwencji ogólnej z tytułu podziału środków na zwiększony odpis na ZFŚS dla nauczycieli	0,00	26 343,00	0,00	-
Wzrost zadań w zakresie średniego wynagrodzenia nauczycieli	56 135,00	0,00	0,00	179 658,00
Subwencja równoważąca (wzrost zadań szkolnych i pozaszkolnych)	29 319,00	166 743,00	83 419,00	-
Rezerwa części oświatowej subwencji na adaptację pomieszczeń (świetlica w Sp Imbramowice)	0,00	0,00	10 000,00	-
Rezerwa części oświatowej subwencji na zajęcia wspomagające dla uczniów	88 183,00	0,00	0,00	-
Dotacja „przedszkolna”	387 042,00	423 279,11	1 089 122,30	-
Dotacja „podręcznikowa”	81 207,61	111 536,01	135 422,18	92 254,79
Należność za pobyt dzieci w przedszkolu	60 440,00	70 256,00	73 957,55	92 522,95
Należność za wyżywienie	202 616,00	268 670,00	289 690,00	292 172,50
Program Poznaj Polskę/Podróżę z klasą/Poznaj Dolny Śląsk (wycieczki szkolne)	73 057,00	0,00	136 770,00	12 000,00
Program Laboratoria Przyszłości (wyposażenie pracowni szkolnych)	0,00	0,00	0,00	0,00
Wpływy z różnych dochodów (zwrot kosztów dotacji z sąsiednich gmin w związku z uczęszczaniem dzieci do przedszkoli z Gminy Żarów)	46 111,92	47 664,40	62 938,64	41 611,20
Zwroty z sąsiednich gmin za przewóz uczniów niepełnosprawnych z tych gmin do szkoły	18 247,50	14 391,10	23 965,93	23 334,74
Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa	29 000,00	0,00	3 000,00	7 000,00

Zadania oświatowe	Dochody 2022	Dochody 2023	Dochody 2024	Dochody 2025
Fundusz Pomocy dla uczniów z Ukrainy	700 254,00	720 154,36	591 509,00	622 928,00
Przyjazna szkoła – Asystent Międzykulturowy	0,00	0,00	0,00	20 997,00
Termomodernizacja SP Imbramowice	0,00	2 450 000,00	0,00	0,00
Termomodernizacja Bajkowego Przedszkola w Żarowie	0,00	0,00	0,00	5 388 788,78
Razem	12 092 100,03	15 635 587,83	16 307 839,83	24 418 364,96

Tabela 32: Dochody gminy Żarów w ramach realizacji zadań oświatowych (w zł)

W roku 2025 subwencja oświatowa oraz dotacja przedszkolna zostały zastąpione kwotą potrzeb oświatowych. Potrzeby oświatowe ustalono na podstawie zakresu realizowanych przez jednostkę zadań oświatowych określonych w bazie Systemu Informacji Oświatowej. Kwota przyznana na rok 2025 została skorygowana w związku ze zmianą realizowanych zadań oświatowych tj. wzrostem średnich wynagrodzeń nauczycieli.

Podział potrzeb oświatowych jest dokonywany w szczególności z uwzględnieniem: liczby uczniów (w tym wychowanków i słuchaczy) w szkołach i placówkach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego, typów i rodzajów szkół oraz placówek prowadzonych przez te jednostki, stopni awansu zawodowego nauczycieli, liczby uczniów niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, zamożności jednostek samorządu terytorialnego, wielkości i lokalizacji szkół (np. szkoły na terenach wiejskich lub w małych miastach).

Przeznaczenie tych środków dotyczy finansowania bieżącej działalności szkół i placówek prowadzonych przez samorządy. Środki z kwoty potrzeb oświatowych są przeznaczone przede wszystkim na:

- wynagrodzenia pracowników: finansowanie płac nauczycieli (z uwzględnieniem ich stopni awansu zawodowego) oraz personelu administracyjnego i obsługi,
- bieżące utrzymanie szkół/przedszkoli: opłaty za media, remonty bieżące oraz utrzymanie infrastruktury budynków szkolnych,
- realizację zadań dydaktycznych i wychowawczych: zakup pomocy naukowych, materiałów dydaktycznych,

- kształcenie specjalne: pokrycie wydatków związanych z organizacją nauki dla uczniów z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego,
- profilaktykę i opiekę: dofinansowanie świetlic, bibliotek szkolnych oraz działań z zakresu profilaktyki społecznej,
- szkolenia zawodowe i inne.

8.2. Pozostałe wydatki na edukację

Gmina Żarów ponosi również inne wydatki związane z funkcjonowaniem placówek oświatowych.

Zadania	Wydatki 2022	Wydatki 2023	Wydatki 2024	Wydatki 2025
Dowożenie uczniów i uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego lub orzeczenie o niepełnosprawności	504 514,20	685 821,45	699 107,47	665 912,92
Dokształcanie	5 090,00	6 590,00	5 758,00	4 680,80
Pomoc zdrowotna	10 450,00	9 550,00	15 850,00	28 300,00
Zwrot dla innych gmin w związku z uczęszczaniem dzieci z gminy Żarów do ich przedszkoli	273 977,89	296 458,73	357 252,89	304 152,22
Razem	794 032,09	998 420,18	1 077 968,36	1 003 045,94

Tabela 33: Pozostałe wydatki na edukację (w zł)

8.3. Dowożenie uczniów i uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego lub orzeczenie o niepełnosprawności

Realizując obowiązek, określony w art. 32 ust. 6 oraz 39 ust. 3 i 4 ustawy Prawo Oświatowe, Gmina Żarów dowoziła w 2025 roku 212 uczniów do Szkoły Podstawowej w Żarowie oraz 85 uczniów Szkoły Podstawowej w Imbramowicach oraz ok. 37 uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego i orzeczenia o niepełnosprawności do szkół i ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych z powiatu świdnickiego i wałbrzyskiego.

8.4. Dofinansowanie kształcenia pracowników młodocianych

W ramach dofinansowania pracodawcom kształcenia młodocianych pracowników w 2025 r. Burmistrz Miasta Żarów wydał 19 decyzji administracyjnych przyznających dofinansowanie 15 pracodawcom (za 18 młodocianych pracowników) na łączną kwotę 180 215,02 zł.

8.5. Uczniowie z Ukrainy

Uczniowie z Ukrainy mają prawo do kontynuowania nauki w polskiej szkole. Dzieci i młodzież w wieku 7-18 lat korzystają z nauki i opieki na takich samych warunkach jak polscy uczniowie.

Ukraińskim dzieciom i młodzieży zapewniono dodatkowe godziny nauczania języka polskiego, a w przypadku stwierdzenia trudności – dodatkowe wsparcie w formie zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Na dzień 30 września 2025r. (wg danych w Systemie Informacji Oświatowych) do przedszkola i szkół podstawowych na terenie gminy Żarów uczęszczało 47 dzieci. Uczniowie z Ukrainy w ramach Programu „Przyjazna Szkoła” Moduł 1 – Asystent Międzykulturowy byli wspierani przez zatrudnionych w ramach programu asystentów w okresie od września do grudnia 2025 r. – zatrudniono 2 asystentów w wymiarze 1,5 etatu.

8.6. Opieka nad dziećmi

Gmina Żarów prowadzi Żłobek Miejski w Żarowie, do którego w 2025 roku uczęszczało ok. 76 dzieci.

	Wydatki 2022	Wydatki 2023	Wydatki 2024	Wydatki 2025
Żłobek Miejski w Żarowie	1 072 234,00	1 225 677,31	1 560 988,50	2 156 720,13
Razem	1 072 234,00	1 225 677,31	1 560 988,50	2 156 720,13

Tabela 34: Wydatki Żłobka Miejskiego (w zł)

	Wydatki 2022	Wydatki 2023	Wydatki 2024	Wydatki 2025
Opłata za pobyt i wyżywienie	301 792,80	338 926,00	363 647,55	1 189 962,00
Razem	301 792,80	338 926,00	363 647,55	1 189 962,00

Tabela 35: Koszty ponoszone przez rodziców (w zł)

8.7. Stypendium za wyniki w nauce dla uczniów szkół podstawowych

Zgodnie z Uchwałą Nr VIII/41/2024 Rady Miejskiej w Żarowie z dnia 31 października 2024 r. w sprawie zasad i trybu przyznawania stypendiów za wyniki w nauce dla uczniów szkół podstawowych w roku 2025 przyznano stypendium 147 uczniom szkół podstawowych z terenu gminy Żarów:

- Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy w Żarowie - 94 uczniów,
- Szkoła Podstawowa im. UNICEF w Imbramowicach – 24 uczniów,
- Szkoła Podstawowa im. Astrid Lindgren w Zastrużu – 29 uczniów.

Łączna kwota przyznanych stypendium wyniosła 38 600,00 zł.

9. Kultura i sport

W gminie Żarów funkcjonują dwie samorządowe instytucje kultury, które otrzymują dotacje podmiotowe.

9.1. Gminne Centrum Kultury i Sportu w Żarowie

Dotacja podmiotowa przekazana przez gminę Żarów w roku 2025 na funkcjonowanie Gminnego Centrum Kultury i Sportu w Żarowie wynosiła 4 620 000,00 zł.

Dotacja celowa na dofinansowanie organizacji akcji „Lato w gminie Żarów” i wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży w wysokości 50 000,00 zł.

W Gminie Żarów upowszechnianiem kultury i sportu zajmuje się Gminne Centrum Kultury i Sportu (GCKiS), mające swoją siedzibę przy ul. Piastowskiej 10a w Żarowie.

Do zadań GCKiS należy:

- organizowanie różnorodnych form edukacji kulturalnej i wychowania przez sztukę;

- stworzenie warunków dla amatorskiego ruchu artystycznego, kół i klubów zainteresowań, sekcji, zespołów, grup;
- organizacja spektakli, koncertów, przeglądów, festiwali, konkursów, wystaw, spotkań, imprez artystycznych i rozrywkowych w obiekcie GCKiS, poza nim oraz imprez plenerowych;
- koordynacja działalności na terenie miasta w zakresie organizacji imprez kulturalnych;
- współdziałanie z instytucjami i organizacjami społecznymi w zakresie lepszego zaspakajania potrzeb kulturalnych mieszkańców;
- organizacja imprez o charakterze kulturalno-rozrywkowym,
- organizacja imprez sportowych i rekreacyjnych oraz promocja sportu wśród wszystkich grup wiekowych mieszkańców gminy Żarów.

GCKiS, przy wykonywaniu zadań, współpracuje z placówkami oświatowymi, kulturalnymi, towarzystwami, stowarzyszeniami i fundacjami oraz innymi podmiotami.

W GCKiS nieprzerwanie swoją działalność prowadzi Żarowska Orkiestra Dęta, zespół ludowy Krukowanie oraz Uniwersytet Trzeciego Wieku wraz z chórem.

W Gminnym Centrum Kultury i Sportu od stycznia do grudnia 2025 działały pracownie:

- plastyczna
- ceramiczna dla dzieci i młodzieży
- taneczna Kids Dance
- K-Pop
- mała akademie muzyki
- pracownia gitarowa, nauka gry na skrzypcach
- Żarowski Klub Fotograficzny
- sekcja akrobatyki sportowej
- Mała Akademia Sportowca
- Sekcja koszykówki
- Sekcja tenisa
- Chór UTW
- zespół Krukowanie

W 2025 roku Gminne Centrum Kultury i Sportu zorganizowało ponad 60 wydarzeń kulturalnych (w tym imprezy plenerowe, koncerty, konkursy, warsztaty, półkolonie itp.).

Do najważniejszych wydarzeń zorganizowanych przez GCKiS w 2025 należą:

- WOŚP
- Przegląd kolędniczy
- Kiermasz Wielkanocy
- Dni Żarowa
- Festiwal Pieroga w Łażanach
- Półkolonie dla dzieci
- Festiwal Bachowski
- Festiwal Mąki w Siedlimowicach
- Święto Dyni w Wierzbnej
- Dożynki
- Festiwal Pieśni Patriotycznej
- Miasteczko św. Mikołaja

W 2025 roku GCKiS w Żarowie zorganizowało 46 imprez sportowych, w których udział wzięło ponad 3823 osób (dzieci, młodzież, dorośli). W godz. od 8.00 do 14.00 w hali sportowej odbywają się lekcje wychowania fizycznego dla uczniów Szkoły Podstawowej w Żarowie. Natomiast w godz. od 14.00 do 22.00 w dni powszednie oraz soboty i niedziele (w zależności od potrzeb) hala wynajmowana jest odpłatnie użytkownikom indywidualnym. Obiekty Sportowe Gminnego Centrum Kultury i Sportu w Żarowie (Hala Sportowa w Żarowie ul. Piastowska 10A, kompleks boisk sportowych „Moje boisko Orlik 2012”, korty tenisowe, siłownia zewnętrzna, basen kryty) przyczyniają się do aktywnego spędzania czasu wolnego.

W swojej ofercie zajęć stałych, Gminne Centrum Kultury i Sportu w Żarowie posiada blok sportowy dla najmłodszych mieszkańców gminy Żarów.

Do najważniejszych wydarzeń sportowych organizowanych przez Gminne Centrum Kultury i Sportu należą:

- Żarowska Liga Futsalu
- Żarowskie Biegi Strefowe

- Nocne Pływanie, czyli bicie rekordu przepłyniętych długości basenu w Żarowie
- Mini Mundial
- Turniej Koszykówki Ulicznej
- Turnieje tenisa ziemnego
- Turniej Akrobatyki Sportowej

We wrześniu 2025 roku Żarowska Izba Historyczna obchodziła 15 - lecie swojego funkcjonowania. W ramach działalności Żarowskiej Izby Historycznej przygotowano:

- 48 wystawy tematyczne (stacjonarne w Izbie- 15, plenerowe- 27, inne- 6)
- 23 prelekcje historyczne (terenowe – 6, stacjonarne w Izbie – 6, inne – 4. Liczba uczestników: 796 osób)
- 8 wycieczek terenowych/ spacerów historycznych (liczba uczestników:264)
- Publikacje na stronie Żarowskiej Izby Historycznej poświęcone historii oraz eksponatom ogółem (Liczba: 27) oraz Relacje z wydarzeń i in. (Liczba: 54)

Inna działalność:

- Projekt „Ocalmy pamięć o naszych lokalnych bohaterach wojennych” - pierwszy etap. Opracowanie 62 biogramów uczestników II wojny światowej, byłych mieszkańców Wierzbnej i Żarowa do wykonania tabliczek zamontowanych na cmentarzach komunalnych
- Audycja Tajemnice Ziemi Sudeckiej w radio Sudety 24: „Ziemie Żarowska 1945 – na linii frontu”
- Audycja Tajemnice Ziemi Sudeckiej w radio Sudety 24: „Pożarzysko – historia, tajemnice, zabytki”
- Gra terenowa „Żarowanie na tropie tajemnic” – opracowanie 19 pytań do Gry
- X Żarowskie Spotkanie Miłośników Motoryzacji
- Spotkanie autorskie z promocją książki Bogdana Muchy
- „Ocalić od zapomnienia Y-46697” Poszukiwania szczątków amerykańskiej latającej fortecy
- Audycja Tajemnice Ziemi Sudeckiej w radio Sudety 24 - „Historia i zabytki Imbramowice”
- Udział w badaniach archeologiczno-architektonicznych założenia obronnego w Robowie Sobóckim
- Spotkanie z uczniami klas I-III ze Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy w Żarowie w ramach obchodów Europejskiego Dnia Autorów pod hasłem „Read For Real - Czytaj Serio”

- VIII Międzyszkolny Konkurs Wiedzy Historycznej o Gminie Żarów.

W 2025 roku do Żarowskiej Izby Historycznej przekazano łącznie 263 przedmioty o wartości historycznej (wg Księgi Inwentarzowej Nr 15/2025 poz. 1-263).

9.2. Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Żarów im. ks. Jana Twardowskiego

W 2025 roku Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Żarów im. ks. Jana Twardowskiego otrzymała z budżetu gminy Żarów dotację w wysokości **651 030,00 zł**.

Działania prowadzone przez Bibliotekę w 2025 roku: Maluszkowa Grupa Zabawowa, Akademia Umiejętności, Gazeta Żarowska, oddział dla dzieci i oddział dla dorosłych, czytelnia ogólna, Dyskusyjny Klub Książki, BiblioMole- Młodzieżowy Dyskusyjny Klub Książki, Regał Pamięci – wspólna inicjatywa z Fundacją Inicjatywa B, Planszomania – klub miłośników gier planszowych, Kółko plastyczne dla dzieci i młodzieży „Zręczne łapki”, Projekt „Mała książka, wielki człowiek”, platforma LEGIMI z bezpłatnym dostępem dla czytelników do 192 000 e-booków oraz 75 000 audiobooków.

Pozyskane środki zewnętrzne:

- dotacja z Biblioteki Narodowej w wysokości **6 500 zł** w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa na zakup nowości wydawniczych;
- dotacja z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w wysokości **10 000 zł**;
- darowizny w kwocie **10 000 zł**.

W roku 2025 zorganizowano następujące wydarzenia:

- Ferie w bibliotece „Ferie z Biblioteką”.
- Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy.
- Akcja Walentynkowa „Z miłości do książek”.
- Dzień Kobiet w bibliotece- koncert Jakuba Michalskiego.
- Konkurs na czytelnika roku 2025.
- Konkursu poetyckiego Żartobliwe wierszyki – LIMERYKI.
- Konkursu SLEEVEFACE.
- Tydzień Bibliotek (Animacje czytelnicze dla dzieci, warsztaty ceramiczne – „Kompozycja w ceramice”, spotkanie autorskie z Panem Poetą oraz Piotrem Kościelnym.
- Spotkania autorskie z: Joanną Jax, Zbigniewem Kołbą, Filipem Zawadą, Jackiem Kalinowskim,

Adamem Polkowskim.

- W ramach współpracy ze szkołami i przedszkolem przeprowadzono 10 lekcji bibliotecznych.
- 3 przedstawienia Teatru „Błaszany bębenek”.
- Narodowe Czytanie – 13.edycja Narodowego Czytania.
- Partnerstwo dla książki projekt „Łączy Nas Czytanie - Międzypokoleniowe Inspiracje Czytelnicze” w ramach Programu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.
- NOC BIBLIOTEK z HARRYM POTTEREM.
- Andrzejkowe spotkanie Związków Emerytowanych Nauczycieli – sekcja Żarów.
- Andrzejki zorganizowane wraz z Uniwersytetem Trzeciego Wieku.
- Konkurs „Dziadek do orzechów”.
- Książkowy Kalendarz Adwentowy dla czytelników biblioteki.
- Spotkanie wigilijne Związków Emerytowanych Nauczycieli – sekcja Żarów.
- 26 wystaw i gazetek informacyjnych poświęconych wydarzeniom literackim, historycznym oraz promocji książek.

10. Bezpieczeństwo mieszkańców

10.1. Ochotnicze straże pożarne w systemie KSRG

W stałej gotowości bojowej na terenie gminy Żarów funkcjonuje 7 jednostek OSP, w tym 4 jednostki włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego: Żarów, Imbramowice, Pożarzysko, Wierzbna.

	2022	2023	2024	2025
Pożar	73	45	32	35
Miejscowe zagr.	80	72	168	77
Alarm fałszywy	5	6	5	6
Razem	160	123	205	118

Tabela 36: Ilość zdarzeń w gminie Żarów w latach 2022-2025

	2022	2023	2024	2025
Pożar	9	4	6	6
Miejscowe zagr.	8	6	29	13
Alarm fałszywy	0	0	2	0
Razem	17	10	37	19

Tabela 37: Wysiłek jednostki OSP Imbramowice w zdarzeniach w latach 2022-2025

	2022	2023	2024	2025
Pożar	20	4	8	8
Miejscowe zagr.	6	4	26	6
Alarm fałszywy	1	0	1	0
Razem	27	8	35	14

Tabela 38: Wysiłek jednostki OSP Pożarzysko w zdarzeniach w latach 2022-2025

	2022	2023	2024	2025
Pożar	18	14	5	4
Miejscowe zagr.	15	14	31	18
Alarm fałszywy	2	2	0	1
Razem	35	30	36	23

Tabela 39: Wysiłek jednostki OSP Wierzbnia w zdarzeniach w latach 2022-2025

	2022	2023	2024	2025
Pożar	44	36	23	20
Miejscowe zagr.	58	50	104	48
Alarm fałszywy	3	4	2	6
Razem	105	90	129	74

Tabela 40: Wysiłek jednostki OSP Żarów w zdarzeniach w latach 2022-2025

L.p.	Jednostka	KSRG*	Zestawienie alarmowania OSP	Brak wyjazdu	Udział w działaniach ratowniczo- gaśniczych
1	OSP Żarów	TAK	76	2	74
2	OSP Mrowiny	NIE	19	0	19
3	OSP Wierzbna	TAK	24	0	24
4	OSP Imbramowice	TAK	21	1	20
5	OSP Pożarzysko	TAK	14	0	14
6	OSP Buków	NIE	5	1	4
7	OSP Kalno	NIE	1	0	1

Tabela 41: Alarmowanie i udział gminnych jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w działaniach ratowniczo-gaśniczych w 2025 roku Krajowy System Ratowniczo - Gaśniczy*

		2022		2023		2024		2025	
Lp.	Jednostka	Wydatki bieżące	Wydatki inwestycyjne	Wydatki bieżące	Wydatki inwestycyjne	Wydatki bieżące	Wydatki inwestycyjne	Wydatki bieżące	Wydatki inwestycyjne
1	Imbramowice	2 700,00	0,00	2 800	0,00	2 800	0,00	8 000	0,00
2	Pożarzysko	10 623,00	0,00	6 750	0,00	2 600	0,00	8 000	0,00
3	Wierzbna	7 982,00	0,00	7 250	0,00	4 900	0,00	8 000	0,00
4	Żarów	10 000,00	0,00	8 500	0,00	11 542	0,00	17 000	0,00
	RAZEM:	31 305,00	0,00	25 300	0,00	21 842	0,00	41 000	0,00

Tabela 42: Dotacje dla jednostek OSP wchodzących w skład KSRG w latach 2022-2025

Lp.	Jednostka	Dotacje pieniężne Gmina Żarów	Dotacje z KSRG
1	Imbramowice	-	8 000
2	Pożarzysko	-	8 000
3	Wierzbna	-	8 000
4	Żarów	-	17 000
5	Mrowiny	699 988	500 000 (MSWiA) 3 000 (MSWiA)
6	Buków	-	-
7	Kalno	-	2 000

Tabela 43: Dotacje pozyskane przez OSP w roku 2025

Jednostka OSP	Rok produkcji	Producent podwozia.	Nazwa
OSP Imbramowice	2018	Man	GBA 3/16/3,0 Man
OSP Imbramowice	1996	Jelcz	GCBA 5/24 Jelcz
OSP Kalno	2000	Lublin	GLM 8 Lublin
OSP Mrowiny	1988	Iveco	GBA 2,7/16 Iveco
OSP Mrowiny	2025	Man	GBA 2,7/25,5/5,1 Man
OSP Pożarzysko	1983	Mercedes	GLBA 0,6/8 Mercedes
OSP Pożarzysko	2017	Man	GBA 4,7/45/4,4 Man
OSP Pożarzysko	2008	Ford	SLRR Ford Ranger
OSP Wierzbna	1998	Volvo	GBA 1/16/2 Volvo
OSP Wierzbna	2017	Volvo Fld3c FI	GBA 3/29/4,5 Volvo
OSP Wierzbna	2007	Skoda	SLOp Skoda Super B
OSP Żarów	2015	Mercedes	GBA 3/35,5/3,5 Mercedes Atego
OSP Żarów	2007	Suzuki	SLOp Suzuki Grand Vitara
OSP Żarów	1986	Steyr	GBA 2/24 Steyer
OSP Buków	2025	FUSO	GLBM 1,3/16 FUSO

Tabela 44: Wykaz pojazdów znajdujących się na stanie jednostek OSP

10.2. Działania gminnych OSP na rzecz mieszkańców

Jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych działających na terenie Gminy Żarów: OSP Buków, OSP KSRG Imbramowice, OSP KSRG Pożarzysko, OSP Mrowiny, OSP Kalno, OSP KSRG Wierzbna, OSP KSRG Żarów czynnie uczestniczyły w wydarzeniach kulturalnych i świątach państwowych organizowanych na terenie Gminy t.j.:

- Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy,
- II Gminne Zawody Halowe MDP
- Święto Konstytucji 3 maja,
- Dni Żarowa,
- Święto Dynii w Wierzbnej,
- Święto Pieroga w Łażanach,
- Festiwal Mąki w Siedlimowicach,
- Wakacje z żaglami,
- Dzień dziecka,
- Gminne Zawody Strażackie,
- Żarowskie Spotkanie Miłośników Motoryzacji,
- Biegi Strefowe,
- Dożynki Gminne,
- Turniej Wsi,
- Narodowe Święto Niepodległości 11 listopada,
- Miasteczko Św. Mikołaja.

Ochotnicze Straże Pożarne nawiązują współpracę z samorządami, przedsiębiorcami, organizacjami pozarządowymi, jednostkami Ochotniczych Straży Pożarnych oraz Państwową Strażą Pożarną na terenie powiatu. Jednostki biorą czynny udział w działaniach zabezpieczających w zakresie ochrony przeciwpożarowej oraz opieki medycznej. Przeprowadzały instruktarz z podręcznego sprzętu gaśniczego oraz udzielania pierwszej pomocy. Uczestniczyły w próbnym ewakuacjach w zakładach pracy czy placówkach oświatowych. Poszczególni Druhowie brali udział w Kursie Stop the Bleed – tamowanie masywnych krwotoków, sfinansowanego z Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej na lata 2025-2026. Modernizacja floty w gminie Żarów: w roku 2025

Gmina Żarów pozyskała dwa samochody ratowniczo-gaśnicze m.in. GLBM -Mitsubishi Fuso Canter, który trafił do Ochotniczej Straży Pożarnej w Bukowie oraz GBA - Man TGM, który trafił do Ochotniczej Straży Pożarnej w Mrowinach.

Samochód pożarniczy GBA - Man TGM kosztował 1 199 988 złotych. Został zakupiony ze środków własnych budżetu gminy Żarów oraz pozyskanego dofinansowania w wysokości 150 tys. zł z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego i w wysokości 500 tys. zł z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, przy współudziale Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu.

Samochód pożarniczy GLBM -Mitsubishi Fuso Canter kosztował 509 300 złotych. Zakup został sfinansowany m.in. z darowizny własnej jednostki OSP Buków 100 tys. zł oraz środków Gminy Żarów.

W 2025 roku na terenie Gminy Żarów funkcjonowało 6 Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych:

- MDP Żarów,
- MDP Wierzba,
- MDP Mrowiny,
- MDP Kalno,
- MDP Pożarzysko,
- MDP Imbramowice.

10.3. Zarządzanie kryzysowe

W 2025 r. Urząd Miejski w Żarowie brał udział w ćwiczeniach systemu wczesnego ostrzegania ludności cywilnej o zagrożeniach uderzeniami z powietrza oraz treningach stałego dyżuru. Realizacja Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej na lata 2025 – 2026

Program Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej na lata 2025–2026 jest rządowym programem przyjętym przez Radę Ministrów w maju 2025 r., którego celem jest wzmocnienie bezpieczeństwa obywateli oraz zwiększenie odporności państwa i samorządów na sytuacje kryzysowe.

Realizacja programu umożliwiła doposażenie gminy w nowoczesny sprzęt, który podnosi gotowość do reagowania na zagrożenia oraz zwiększa poziom ochrony mieszkańców i infrastruktury.

W ramach dotacji rządowej Gmina Żarów w roku 2025 zakupiła:

z wydatków inwestycyjnych:

- 14 kompletów aparatów powietrznych z butlą kompozytową, maską, czujnikiem bezruchu, pokrowcem na butle, pokrowcem na maskę – z przeznaczeniem dla Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu gminy Żarów,
- koparko-ładowarkę z przeznaczeniem dla ZWiK Żarów,
- agregat prądotwórczy i przyczepa,
- 7 pomp zanurzeniowych z przedłużaczami – z przeznaczeniem dla Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu gminy Żarów,

Dofinansowanie: 819 619,00 zł, Całkowita wartość: 821 979,80 zł. Data podpisania umowy: listopad 2025r.

Z wydatków bieżących:

- 7 szt. przenośnych radiotelefonów,
- 20 szt. łóżek polowych z materacem,
- 3 szt. zapór przeciwpowodziowych,
- 2 szt. namiotów stałociśnieniowych 4x4,
- komputer do realizacji zadań dot. obrony cywilnej i ochrony ludności,
- 6 szt. osuszaczy powietrza,
- 7 szt. agregatów prądotwórczych,
- 9 szt. koców gaśniczych.

Oprócz zakupów odbyły się trzy bloki szkoleniowe pn. „Stop the bleed” – tamowanie masywnych krwotoków – dla Strażaków Ratowników z terenu gminy Żarów.

Dofinansowanie: 141 831,88 zł, Całkowita wartość: 141 831,88 zł. Data podpisania umowy: październik 2025 r.

10.4. Kwalifikacje wojskowe

W ramach kwalifikacji wojskowej rocznika podstawowego oraz starszego wpisano na listę: 83 mężczyzn i 3 kobiety.

11. Transport publiczny

11.1. Transport autobusowy

Kursy na terenie gminy Żarów realizowane są przez przewoźników – przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w zakresie przewozu osób, na własny rachunek na podstawie zezwolenia wydanego przez Burmistrza Miasta Żarów – w granicach administracyjnych gminy Żarów, wydanego przez Starostwo Powiatowe w Świdnicy – w przypadku kursów łączących gminę Żarów z innymi miejscowościami na terenie powiatu świdnickiego lub zezwolenia wydanego przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego na liniach komunikacyjnych na obszarze województwa dolnośląskiego (z/do przez Żarów).

W 2025 roku kursy w części dotyczącej gminy Żarów wykonywane były przez przewoźników:

Na trasie Gmina Żarów – Świdnica

- 1) „Matbus” Mateusz Rzeszut przewoży regularne na linii komunikacji zwykłej: Świdnica ul. Kolejowa d.a. – Przyłęgów przez Zawiszów, Sulistawice, Wiśniową, Wierzbą, Bożanów, Żarów, Łażany, Mikoszową.
- 2) Usługi Transportowe Stanisław Ptak do 30 marca 2025 roku przewoży regularne na linii komunikacji zwykłej:
 - a) Świdnica ul. Kolejowa – Mrowiny - Łażany przez Zawiszów, Sulistawice, Wiśniową, Wierzbą, Bożanów, Żarów
 - b) Świdnica ul. Kolejowa d.a. - Buków przez Zawiszów, Sulistawice, Wiśniową, Wierzbą, Bożanów, Kalno, Żarów, Mrowiny, Siedlimowice, Pożarzysko, Imbramowice.
- 3) MPK „Świdnica” sp. z o.o. od 31 marca 2025 roku przewoży regularne na linii komunikacji zwykłej nr 315 Świdnica, pl. Grunwaldzki – kiosk – Buków skrzyżowanie przez
- 4) Zawiszów, Sulistawice, Wiśniową, Wierzbą, Bożanów, Kalno, Żarów, Łażany, Mrowiny, Przyłęgów, Mikoszową, Siedlimowice, Pożarzysko, Imbramowice.

- 5) Usługi Transportowe Pilarscy Monika Pilarska przewozy regularne na linii komunikacji zwykłej:
- a) Świdnica ul. Kolejowa d.a. – Gościśław przez Zawiszów, Sulistawice, Wiśniową Wierzbą, Panków, Śmiałowice, Gołaszyce, Siedlimowice, Pożarzysko, Imbramowice, Buków, Bogdanów, Mieczków, Osiek
 - b) Świdnica ul. Kolejowa d.a. - Buków przez Zawiszów, Sulistawice, Wiśniowa, Wierzbna, Panków, Śmiałowice, Gołaszyce, Siedlimowice, Pożarzysko, Imbramowice.

Na trasie Gmina Żarów – Strzegom

- 1) Łukasz Księżnik Usługi Transportowe- Przewóz Osób przewozy regularne na linii komunikacji zwykłej: Strzegom – Żarów przez Jaroszków, Mikoszową, Przyłęgów, Pastuchów, Czechy, Jaworzynę Śląską, Piotrowice.

Na terenie Gminy Żarów

- 1) Usługi Transportowe Stanisław Ptak przewozy regularne na linii komunikacji zwykłej:
- a) Żarów – Zastruże – Żarów przez Mrowiny, Tarnawę, Marcinowiczki, Pyszczyń, Kruków, Mielęcín, Przyłęgów, Łażany) (pierwszeństwo dojazdu przysługuje uczniom szkół podstawowych);
 - b) Żarów – Zastruże – Żarów przez Mrowiny, Tarnawę, Marcinowiczki, Pyszczyń, Kruków, Mielęcín - kurs finansowany z budżetu Gminy Żarów na podstawie umowy;
 - c) Wierzbna – Kalno – Żarów przez Bożanów, Kalno (Wostówka) - pierwszeństwo dojazdu przysługuje uczniom szkół podstawowych, umowa z przewoźnikiem.
- 2) P.P.H.U. „MALEC” Mieczysław Malec przewozy regularne na linii komunikacji zwykłej:
- a) Tarnawa – Imbramowice – Żarów przez Gołaszyce, Dzikową, Buków, Marcinowiczki, Pyszczyń (dojazd dzieci do szkół umowa z przewoźnikiem);
 - b) Imbramowice – Buków – Tarnawa przez Siedlimowice, Pożarzysko, Mrowiny (dojazd dzieci do szkół umowa z przewoźnikiem);
 - c) Żarów- Imbramowice – Żarów.

Ilustracja 8: Transport kolejowy

11.2. Transport kolejowy

Transport kolejowy w gminie Żarów odgrywa istotną rolę zarówno w codziennym życiu mieszkańców, jak i rozwoju gospodarczym regionu.

Stacja kolejowa w Żarowie według klasyfikacji PKP ma kategorię dworca aglomeracyjnego. W latach 2017 – 2018 dokonano gruntownej przebudowy dworca.

Główne linie kolejowe i stacje:

- Linia kolejowa nr 274 łącząca Wrocław z Jelenią Górą, z przystankami w Żarowie oraz Imbramowicach.
- Linia kolejowa nr 137, umożliwiająca połączenia ze Świdnicą i Dzierżoniowem.

Stacja Żarów obsługuje liczne połączenia regionalne, głównie realizowane przez Koleje Dolnośląskie. Pociągi kursują m.in. do Wrocławia Głównego, Jeleniej Góry, Szklarskiej Poręby, Wałbrzycha, Bielawy, Głuszycy oraz czeskiego Ardšpachu.

W ostatnich latach gmina Żarów inwestuje w rozwój terenów przemysłowych w pobliżu linii kolejowej, co sprzyja przyciąganiu nowych inwestorów oraz tworzeniu nowych miejsc pracy.

Plan rozwoju infrastruktury kolejowej w gminie Żarów obejmuje m.in.:

Budowę nowej linii kolejowej Żarów – Świdnica – Wałbrzych – granica państwa. Jest to projekt Centralnego Portu Komunikacyjnego (CPK). Celem inwestycji jest stworzenie szybkiego połączenia z Czechami oraz integracja z siecią kolei dużych prędkości.

12. Realizacja uchwał Rady Miejskiej w Żarowie

Rada Miejska w Żarowie liczy 15 radnych. Przy Radzie Miejskiej działają następujące stałe komisje:

1. Komisja Rewizyjna :

- **Komisja działa w składzie 5 radnych.**
 - W 2025 roku komisja odbyła 11 posiedzeń.

2. Komisja Skarg, Wniosków i Petycji:

- **Komisja działa w składzie 5 radnych.**
 - W 2025 roku komisja odbyła 7 posiedzeń.

3. Komisja ds. Rolnictwa:

- **Komisja działa w składzie 4 radnych.**
 - W 2025 roku komisja odbyła 8 posiedzeń.

4. Komisja ds. Budżetu i Gospodarki:

- **Komisja działa w składzie 4 radnych.**
 - W 2025 roku komisja odbyła 15 posiedzeń.

5. Komisja ds. Bezpieczeństwa, Zdrowia i Porządku Publicznego:

- **Komisja działa w składzie 4 radnych.**
 - W 2025 roku komisja odbyła 8 posiedzeń.

6. Komisja ds. Oświaty i Pomocy Społecznej:

- **Komisja działa w składzie 5 radnych.**
 - W 2025 roku komisja odbyła 9 posiedzeń.

7. Komisja ds. Sportu i Kultury:

- **Komisja działa w składzie 7 radnych.**
 - W 2025 roku komisja odbyła 11 posiedzeń.

8. Komisja ds. Ochrony Środowiska:

- **Komisja działa w składzie 5 radnych.**
 - W 2025 roku komisja odbyła 11 posiedzeń.

W 2025 roku Rada Miejska w Żarowie obradowała na 13 sesjach podejmując 93 uchwały, które zostały przekazane do Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu Wydziału Nadzoru i Kontroli oraz Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu Zespół w Wałbrzychu.

Rada Miejska w Żarowie liczy 15 radnych. Uchwały opublikowane są w Biuletynie Informacji Publicznej gminy Żarów: <https://bip.um.zarow.pl>.

XI sesja Rady Miejskiej w Żarowie w dniu 16 stycznia 2025 roku:

- Uchwała nr XI/66/2025 w sprawie: wprowadzenia zmian w budżecie gminy Żarów na 2025 rok
- Uchwała nr XI/67/2025 w sprawie: zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żarów
- Uchwała nr XI/68/2025 w sprawie: zamiaru przekształcenia Przedszkola Miejskiego „Bajkowe Przedszkole” w Żarowie poprzez utworzenie dodatkowych lokalizacji przedszkola
- Uchwała nr XI/69/2025 w sprawie: określenia zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach treningowych lub wspomaganych
- Uchwała nr XI/70/2025 w sprawie: nadania nazwy ulicy we wsi Wierzbna

XII sesja Rady Miejskiej w Żarowie w dniu 20 lutego 2025 roku:

- Uchwała nr XII/71/2025 w sprawie: wprowadzenia zmian w budżecie gminy Żarów na 2025 rok
- Uchwała nr XII/72/2025 w sprawie: zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żarów
- Uchwała nr XII/73/2025 w sprawie: wyrażenia zgody na przystąpienie do Programu Odnowy Wsi Dolnośląskiej przez sołectwa Mikoszowa i Imbramowice
- Uchwała nr XII/74/2025 w sprawie: zatwierdzenia Sołectkiej Strategii Rozwoju wsi Mikoszowa i Imbramowice
- Uchwała nr XII/75/2025 w sprawie: przekształcenia Przedszkola Miejskiego „Bajkowe Przedszkole” w Żarowie poprzez utworzenie dodatkowych lokalizacji przedszkola

- Uchwała nr XII/76/2025 w sprawie: ustalenia trybu udzielania i rozliczania dotacji dla publicznych i niepublicznych przedszkoli, innych form wychowania przedszkolnego i szkół prowadzonych na terenie gminy Żarów przez inne niż Gmina Żarów osoby prawne i fizyczne oraz trybu kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystania
- Uchwała nr XII/77/2025 w sprawie: wskazania jednostek oświatowych prowadzonych przez Gminę Żarów, które tworzą wydzielony rachunek dochodów oraz ustalenia źródeł dochodów i ich przeznaczenia
- Uchwała nr XII/78/2025 w sprawie: zmiany uchwały nr LVI/343/2006 Rady Miejskiej w Żarowie z dnia 27 października 2006 roku w sprawie: miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w obszarze miasta Żarowa
- - rozstrzygnięcie nadzorcze
- Uchwała nr XII/79/2025 w sprawie: zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Żarowie na 2025 rok

XIII sesja Rady Miejskiej w Żarowie w dniu 27 marca 2025 roku:

- Uchwała nr XIII/80/2025 w sprawie: wprowadzenia zmian w budżecie gminy Żarów na 2025 rok
- Uchwała nr XIII/81/2025 w sprawie: zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żarów
- Uchwała nr XIII/82/2025 w sprawie: Sołeckiej Strategii Rozwoju Sołectwa Kalno
- Uchwała nr XIII/83/2025 w sprawie: Sołeckiej Strategii Rozwoju Sołectwa Kruków
- Uchwała nr XIII/84/2025 w sprawie: Sołeckiej Strategii Rozwoju Sołectwa Łażany
- Uchwała nr XIII/85/2025 w sprawie: Sołeckiej Strategii Rozwoju Sołectwa Wierzbna
- Uchwała nr XIII/86/2025 w sprawie: przyjęcia „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Żarów w 2025 roku”
- Uchwała nr XIII/87/2025 w sprawie: nadania nazwy ulicy we wsi Imbramowice
- Uchwała nr XIII/88/2025 w sprawie: przystąpienia do sporządzenia zmiany uchwały nr LXVII/515/2024 Rady Miejskiej w Żarowie z dnia 4 kwietnia 2024 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla północnej części miasta Żarów
- Uchwała nr XIII/89/2025 w sprawie: przekazania środków finansowych na Wojewódzki Fundusz Wsparcia Policji

XIV sesja Rady Miejskiej w Żarowie w dniu 24 kwietnia 2025 roku:

- Uchwała nr XIV/90/2025 w sprawie: wprowadzenia zmian w budżecie gminy Żarów na 2025 rok
- Uchwała nr XIV/91/2025 w sprawie: zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żarów
- Uchwała nr XIV/92/2025 w sprawie: ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników oraz kandydatów na strażaka ratownika ochotniczych straży pożarnych
- Uchwała nr XIV/93/2025 w sprawie: określenia zasad udzielania dotacji z budżetu Gminy Żarów na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków położonych na terenie Gminy Żarów
- Uchwała nr XIV/94/2025 w sprawie: nadania nazwy ulicy we wsi Wierzbna
- Uchwała nr XIV/95/2025 w sprawie: przejęcia przez Gminę Żarów zadań Powiatu Świdnickiego
- Uchwała nr XIV/96/2025 w sprawie: zmiany uchwały nr LVI/343/2006 Rady Miejskiej w Żarowie z dnia 27 października 2006 roku w sprawie: miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w obszarze miasta Żarowa

XV Uroczysta sesja Rady Miejskiej w Żarowie w dniu 23 maja 2025 roku

XVI sesja Rady Miejskiej w Żarowie w dniu 29 maja 2025 roku:

- Uchwała nr XVI/97/2025 w sprawie: wprowadzenia zmian w budżecie gminy Żarów na 2025 rok
- Uchwała nr XVI/98/2025 w sprawie: zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żarów
- Uchwała nr XVI/99/2025 w sprawie: zmiany uchwały nr XXXVII/292/2013 Rady Miejskiej w Żarowie w sprawie zarządzenia poboru opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w drodze inkasa, wyznaczenia inkasentów oraz wynagrodzenia za inkaso
- Uchwała nr XVI/100/2025 w sprawie: zmiany uchwały nr XIII/86/2025 Rady Miejskiej w Żarowie z dnia 27 marca 2025 r. w sprawie przyjęcia „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Żarów w 2025 roku”

- Uchwała nr XVI/101/2025 w sprawie: rozpatrzenia petycji z dnia 10 kwietnia 2025r.

XVII sesja Rady Miejskiej w Żarowie w dniu 26 czerwca 2025 roku:

- Uchwała nr XVII/102/2025 w sprawie: udzielenia wotum zaufania Burmistrzowi Miasta Żarów
- Uchwała nr XVII/103/2025 w sprawie: zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Gminy Żarów za 2024 rok
- Uchwała nr XVII/104/2025 w sprawie: udzielenia Burmistrzowi Miasta Żarów absolutorium z tytułu wykonania budżetu za 2024 rok
- Uchwała nr XVII/105/2025 w sprawie: wprowadzenia zmian w budżecie gminy Żarów na 2025 rok
- Uchwała nr XVII/106/2025 w sprawie: zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żarów
- Uchwała nr XVII/107/2025 w sprawie: wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia pomiędzy Gminą Żarów, a Gminą Świdnica w sprawie przekazania przez Gminę Świdnica Gminie Żarów zadań w zakresie zapewnienia uczniowi niepełnosprawnemu, zamieszkałemu na terenie gminy Świdnica, bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Nowym Siodle
- Uchwała nr XVII/108/2025 w sprawie: wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia pomiędzy Gminą Żarów, a Gminą Miasto Świdnica w sprawie przekazania przez Gminę Miasto Świdnica Gminie Żarów zadań w zakresie zapewnienia uczniowi niepełnosprawnemu, zamieszkałemu na terenie miasta Świdnica, bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Nowym Siodle
- Uchwała nr XVII/109/2025 w sprawie: wyrażenia zgody na przystąpienie do Programu Odnowy Wsi Dolnośląskiej przez sołectwa Buków, Mielęcín, Mrowiny, Przyłęgów
- Uchwała nr XVII/110/2025 w sprawie: zatwierdzenia Sołeckiej Strategii Rozwoju wsi Buków, Mielęcín, Mrowiny, Przyłęgów
- Uchwała nr XVII/111/2025 w sprawie: rozpatrzenia petycji z dnia 3 maja 2025 r.

XVIII sesja Rady Miejskiej w Żarowie w dniu 1 sierpnia 2025 roku:

- Uchwała nr XVIII/112/2025 w sprawie: wprowadzenia zmian w budżecie gminy Żarów na 2025 rok
- Uchwała nr XVIII/113/2025 w sprawie: zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żarów
- Uchwała nr XVIII/114/2025 w sprawie: przyznania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub ujętych w gminnej ewidencji zabytków znajdujących się na terenie gminy Żarów
- Uchwała nr XVIII/115/2025 w sprawie: uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położnego przy ul. Spokojnej, obr. Wierzbna, gm. Żarów
- Uchwała nr XVIII/116/2025 w sprawie: zmiany uchwały nr LXVII/515/2024 Rady Miejskiej w Żarowie z dnia 4 kwietnia 2024 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla północnej części miasta Żarów
- OBWIESZCZENIE WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO z dnia 2 września 2025 r. o sprostowaniu błędu w uchwale Rady Miejskiej w Żarowie nr XVIII/116/2025 z dnia 1 sierpnia 2025 r. w sprawie zmiany uchwały nr LXVII/515/2024 Rady Miejskiej w Żarowie z dnia 4 kwietnia 2024 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla północnej części miasta Żarów

XIX sesja Rady Miejskiej w Żarowie w dniu 28 sierpnia 2025 roku:

- Uchwała nr XIX/117/2025 w sprawie: wprowadzenia zmian w budżecie gminy Żarów na 2025 rok
- Uchwała nr XIX/118/2025 w sprawie: zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żarów
- Uchwała nr XIX/119/2025 w sprawie: wyrażenia zgody na wieloletni najem nieruchomości lokalowej należącej do zasobu Gminy Żarów
- Uchwała nr XIX/120/2025 w sprawie: przyjęcia Programu Pomocy „ Darmowy przejazd dla Seniora 65+”
- Uchwała nr XIX/121/2025 w sprawie: regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Żarów

- Uchwała nr XIX/122/2025 w sprawie: zmiany Uchwały Nr XLII/345/2022 Rady Miejskiej w Żarowie z dnia 22 czerwca 2022 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Cmentarzy Komunalnych usytuowanych na terenie Gminy Żarów
- Uchwała nr XIX/123/2025 w sprawie: zmiany uchwały Nr XXV/193/2020 Rady Miejskiej w Żarowie z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Żarów
- Uchwała nr XIX/124/2025 w sprawie: nadania nazwy ulicy zlokalizowanej na drodze wewnętrznej we wsi Wierzbna
- Uchwała nr XIX/125/2025 w sprawie: rozpatrzenia wniosku z dnia 16 lipca 2025 r.

XX sesja Rady Miejskiej w Żarowie w dniu 18 września 2025 roku:

- Uchwała nr XX/126/2025 w sprawie: wprowadzenia zmian w budżecie gminy Żarów na 2025 rok
- Uchwała nr XX/127/2025 w sprawie: zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żarów
- Uchwała nr XX/128/2025 w sprawie: emisji obligacji komunalnych oraz określenia zasad ich zbywania, nabywania i wykupu
- Uchwała nr XX/129/2025 w sprawie: zmiany Uchwały NR XVI/126/2015 Rady Miejskiej w Żarowie z dnia 22 grudnia 2015 r. w sprawie statutu Gminnego Centrum Kultury i Sportu w Żarowie
- Uchwała nr XX/130/2025 w sprawie: nadania nazwy ulicy we wsi Imbramowice

XXI sesja Rady Miejskiej w Żarowie w dniu 30 października 2025 roku:

- Uchwała nr XXI/131/2025 w sprawie: wprowadzenia zmian w budżecie gminy Żarów na 2025 rok
- Uchwała nr XXI/132/2025 w sprawie: zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żarów
- Uchwała nr XXI/133/2025 w sprawie: wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia z Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie na wykonanie zadania związanego z utrzymaniem wód/urządzeń wodnych pn: „Utrzymanie koryta potoku Jabłoniec w m. Wierzbna” i partycypacji w kosztach

- Uchwała nr XXI/134/2025 w sprawie: zatwierdzenia wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Żarowie Spółka z o.o. na lata 2024 - 2027
- Uchwała nr XXI/135/2025 w sprawie: zmiany Uchwały nr XIX/121/2025 Rady Miejskiej w Żarowie z dnia 28 sierpnia 2025 r. sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Żarów
- Uchwała nr XXI/136/2025 w sprawie: zaliczenia dróg położonych na terenie Gminy Żarów do kategorii dróg gminnych
- Uchwała nr XXI/137/2025 w sprawie: nadania nazwy ulicy we wsi Kalno
- Uchwała nr XXI/138/2025 w sprawie: rocznego programu współpracy Gminy Żarów z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2026 rok

XXII sesja Rady Miejskiej w Żarowie w dniu 27 listopada 2025 roku:

- Uchwała nr XXII/139/2025 w sprawie: wprowadzenia zmian w budżecie gminy Żarów na 2025 rok
- Uchwała nr XXII/140/2025 w sprawie: zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żarów
- Uchwała nr XXII/141/2025 w sprawie: określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości
- Uchwała nr XXII/142/2025 w sprawie: zwolnienia od podatku od nieruchomości
- Uchwała nr XXII/143/2025 w sprawie: uchwalenia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Żarów na lata 2026-2030
- Uchwała nr XXII/144/2025 w sprawie: przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Żarów na lata 2026 - 2030
- Uchwała nr XXII/145/2025 w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Osłonowego "Teleopieka dla Osób Starszych w Gminie Żarów na lata 2026 - 2028"
- Uchwała nr XXII/146/2025 w sprawie: uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obrębu Mrowiny, gmina Żarów
- Geotif MPZP Mrowiny
- Legenda MPZP Mrowiny

- Uchwała nr XXII/147/2025 w sprawie: wyrażenia zgody na zawarcie międzygminnego porozumienia z Gminą Mietków w zakresie lokalnego transportu zbiorowego

XXIII sesja Rady Miejskiej w Żarowie w dniu 30 grudnia 2025 roku:

- Uchwała nr XXIII/148/2025 w sprawie: wprowadzenia zmian w budżecie gminy Żarów na 2025 rok
- Uchwała nr XXIII/149/2025 w sprawie: zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żarów
- Uchwała nr XXIII/150/2025 w sprawie: przyjęcia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żarów
- Uchwała nr XXIII/151/2025 w sprawie: uchwalenia budżetu gminy Żarów na rok 2026
- Uchwała nr XXIII/152/2025 w sprawie: pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych niepochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi
- Uchwała nr XXIII/153/2025 w sprawie: wyrażenia zgody na przystąpienie do Programu Odnowy Wsi Dolnośląskiej przez sołectwa Bożanów, Pożarzysko, Pyszczyń, Siedlimowice, Zastruże
- Uchwała nr XXIII/154/2025 w sprawie: zatwierdzenia Sołeckiej Strategii Rozwoju wsi Bożanów, Pożarzysko, Pyszczyń, Siedlimowice, Zastruże
- Uchwała nr XXIII/155/2025 w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Żarów na lata 2026 - 2030
- Uchwała nr XXIII/156/2025 w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Żarów na lata 2026-2029
- Uchwała nr XXIII/157/2025 w sprawie: przyjęcia regulaminu korzystania ze świetlic wiejskich położonych na terenie Gminy Żarów
- Uchwała nr XXIII/158/2025 w sprawie: wyrażenia zgody na przystąpienie do Pilotażowego Programu Wsparcia Spółdzielni Energetycznych

13. Sprawozdanie z pracy Burmistrza

W 2025 roku Burmistrz Miasta Żarów wydał 253 zarządzenia, m.in. określające realizację uchwał rady gminy i zadania gminy określone przepisami prawa. Szczegółowy wykaz zarządzeń systematycznie przekazywano radnym Rady Miejskiej w Żarowie w sprawozdaniu z pracy Burmistrza, który również był omawiany na poszczególnych sesjach. Zarządzenia opublikowane są Biuletynie Informacji Publicznej gminy Żarów: <https://bip.um.zarow.pl>.

14. Współpraca ze społecznościami

14.1. Członkostwo gminy w organizacjach

14.1.1. Lokalna Grupa Działania „Szlakiem Granitu”

LGD „Szlakiem Granitu” jako organizacja społeczna została powołana w 2008 r., decyzją 36 reprezentantów z 7 gmin (Kostomłoty i Udanin w powiecie średzkim oraz Dobromierz, Jaworzyna Śląska, Strzegom, Świdnica i Żarów z powiatu świdnickiego). Głównym celem LGD jest tworzenie przestrzeni i przyjaznego środowiska do budowania Małej Ojczyzny, poprzez aktywowanie lokalnej społeczności do działań na rzecz poznawania, pielęgnowania i krzewienia bogatej kultury obszaru naszego partnerstwa.

Gmina Żarów aktywnie uczestniczy w promocji całego obszaru LGD „Szlakiem Granitu” oraz realizuje projekty dofinansowane za pośrednictwem Lokalnej Grupy Działania ze środków unijnych.

14.1.2. Lokalna Organizacja Turystyczna „Księstwo Świdnicko-Jaworskie”

Lokalna Organizacja Turystyczna „Księstwo Świdnicko – Jaworskie” działa w formie stowarzyszenia. Zajmuje się promocją gmin i miast Przedgórze Sudeckie, jako regionu atrakcji turystycznych. W 2020 roku przystąpiono do wspólnej realizacji polsko – czeskiego projektu „Skarbnica wrażeń – opowieści o tajemnicach i wspólnej historii”. Jego celem było stworzenie transgranicznego produktu, który będzie oparty na bogatej wspólnej historii łączącej regiony partnerskie oraz atrakcyjnej tematyce legend, opowieści, jak i prawdziwych wydarzeń historycznych.

W ramach porozumienia z Księstwem Świdnicko-Jaworskim m.in. stworzone zostały materiały promocyjne Gminy Żarów, które zostały wystawione na targach promocyjnych we Wrocławiu, razem z pozostałymi materiałami Księstwa i pozostałych członków.

14.1.3. Sudety 2030

Inicjatywę Sudety 2030 tworzy 108 Jednostek Samorządu Terytorialnego, które przyjęły Deklarację w sprawie współpracy samorządów południa i zachodu Dolnego Śląska dla poprawy warunków rozwoju społeczno-gospodarczego i życia mieszkańców. Sygnatariusze deklaracji zawarli również porozumienie regulujące zasady współpracy pomiędzy JST oraz opracowali i uchwalili Strategię Rozwoju Sudety 2030. Ciałami decyzyjnymi w Inicjatywie są: Walne Zgromadzenie Sygnatariuszy Porozumienia oraz Komitet Sterujący. Strategia Rozwoju Sudety 2030 została uznana jako jeden z ważniejszych elementów wdrożeniowych Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030, a w projekcie Wojewódzkiego Planu Zagospodarowania Przestrzennego teren Sudetów został uznany za Obszar Funkcjonalny.

14.1.4. Aglomeracja Wałbrzyska

Aglomerację Wałbrzyską tworzą 22 dolnośląskie gminy w tym Gmina Żarów. Liderem Aglomeracji Wałbrzyskiej jest Gmina Wałbrzych. Ideą przedsięwzięcia jest wspólne rozwiązywanie problemów oraz poszukiwanie zintegrowanych metod i narzędzi rozwoju. Podstawowym celem działania jest takie przeobrażenie regionu, by stał się on lepszym miejscem do pracy i życia dla jego mieszkańców, zarówno tych obecnych, jak i nowych. Gminy Aglomeracji Wałbrzyskiej współpracują na wielu płaszczyznach, szczególnie w dziedzinie: komunikacji i transportu, środowiska, turystyki, edukacji, polityki społecznej oraz infrastruktury.

W ramach prac nad Strategią Aglomeracji Wałbrzyskiej wypracowano podział środków z których gmina Żarów realizuje poniższe zadania:

- Rozwój infrastruktury aktywizacji i integracji społecznej na terenie Gminy Żarów (obiekt w Pożarzysku),
- Budowa ścieżki rowerowej Żarów – Wierzbna (do granicy gminy),
- Termomodernizacja budynku mieszkalnego wielorodzinnego,

- Modernizacja budynków użyteczności publicznej,
- Program partnerski energetyki komunalnej OZE.

14.1.5. Związek Miast Polskich

Gmina Żarów od 2021 roku należy do organizacji samorządowej Związek Miast Polskich. Związek reprezentuje interesy dużych i małych miast, wspiera samorządność lokalną i decentralizację, dąży do lepszego rozwoju miast polskich. Obecnie do Związku ponad 370 miast. Misją Związku jest skutecznie wspieranie miast w działaniach na rzecz rozwoju społecznego i gospodarczego oraz upowszechnianie dobrych praktyk nowoczesnego i innowacyjnego zarządzania samorządowymi wspólnotami mieszkańców.

W ramach współpracy udzielana pomoc merytoryczna w rozwiązywaniu problemów zgłaszanych przez miasta należące do Związku, udostępniane są publikacje, bazy dobrych praktyk, organizowane są konferencje tematyczne, seminaria, warsztaty i Grupy Wymiany Doświadczeń.

14.1.6. Współpraca międzynarodowa

Gmina Żarów utrzymuje oficjalne relacje z 3 miastami partnerskimi - z Újfehértó (Węgry), Nymburkiem (Czechy) i Lohmar (Niemcy). W 2025 roku polska delegacja, składająca się z przedstawicieli Gminy Żarów – Burmistrza Miasta Żarów – Przemysława Sikory, Zastępcy Burmistrza – Kamila Nieradki oraz przedstawicieli radnych, wzięła udział w wizycie partnerskiej w dniach 19 - 21 września 2025 r. Wyjazd odbył się na zaproszenie władz Nymburka. Celem tych działań było podtrzymywanie istniejących partnerstw i dalszy rozwój współpracy międzynarodowej w strategicznych obszarach.

W 2025 roku, podczas Dni Żarowa , w dniach 23-24 maja 2025r. uczestniczyła delegacja miasta partnerskiego Újfeherto z Węgier. Łącznie było to 6 osób. Przedstawiciele miasta Újfeherto uczestniczyli również w uroczystej sesji Rady Miejskiej, podczas której wręczaliśmy odznaczenia "Złoty Dąb" zasłużonym mieszkańcom i stowarzyszeniom oraz uroczystości z okazji 35-lecia Samorządu Terytorialnego. Goście uczestniczyli także w obchodach Dni Żarowa.

15. Spis załączników

1. Wykonanie wydatków inwestycyjnych/majątkowych
2. Informacja o stanie mienia komunalnego
3. Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarowie

16. Spis tabel

Tabela 1: Liczba mieszkańców z podziałem na miejscowości	10
Tabela 2: Liczba mieszkańców z podziałem na grupy wiekowe.	11
Tabela 3: Dochody budżetowe ogółem w latach 2021-2025	13
Tabela 4: Dochody Gminy z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych.....	15
Tabela 5: Dochody Gminy z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych.....	16
Tabela 6: Wpływ z podatku od nieruchomości od osób fizycznych i prawnych.....	17
Tabela 7: Dochody własne Gminy ogółem z podatków i opłat lokalnych	19
Tabela 8: Wydatki Gminy w latach 2021 – 2025	20
Tabela 9: Realizacja wydatków budżetowych w układzie działów klasyfikacji budżetowej.....	21
Tabela 10: Wynik budżetu w latach 2021 – 2025.....	24
Tabela 11: Planowany harmonogram spłat i obsługi zadłużenia oraz prognozowana nadwyżka operacyjna.....	25
Tabela 12: Fundusz Sołecki – środki przypadające na Sołectwo	27
Tabela 13: Zwiększony Fundusz Sołecki ze względu na frekwencję pow. 10%	31
Tabela 14: Zwiększony Fundusz Sołecki ze względu na przeznaczenie 95% funduszu na inwestycje lub remonty na wsi.....	32
Tabela 15: Zwiększony fundusz sołecki ze względu na zadania wykonywane samodzielnie	33
Tabela 16: Dotacje na prace konserwatorskie zabytków Gminy Żarów	35
Tabela 17: Struktura zasobu mieszkaniowego Gminy Żarów	41
Tabela 18: Zasób mieszkaniowy Gminy Żarów – budynki należące w 100% do Gminy.....	41
Tabela 19: Wykaz budynków mieszkalnych administrowanych przez Gminę Żarów	41
Tabela 20: Remonty w lokalach komunalnych (mieszkalnych i użytkowych).....	44
Tabela 21: Stan zadłużenia	49
Tabela 22: Ilość dłużników.....	49
Tabela 23: Sprzedaż nieruchomości gminnych.	56
Tabela 24: Dzierżawa nieruchomości gminnych.	56
Tabela 25: Rzeczowy i czasowy zakres przedsięwzięć rozwojowo-modernizacyjnych urzędów wodociągowych i kanalizacyjnych.....	58
Tabela 26: Raport stanu zwierząt schroniska dla bezdomnych zwierząt z terenu gminy Żarów	70
Tabela 27: Najważniejsze działania w zakresie rozwoju dróg gminnych.....	77
Tabela 28: Najważniejsze działania w zakresie rozwoju infrastruktury gminnej.	79
Tabela 29: Liczba uczniów/ dzieci i oddziałów w poszczególnych placówkach.....	81
Tabela 30: Wydatki placówek oświatowych.....	81
Tabela 31: Dotacja dla Szkoły Podstawowej im. Astrid Lindgren w Zastrużu.....	81
Tabela 32: Dochody gminy Żarów w ramach realizacji zadań oświatowych.....	82
Tabela 33: Pozostałe wydatki na edukację	84
Tabela 34: Wydatki Żłobka Miejskiego	85

Tabela 35: Koszty ponoszone przez rodziców	86
Tabela 36: Ilość zdarzeń w gminie Żarów	91
Tabela 37: Wysięk jednostki OSP Imbramowice w zdarzeniach.....	92
Tabela 38: Wysięk jednostki OSP Pożarzysko w zdarzeniach	92
Tabela 39: Wysięk jednostki OSP Wierzbna w zdarzeniach	92
Tabela 40: Wysięk jednostki OSP Żarów w zdarzeniach	92
Tabela 41: Alarmowanie i udział gminnych jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w działaniach ratowniczo-gaśniczych.....	93
Tabela 42: Dotacje dla jednostek OSP wchodzących w skład KSRG	93
Tabela 43: Dotacje pozyskane przez OSP	94
Tabela 44: Wykaz pojazdów znajdujących się na stanie jednostek OSP	94

17. Spis wykresów

Wykres 1: Zmiany liczby ludności na terenie gminy Żarów.....	12
Wykres 2: Dochody Gminy z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych	16
Wykres 3: Dochody Gminy z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych.....	17
Wykres 4: Wpływy z podatku od nieruchomości od osób fizycznych i prawnych	18

18. Spis grafik

Ilustracja 1: Podział administracyjny Gminy Żarów.....	8
Ilustracja 2: Miejska Strefa Inwestycyjna	9
Ilustracja 3: Żarów z lotu ptaka	10
Ilustracja 4: Tereny wiejskie gminy Żarów.....	30
Ilustracja 5: Obszar Żarowa objęty programem	52
Ilustracja 6: Lokalizacja inwestycji realizowanej przez SIM Sudety Sp. z o.o.	72
Ilustracja 7: Realizacja budowy SIM Sudety	74
Ilustracja 8: Transport kolejowy	100